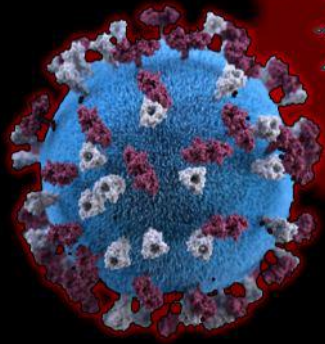

د کویډ-۱۹ کرونا ویروس پټ رازونه

عبدالرشید "صمد نجاب"

د کویډ-۱۹ کرونا ویروس نړیوال بحران په
رېښتیاوو باید پوه شئ!

Ketabton.com

د کویډ-۱۹ کرونا ویروس پټ رازونه

عبدالرشید صمد نجاب

د کتاب ځانګړتیاوې

د کتاب نوم: د کویډ-۱۹ کرونا ویروس پټ رازونه

لیکوال: عبدالرشید "صمد نجاب"

برېښنالیک: rasheedsamadi.najab@protonmail.com

د پاڼو ترتیبونکی: مبین عابد

پښتی ډیزاین: مبین عابد

چاپ شمیر: ۱۰۰۰ ټوکه

چاپ ځل: لومړی

چاپ نیټه: ۱۴۰۰ ل، ک

که چیرې د دې کتاب له مالوماتو څخه مو کته پورته کړه،
نو د خپل مور او پلار په حق کې او د لیکوال مور او پلار
په حق کې د خپر دعا وکړئ!

له تاسو ډېره زیاته مننه چې دا کتاب لولئ!

APSN

سرليکونه

1 ..... سریزه

لومړی څپرکی

آیا د کویډ-۱۹ کرونا ویروس طبیعي ناروغي ده؟

که په لابراتوارونو کې جوړ شوی دی؟

4 ..... کویډ-۱۹ کرونا ویروس څه شی دی؟

5 ..... د کرونا ویروس ډولونه:

6 ..... د نړیوالو ډاکټرانو پلټنې (څار) او لیدنې

6 ..... I . د ډاکټر راشد علي بوتار پلټنې (Dr. Rashid Ali Buttar):

10 ..... II . د ډاکټر بروس لیپټون پلټنې (Dr. Bruce Lipton):

13 ..... III . د ډاکټر جو ډیسپینزا پلټنې (Dr. Joe Dispenza):

15 ..... IV . د ارواح پوه کریک برادین پلټنې (Gregg Braden):

16 ..... د غم او مصیبت یا (گریف - Grieve) مرحلې:

آیا د کویډ-۱۹ کرونا ویروس طبیعي ناروغي ده؟ که په لابراتوارونو کې جوړ شوی دی؟

17 .....

دویم څپرکی

اسلامي موخه د کویډ-۱۹ کرونا ویروس یا سارس-۲ په را مینځ ته کولو کې

21 ..... اسلامي موخه د کویډ-۱۹ کرونا ویروس په را مینځ ته کولو کې:

21 ..... د حج مراسمو ځنډول:

24 ..... د دجال د راوتلو لپاره کار کول:

24 ..... د دجال د راوتلو لپاره د لارو برابرول:

32 ..... فری میسنری (میسونیزم)، آوینجیلیم (آوینجلیزم) او موخې یې:

32 ..... فری میسنری یا میسونیزم (Free Masonry):

35 ..... آوینجیلیم یا آوینجلیزم (Evangelism):

درېم څپرکی

اقتصادي موخه د کویډ-۱۹ کرونا ویروس یا سارس-۲ په را مینځ ته کولو کې

37 ..... اقتصادي موخه د کویډ-۱۹ کرونا ویروس په را مینځ ته کولو کې:

- 38 ..... د نړۍ نقدو پیسو راټولول او له مینځه وړل:.....
- 40 ..... د کوچنیو او مینځنیو (متوسطو) سوداګریو له مینځه وړل:.....
- 41 ..... د لویو شرکتونو پواسطه د بېلابېلو او ډول ډول توکو (موادو) تولیدول:.....
- 42 ..... د دوا جوړولو شرکتونو او لویو شرکتونو غټې کټې:.....
- 44 ..... د امریکا او چین سیالی او لاندې:.....
- 45 ..... د هیوادونو تر مینځ د سفر کولو د طرز بدلون:.....
- 46 ..... د متقاعدینو له مینځه وړل او د هغوی امتیازات نه ورکول:.....
- 47 ..... نړۍ په کوچني کلي اړولو نظریه - کلوبلازیشن (Globalization):.....
- 48 ..... نړیوال کېدلو ساده تعریف:.....
- 48 ..... نړیوال کېدلو تعریف د روغتیا نړیوال سازمان لخوا:.....
- 48 ..... نړیوال کېدنه په اقتصاد کې څه شی ده؟.....
- 48 ..... نړیوال کېدنه په جغرافیا کې څه شی ده؟.....
- 49 ..... نړیوال کېدلو تاریخچه (لومړنی مهال):.....
- 49 ..... نړیوال کېدلو بېلابېل ډولونه:.....
- 49 ..... اقتصادي نړیوال کېدنه:.....
- 49 ..... مالي نړیوال کېدنه:.....
- 50 ..... فرهنګي نړیوال کېدنه:.....
- 50 ..... سیاسي نړیوال کېدنه:.....
- 50 ..... ټولنیزه نړیوال کېدنه:.....
- 50 ..... ټکنالوژیکي نړیوال کېدنه:.....
- 51 ..... جغرافیایي نړیوال کېدنه:.....
- 51 ..... اکولوژیکي یا طبیعي نړیوال کېدنه:.....
- 51 ..... د نړیوال کیدلو یا کلوبلازیشن کټې:.....
- 52 ..... د نړیوال کیدلو یا کلوبلازیشن نواقص او منفي اغیزې:.....

څلورم څپرکی

- د نړیوال بحران موخه د کوید-۱۹ کرونا ویروس په را مینځ ته کولو کې
55 ..... د نړۍ نفوس کمولو نظریه یا ډیپاپولیشن - (Depopulation):.....

- 61 ..... د پنځم نسل ټکنالوژۍ (5G) ونډه په بحران کې: .
- 63 ..... د نړۍ په ټولو هیوادونو کې د خلکو د قرنطین کولو موخې: .
- 65 ..... د بېلابېلو رسنیو ونډه په بحران کې: .
- 71 ..... نړیوال روغتیا سازمان ونډه په بحران کې: .
- 71 ..... - نړیوال روغتیا سازمان (WHO) ونډه په بحران کې: .
- 74 ..... - د افغانستان عامې روغتیا وزارت ونډه په بحران کې: .
- 77 ..... - روغتیايي شرکتونو ونډه په بحران کې: .
- 80 ..... - د مډرنا (Moderna) شرکت ونډه په بحران کې: .
- 82 ..... - د فایزر (Pfizer) شرکت ونډه په بحران کې: .
- 85 ..... - نړیوال اقتصادي ټولنې سازمان ونډه (World Economic Forum) په بحران کې: .
- لویه بیاځل جوړونې نظریه (The Great Reset) او نوی عادي حالت (The New Normal): .
- 88 .....

پنځم څپرکی

له مخکې وړاندوینې د کویډ-۱۹ کرونا ویروس د خپریدو په اړه

- 94 ..... کتابونه او لیکل شوي کيسې د کویډ-۱۹ کرونا ویروس د خپریدو په اړه: .
- 96 ..... نور کتابونه. . د ویروسونو او نړیوالو وباوو (ناروغیو) د خپریدو په اړه: .
- 98 ..... فیلمونه د ویروسونو او نړیوالو وباوو (ناروغیو) د خپریدو په اړه: .
- 103 ..... هغه فیلمونه چې پکې د کویډ-۱۹ کرونا ویروس په اړه یې اشاره ورته کړې وه: .

شپږم څپرکی

پایله اخیستل

- 106 ..... پایله اخیستل او په هوبنډۍ سره د کویډ-۱۹ کرونا ویروس سره مقابله: .
- 110 ..... سرچینې او ماخذونه: .

APSN

سريزه 1

سريزه

د الله (جَلْ جَلَّ لَهُ) د لويو نعمتونو لپاره چې مونږ ته يې ژوند، ايمان (مسلماني)، روغتيا (سلامتي)، عقل او نور بې شميره لامحدود نعمتونه راکړي دي مندوی او شکرگزاره يم. الله (جَلْ جَلَّ لَهُ) کوم ژوند چې انسانانو ته وربخښلی دی د دې ژوند واک او مسئولیت يې هم ورسره ورکړی دی. د ژوند دا واک د فکرونو کنترول، انتخابونو او په هوسيارۍ سره پريکړې د انسانانو په ژوند کې دي. دا کتاب چې تاسو به يې ولولئ د دې لپاره ليکل شوی ده چې د ژوند واک او کنترول مو په خپل لاس کې وي، نور زمونږ ذهنونه او فکرونه کنترول نکړي، په ژوند کې مونږ ته پريکړې ونکړي. د تاريخ په اوږدو کې ثابته شوې چې لوی ملتونه د نړۍ په بيلا بېلو سيمو کې د هغوی په مينځ کې د دار، وحشت او ناوړين (بحران) په جوړولو سره د کوچنيو ډلو تر کنترول او ولکې لاندې راغلي دي. لکه څنگه چې مو د کويډ-۱۹ کرونا وېروس په بحران (وبا) کې وليدل په لومړيو کې دا بحران (وبا) طبيعي ښکارېده خو لږ وروسته معلومه شوه چې دا بحران په لاره اچول شوی ده؛ يو شمير هيوادونه، سازمانونه، ډلې او اشخاص د کويډ-۱۹ کرونا وېروس د بحران (وبا) په پلمه د خپلو موخو او ديني، صحي، اقتصادي، مالي، سياسي او بېلا بېلو اجنداوو د پلي کولو په لټه کې دي. په لومړيو کې د نړۍ په ټولو هيوادونو کې او په افغانستان کې هم دا بحران (وبا) له ډيرې وېرې سره وو، ټول خلک زما په گډون په ډار او وېره کې وو. د بيلا بېلو رسنيو په پوښښ کې، د نړۍ د ټولو هيوادونو د حکومتونو او نړيوال روغتيا سازمان لخوا خلکو ته يوه موخه او يو پيغام وړاندې کېده؛ نو زه پدې لټه کې شوم چې آيا په رښتيا سره دا بحران (وبا) طبيعي ده که کوم څه پکې شته دي؟ کله چې ما د حقايقو لټون پيل کړ، پدې پوه شوم چې د دې بحران رښتياوې او واقعيتونه څه دي؟ او ولې

2 د کويډ-۱۹ کرونا وېروس پټ رازونه

يې دا بحران (وبا) په لاره اچولی ده؟ له نيکمرغه ډيری پوهان، ډاکټران، عالمان او خبرغوښتونکي انسانان د نړۍ په بېلا بېلو برخو کې وو او ډيره هڅه يې کوله چې واقعيتونه او سم مالومات خلکو ته ورسوي خو دا واقعيتونه او مالومات يې چې وړاندې کول د هغه سازمانونو او ډلو له خوا چې غواړي د خلکو کنټرول او د نړۍ بېلابېلو حالاتو کنټرول په لاس کې ولري ناسم بلل کيدل او په ډيری وختونو کې دا واقعيتونه او مالومات يې له مينځه وپورل او له مينځه يې وړي. پدې کتاب کې تاسو پوه او هوښيارو لوستونکو ته د کويډ-۱۹ کرونا وېروس تر شا چې کومې موخې او اجنداوې پرته دي له مستند، اسنادو، سرچينو او مأخذونو سره بيان شوي دي، د تاسو مالومات ډيروې د دې لاره تاسو ته پرانيزي چې خپله لټون وکړئ او په بېلا بېلو واقعيتونو او حالاتو چې په نړۍ کې جريان لري ترې خبر شئ؛ تر ټولو اړينه دا چې د ذهنونو او فکرونو کنټرول، خپلواکي (آزادي) او د ژوند ټولې برخې مو په خپل لاس کې وي. سازمانونه، رسنۍ، ډلې او اشخاص د تاسو پر ځاي پريکړه ونکړي او خپله د ژوند له ټولو موضوعاتو او د نړۍ له حالاتو څخه خبر واوسئ او د خپل ژوند واکمن واوسئ. د کويډ-۱۹ کرونا وېروس په بحران (وبا) کې رسنيو، د هيوادونو حکومتونو، د هيوادونو روغتيايي سازمانونو او نړيوال روغتيا سازمان په خبره او ناخبره توگه خلک يې په ډار او وېره کې واچول او دې بحران (وبا) ته يې اعلانونه، بازارموندنه او هر ډول عمل چې په خلکو اغيزمن وو استفاده وکړه تر څو موخې او اجنداوې يې ژر د پلې کېدلو وړ شي. په ډيرو بحرانونو کې چې په نړۍ کې په لاره اچول کيږي او جوړيږي ډيری وخت مالي او اقتصادي موخې، کنټرول او پر خلکو برلاسه کېدل او قدرت ترلاسه کول د سازمانونو، ډلو او محدودو اشخاصو پکې وي. د کويډ-۱۹ کرونا وېروس د موخو او اجنداوو تر خبرېدو وروسته مې دا پريکړه وکړه چې د يو کتاب په چوکاټ کې دا مالومات او واقعيتونه زمونږ د هيواد (افغانستان) پوه او هوښيارو خلکو سره شريک کړم. يوه موضوع بايد ووايم: چې د دې کتاب په ليکلو سره زما موخه دا نه ده چې خلکو ته وښېم چې زه يو اتل يم، اصلاً نه يم؛ کوم ډير لوی کار

سريزه 3

می هم ندى کړی زما په څېر یو تنبل کس چې د لتون او څار پواسطه دې اندازې مالوماتو او واقعیتونو ته یې لاسرسى وموند تاسو چې زما څخه ډیر پوه، هوښیار او څیرک یاست د دې کتاب په لوستلو، او د خپل لتون او څار پواسطه کولای شئ چې لا ډیرو ښو مالوماتو او واقعیتونو ته لاسرسى ومومئ او د خپل او نورو د ژوند په ښه کېدلو کې ورڅخه ګټه واخلى تر څو د ژوند کنټرول، فردي او ټولنيزه خپلواکي (آزادي) مو پخپل لاس کې وي. په وروستۍ کلمه کې یادونه کوم چې هيڅ انسان له خطا او غلطۍ څخه پاک ندى، او پدې موضوع کې زه هم شامل یم؛ تاسو پوه او هوښیار لوستونکي، کولی شئ ما ته د متن تیروتنې او نورې خطاګانې د هغه بریښنالیک چې د کتاب په پیل کې او د کتاب په مآخډونو کې شتون لري راولیرئ یا ایمیل یې کړئ، تر څو د کتاب او د کتاب د متن په ښه والي کې مرسته وکړي. د دې کتاب لوستلو لپاره له تاسو څخه د زړه مننه کوم.

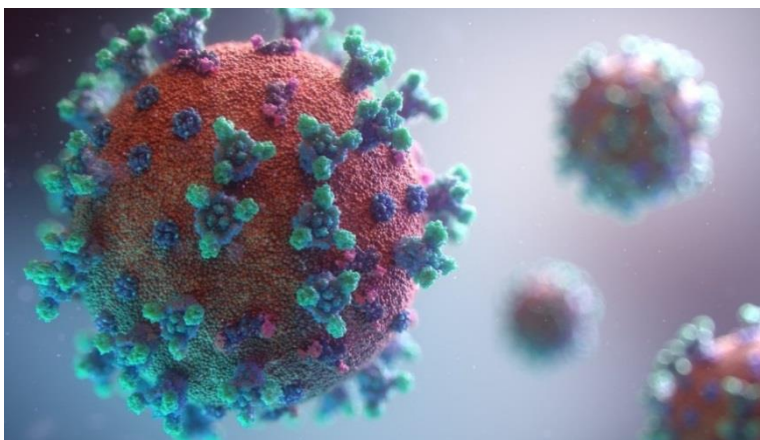
عبدالرشید ”صمد نجاب“

دا کتاب مو لکه څنگه چې په وړیا توګه لاسته راوړی، تاسو داسې یې وګنئ چې په لوړه بیه مو اخیستی دی، هیله ده چې له لوستلو او مطالعې وروسته کتور او ښه درته تمام شي.

- آند او نظر: که چیرې د کتاب په اړه مثبت آند او نظر یا هم منفي آند او نظر لرئ سره له سبب او دلیل یې، د لیکوال سره د دې برښنالیک پواسطه شریک کړئ: rasheedsamadi.najab@protonmail.com

یادونه:

د دې کتاب چاپ شوې کاپي یا نسخه د سعید انتشارات و کې شته ده، په دري یا فارسي ژبه هم د دې کتاب چاپ شوې کاپي یا نسخه د سعید انتشارات و کې شته ده. که چیرې د دې کتاب غوښتنه لرئ نو د وټس اپ شمیره یې (۰۷۳۰۲۰۰۷۰۰) ده کولای شئ چې ددې کتاب کاغذي یا چاپ شوې نسخه تر لاسه کړئ. که کور مو کابل کې وي او ښار ته نږدې یاست کولای شئ یاد شوي انتشاراتو ته چې په آسمایي وات که موقعیت لري لار شئ او کتاب تر لاسه کړئ. کولای شئ د کابل په نورو کتاب پلورنځیو کې یې هم پوښتنه وکړئ.

لومړی څپرکی

آیا د کوید-۱۹ کرونا ویروس طبیعی ناروغي ده؟
که په لابراتوارانو کې جوړ شوی دی؟

کویډ-۱۹ کرونا ویروس څه شی دی؟

د کویډ-۱۹ کرونا ویروس د سارس له ډول څخه یوه ناروغي ده چې د ۲۰۱۹ م کال د ډیسمبر په میاشت کې د چین هیواد د هیوبای ولایت د واهان په ښار کې وپیژندل شو، او له هغه وروسته په نړیواله توګه خپور شو. له لویو ښو څخه یې سخته تبه، وچ ټوخی او ساه نیونه ده. نورې ښې بې ستریا، د عضلاني درد، نس ناستې، ستوني درد، بطني دردونه او د ذائقې (د خولې مزه) له لاسه ورکول دي. د ښو د ښکارېدلو موده یې پنځه (۵) ورځې ده، خو کیدای شي چې له دوو (۲) څخه تر څوارلس ورځو پورې وخت ونیسي. ددې ناروغۍ ډیری پېښې د ډیر عمر لرونکو او هغو کسانو کې چې د بدن دفاعي سیستم یې کمزوری او د تنفس ستونزې ولري لیدل کېږي. د کویډ-۱۹ کرونا ویروس د کرونا وایرس، کرونا، کویډ، سارس ۲ کرونا وایرس، د کرونا تنفسی نوې ناروغي او د واهان تنفسی ناروغۍ په نومونو هم یادېږي. د کرونا ویروس د خلکو تر مینځ د نږدې اوسیدلو په وخت کې کیدای شي چې خپور شي، د ټوخي په وخت کې د مایع څاڅکو پواسطه، پرنجې کولو او خبرو کولو په وخت کې له اخته شویو کسانو له خولې څخه د وتلو او د روغو کسانو د تنفس کولو په وخت کې کیدای شي هغوی ته ورشي، که دا ویروس په آزاده هوا کې وي کیدای شي چې په لمس کولو یې د اخته کیدو سبب شي. د یادونې وړ ده چې دا ویروس تر (۷۲) ساعته یا درې ورځو پورې کیدای شي چې ژوندی پاتې شي او پدې وخت کې کیدای شي چې د خطر سره وي. د کرونا ویروس نوم د کرون یا کرونا (Crown | Corona) لاتینې کلیمې څخه اخیستل شوی چې د تاج په مانا ده. د تاج په څیر او د میلو په څیر شکل یې چې په سترګو لیدل کېږي د کرونا ویروس د نوم ایښودنې سبب شوی دی. د مړینې کچه یې له ۰،۲۶٪ څخه تر ۰،۳٪ پورې رسېږي. باید وویل شي چې په ویروس اخته کېدو کچه د مړینې کچې سره ګډوډه نشي چې ډیر لور او د بیلابیلو ګرافونو سره یې ښيي.

آيا د کويډ-۱۹ کرونا وېروس طبيعي ناروغي ده؟ 5

د کرونا وېروس ډولونه:

د کرونا وېروس اووه يا اته ډولونه شتون لري چې په انسانانو اغېزناک دي. ټول ډولونه يې د عادي زکام يا ريزش په څېر دي. طبي نومونه يې په لاندې ډول دي:

- I. 229E - (۲۲۹ ای)
- II. NL63 - (ان ال ۶۳)
- III. OC43 - (اوسى ۴۳)
- IV. HKU1 - (اچ کى يو۱)
- V. SARS-CoV - (سارس-کرونا وایرس)
- VI. MERS-CoV - (میرس-کرونا وایرس)
- VII. SARS-CoV-2 (COVID-19) - (سارس کرونا وایرس-۲ يا کويډ-۱۹)

د کرونا وېروس د ټولو ډولونو وضاحت ته يې اړتيا نشته، خو درې وروستي ډولونه يې سره ورته والی لري او دا به واضح شي. د کويډ-۱۹ کرونا وېروس په اړه په مخکيني عنوان کې وضاحت ورکړل شو.

V. سارس-کرونا وایرس (SARS-CoV):

د دې وېروس بشپړ نوم سيور اکیوت ريسپیتوري سينډروم - (Severe Acute Respiratory Syndrome) دی. په ۲۰۰۲ م کال کې د چین په ختيځ کې دا وېروس ښکاره شوی وو. د (۲۰۰۲ - ۲۰۰۳ م) کلونو په اوږدو کې د نړۍ په نښته ویشته (۲۹) هیوادونو کې اته زره (۸۰۰۰) تنه پدې وېروس اخته شوي وو. او دا وېروس د نږدې (۸۰۰) کسانو د مړینې لامل شوی وو. د دې وېروس د مړینې کچه ۱۰٪ سلنه اټکل شوې وه. یو شمیر روسي ساینس پوهان پدې باور دي چې دا وېروس په لابراتوارونو کې جوړ شوی وو او لومړنۍ نمونې يې د امریکا بیولوژیکي وسلو اداره او لابراتوارونو کې شتون لري.

VI. ميرس-کرونا وایرس (MERS-CoV):

د دې وېروس بشپړ نوم میډل ایسټ ریسیپتوري سینډروم (Middle East Respiratory Syndrome) دی په (۲۰۱۲) م کال کې دا وېروس په سعودي عربستان کې ښکاره شوی وو او وروسته بیا وویل شوو چې د دې وېروس اصلی سرچینه د اردن هیواد وو. د دې وېروس د خپرېدو لامل یې په هغه وخت کې یاد شوی وو چې له اوسنانو او نورو څارویو څخه انسانانو ته لېږدول شوی دی. دا وېروس د نړۍ په اووه ویشټ (۲۷) هیوادونو کې خپور شوی وو او نږدې دوه زره پنځه سوه (۲۵۰۰) تنه پرې اخته شوي وو او د اته سوو شپږ شپيته (۸۶۶) تنو د مړینې لامل شوی وو. د دې وېروس د مړینې کچه ۳۴٪ سلنه اټکل شوې وه. یو شمیر طبي پوهان پدې باور دي چې دا وېروس له څارویو څخه انسانانو ته لېږدول شوی نه وو مګر په لابراتوارونو کې جوړ شوی وو او د بیولوژیکي وسلو په توګه کارول شوی وو.

د نړیوالو ډاکټرانو پلټنې (څار) او لیدنې

څیړنې او پلټنې چې د طبي ساينس پوهانو لخوا ترسره شوي دي د کويډ-۱۹ کرونا وېروس رښتیاوې او اصلي واقعیتونه یې ښکاره (افشا) کړي دي چې په لاندې ډول ورته اشاره شوې ده:

I. د ډاکټر راشد علي بوتار پلټنې (Dr. Rashid Ali Buttar):

آيا د کويډ-۱۹ کرونا وېروس طبيعي ناروغي ده؟ 7

ډاکټر راشد علي بوتار^۱ وايي: "د دې وېروس (کويډ-۱۹ کرونا وېروس) په اړه په (۲۰۱۵) م کال کې خبرې شوې وې چې جوړ او خپور شي خو په هغه وخت کې دوو ساينس پوهانو اجازه ورکړې نه وه.

" وېروس يوه طبيعي واقع شوې پېښه نده "

اړينه ده بايد ټول پوه شي او له پتو پروگرامونو څخه بايد خبر شي ډار او وېره ونلري ځکه چې دا يې هم د پلانونو يوه برخه ده. د ۲۰۲۰ م کال د جنوري مياشتې له پيل څخه د مارچ مياشتې تر پای پورې هغو کسانو چې ژوند يې له موسمي يخنې (يخې هوا) څخه له لاسه ورکړی شمير يې (۱۱۰۸۲۳) کسانو ته رسېږي. په ياده شوې نيټه کې د ساري ناروغيو له امله چې له يو کس څخه بل کس ته ليرېدول کيږي (۲۹۵۹۷۹۰) کسانو يا نږدې درې ميلیونو کسانو ژوند يې له لاسه ورکړی دی په ټوله نړۍ کې، پداسې حال کې چې د کرونا وېروس له امله (۱۶۷۵۷) کسانو خپل ژوند له لاسه ورکړی ده او د هغو کسانو شمير چې د دې وېروس څخه بېرته روغ شوي دي د هغو شمير (۱۰۲۰۰۰) تنو (کسانو) ته رسېږي. دا وېروس د يو شمېر خلکو په واسطه د بيولوژيکي وسلې په توګه کارول شوی ده، خو رسنۍ وايي چې دا څيرنه يوه آوازه ده، راځي چې د دې وېروس اصلي ترکيب وګورو چې کويډ-۱۹ څه شی ده؟ لومړنۍ خبره چې بايد وويل شي: هغه دا ده چې وېروس د بيت (چرمي شاپرک) د غوښې خوړلو، مارانو او يا بل کوم څاروي څخه لکه څنګه چې هغوی وايي انسانانو ته ليرېدول شوی نده. اړينه موضوع (خبره) چې بايد وويل شي هغه دا ده چې وېروس يوه طبيعي واقع شوې پېښه نده...

^۱ ډاکټر راشد علی بوتار د متحده ايالاتو د ۵۰ غوره ډاکټرانو څخه دی چې له معتبرو پوهنتونونو او کالجونو څخه يې طبي درجې ترلاسه کړي دي. دا مهال هغه په چارلوت، شمالي کارولينا ايالت کې د يوروغتون رييس دی، او هغه د طبي څيړنو د يوه مرکز رييس هم دی چې په بيلابيلو برخو کې ژورې طبي څيړنې ترسره کوي.

" دا وېروس د شمالي کارولينا په چاپل هيل پوهنتون کې د ۲۰۱۵ م کال د نوامبر په مياشت کې جوړ شوی وو" او هغو کسانو چې دا کار کړی وو خپل د کار مهمې برخې يې د نيچر (Nature) په ژورنال او ويب پاڼه کې چې د اعتبار وړ د څيړنيزو مقالو د خپرولو لپاره دی په يوې څيړنيزه مقاله (Research Paper) کې يې خپور کړی وو. د هغو ساينس پوهانو په ليست کې چې د دې وېروس په را مينځته کولو پيښه کې ليدل کيږي د ډاکټر ژينګ لي شي نوم راغلی ده دا هغه څوک ده چې د پتوجنونو (رنججنو ارګانيزمونو) او معافيت بيولوژۍ په اړه يې په واهان ښار کې يې د واهان وېروس پيژندنې په انستيتيوت او د چين ساينسي اکاډمۍ کې څيړنې او آزموينې ترسره کړي دي. ډاکټر ژينګ لي شي دلته مهم رول لوبولی دی. په ۲۰۱۴ م کال کې ډاکټر ژينګ لي شي يو شمير جايزې يې د امريکا د دولت لخوا، د چين ملي څيړنې پروګرام لخوا، د چين ساينسي اکاډمۍ ، د چين د طبيعي علومو ملي بنسټ، او د چين د علومو اکاډمۍ او لومړنيو استراتيژيکي څيړنو لخوا لاسته راوړې. په کرونا وېروس د پانګې اچونې او څيړنې د مرستو په اړه يو بل ټکی بايد وويل شي: چې په ۲۰۱۵ م کال کې د امريکا دولت ډاکټر ژينګ لي شي او د چين دولت ته يې لويې پيسې ورکړې د کرونا وېروس څيړنې او پانګې اچونې په موخه او دا څيړنيزه مقاله (Research Paper) او ټول مالومات د دې څيړنې د نوامبر په ۱۲مه د ۲۰۱۵ م کال کې خپاره شوي وو. د يادونې وړ ده چې د ۲۰۲۰ م کال د مارچ په مياشت کې ايډيټرانو (بدلون را وړونکو) پدې څيړنيزه مقاله کې داسې بدلونونه (تغيير) راوړی ده. د ايډيټر يادونه؛ داسې يې ويلي دي:

" موږ خبر يو چې د ناسمو تيوري کانو په توګه کارول شوې کيسه دا ده چې د کويډ-۱۹ کرونا وېروس په لابراتوارونو کې جوړ شوی دی. شواهد شتون نلري چې دا رښتيا دي ساينس پوهان پدې باور دي چې يو څاروی کيدای شي د کرونا وېروس پيدا کېدلو اصلي سرچينه وي. دا يادونه د ايډيټر له آند (نظره)

آیا د کوید-۱۹ کرونا ویروس طبیعی ناروغي ده؟ 9

لیکل شوې ده، د مقالې ایډیټر یو احمق وو یا په انګلیسي ژبه نه پوهېده، هغه په رېښتیا سره ساینس پوه نه وو، ځکه چې پدې څیړنیزه مقاله کې هرڅه روښانه او ښکاره دي، دا یو خبرداری دی چې دوی نه غواړي خلک په رېښتیا پوه شي. دوی خلک بې لاري (ګمراه) کوي لکه چې ووايي، "ګورئ، آسمان نیلک ندی، تاسو ته آسمان نیلک ښکاري، په رېښتیا سره آسمان نیلک ندی."

د ۲۰۱۵م کال د نوامبر په میاشت کې یو آزمايښت ترسره شو چې پکې یو بد مخلوط کرونا ویروس (کوید-۱۹) جوړ شو چې دا ویروس د سارس ویروس له ترکیب څخه وو لکه څنګه چې مخکې وویل شو، په هغه وخت کې بحثونه روان ؤ چې آیا داسې یو جوړ شوی ویروس په لابراتوارونو کې د داسې پراخه خپریدو (ساري) ځواک سره دا د دې خطر و ارزښت لري. دا برخه د دې څیړنیزې مقالې (Research Paper) اصلي برخه ده چې د نیچر (Nature) په ژورنال او ویب پاڼه کې چې د اعتبار وړ ویب سایټ د څیړنیزو مقالو لپاره دی خپره شوې وه. نږدې ټول د کرونا ویروس ډولونه چې له بیت (چرمي شاپرک) څخه بېلېږي، نشي کولای د انسانانو ویروس اخیستونکو (Receptors) سره مطابقت وکړي یانې (اس ایچ سی ۰۱۴ - SHC014) انسانانو ته د لیرد وړتیا نلري. (اس ایچ سی ۰۱۴ - SHC014) چې د اوسني کوید-۱۹ ځانګړی کود دی، د انسان د ویروس لیرد له لارې د اخته کېدلو وړتیا نلري. دا هغه حقیقت دی چې پدې څیړنیزه مقاله کې په روښانه توګه څرګند شوی دی. نور آزمايښتونه پدې څیړنیزې مقالې کې ښيي چې ویروس په بیت (چرمي شاپرک) د دې لپاره چې په انسانانو اغیزناک او اخته کوونکی شي دې ته اړتیا لري چې جوړ او بدلون و مومي - کیدای شي چې هیڅکله دا ونشي، که څه هم د دې مخه نشي نیول کیدای. باریک (Baric) او د هغه کاري ټیم طبیعی ویروس (د ویروس طبیعی شکل) یې بیاخلي د جینومونو (هغه بیلابیل کروموزومونه چې مشابه هسته لري) جوړ کړ او ویې لیدل چې د انسانانو په حجرو کې ډیر ورو ورو وده کوي آن دا چې په مورګانو کې د ناروغی لامل نه کیږي."

10 د کویډ-۱۹ کرونا ویروس پټ رازونه

یوازینی اغیزناکه او اخته کوونکې لاره د ویروس جوړول په لابراتوارونو کې دی، غیر طبعی خطر؛ ریچارد ایلبرایت (Richard Elbright) متخصص او بیولوژیست په روتجرز پوهنتون (Rutgers University) کې د پیسکتاوی، نیوجرسی څخه دا نظریه یې تایید کړه. دواړه ریچارد ایلبرایت (Richard Elbright) او وین هابسن (Wain Hobson) له ډیرې مودې د دې ډول څېړنو لپاره د انتقاد لاندې دي.

ولې یو ناروغی لیدونکی، ویروس یا باکتریا پیاوړی، قوي او ځواکمنوي؟ موخه یې څه شی ده؟ په جواب کې هغوی وایي: دا د څېړنیزو موخو لپاره ده. خو ولې داسې څېړنې وشي چې یوشی ځواکمن، له خطر څخه ډک او ساري (ټولنیوونکی) جوړ شي.

II. د ډاکټر بروس لیپتون پلټنې (Dr. Bruce Lipton):

ډاکټر^۱ بروس لیپتون وایي: ”هر کال نږدې ۰.۱٪ سلنه د نړۍ خلک د زکام یا کلني ریزش له امله خپل ژوند له لاسه ورکوي. د کویډ-۱۹ کرونا ویروس د زکام سره توپیر نلري، یو ډول بد او له خطر څخه ډک زکام دی خو د درملنې وړ دی.

^۱ ډاکټر بروس لیپتون یو بیولوژیست او اېپي جنتیک دی چې طبي درجې د نیویارک له غوره پوهنتونونو څخه له خان سره لري، د بیولوژی او انسانانو باورونو په اړه یې کتابونه لیکلي دي.

آیا د کویډ-۱۹ کرونا ویروس طبیعي ناروغي ده؟ 11

د کویډ-۱۹ کرونا ویروس د زکام په څېر دی خو هغوی وایي چې دا ویروس د زکام په څېر ندی. زکام یا ریزش یو شمیر نښې لري چې ډیرو کسانو تجربه کړي دي یو شمیر زکامونه خلک یې په خپل ځان کې تجربه کوي، د دوی د بدن دفاعي سیستم دې ته ژر عکس العمل ښيي مخکې لدې چې نښې یې څرګندې شي له مینځه یې وړي. د بدن فعاله دفاعي سیستم کولای شي چې زکام یا ریزش د نښو ښکاریدو مخکې له مینځه یوسي. راځئ چې پوه شو زکام څه شی ده؟ د یخنی موسم او زکام څه شی دی؟ د ویروسونو بیلابیل ډولونه لکه د راینو ویروسونه او د کرونا ویروسونه شتون لري چې په کلني ډول او هر کال څرګندېږي او د زکام او ریزش نښې ښانې لري. هغه ویروسونه چې په تنفسي سیستم اغیزه کوي او په ساه ایستلو کې ستونزې را مینځته کوي هغه ویروسونه دي چې د بدن د تودوخې درجې نه په ټیټه درجه کې خپرېږي، کله چې یو ویروس حجرې اخته کوي د ۳۷ - ۹۸.۶ درجې تر مینځ نه خپرېږي دا درجه ډیره توده ده کله چې د تودوخې درجه ټیټه شي ویروس خپرېږي له همدې کبله د زکام او ریزش موسم د ژمي سره اړیکه لري او ویروسونه د بدن د تودوخې له درجې نه په ټیټه درجه کې کار کوي او خپرېږي. په منځنۍ کچه ډیری خلک د زکام نښې او تنفسي ستونزې لري کیدای شي پرې پوه نشي چې کرونا ویروس لري او دا یوه ستونزه کیدای شي کله چې تنفسي ستونزې په بدن کې شتون ولري کیدای شي د اخته کیدو لامل شي او ویروسونه د ستوني له لارې د بدن نورو غړو ته د ننه شي، د ناروغۍ د بد کېدلو سبب شي خو تنفسي ستونزې ډیر ژر د مړینې لامل نه کیږي، د خطر سره به وي خو د درملنې وړ ده که سمه درملنه وشي، ځکه کرونا ویروس د زکام په څیر او یو بد د خطر سره زکام دی. باید وویل شي: چې د خلکو د نفوس لویه برخه د دې ویروس له امله ژوند به له لاسه ورنکړي. د رسنیو گواښونه او د رسنیو خبرونه د ډار او لویې وېرې لامل کیږي د مثال په توګه په رسنیو کې نه وایي: چې سرکال د ساري ناروغیو له خطر ډک کال به وي په ځان پام وکړئ، خو هغوی وایي: ساري ناروغي دوام لري چې د میلیونونو کسانو د مړینې لامل به شي. کله

12 د کویډ-۱۹ کرونا ویروس پټ رازونه

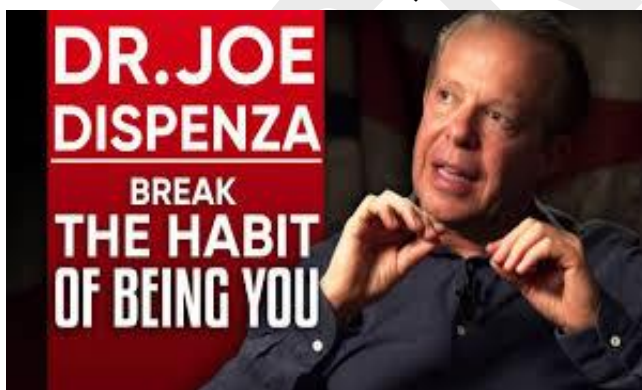
چې داسې خبر واورېدل شي او ولیدل شي هرڅوک چې وي فکر کوي چې حالات عادي ندي کله چې میلیونونه کسان مړه کيږي پدې میلیونونو کسانو کې به زه هم شامل واوسم دلته ده چې دار او وېره را مینځته کيږي او وېره یوه رېښتینې ستونزه کيږي. په یو شمیر هیوادونو کې هر کس (ډیری خلک) چې د کرونا ویروس لپاره معاینه شول ولیدل شو چې نږدې ۵۰٪ سلنه خلک چې معاینه شوي وو پدې ویروس اخته وو خو نښې نښانې یې په بدن کې شتون نه درلود، ځکه چې د بدن دفاعي سیستم یې پیاوړی او فعاله ؤ او سم کار یې کاوه په هغوی کې د دې ویروس نښې نه څرگندیږي او د کرونا ویروس پرې حمله نشوای کولای او اغېزه یې پرې نه درلوده. لویه ستونزه دار لدې ویروس څخه دی د ویرې په وخت کې د بدن بیولوژي بدلون مومي او د دار په وخت کې د بدن ډیره انرژي مصرفيږي تر څو د دار څخه په بدن کې تېښته وشي. کله چې په خبره توگه د ویرې په وړاندې ساتنه په بدن کې را مینځته شي د بدن دفاعي سیستم له کاره غورځيږي، استرس د بدن دفاعي سیستم ډروي او له کاره یې غورځوي او ډیره انرژي ساتي او بیا یې مصرفوي. مونږ ټول به د کرونا ویروس اداره کړو د اخته کېدلو په وخت کې به د ساه ایستلو او تنفسي ستونزو لامل شي خو بیا هم د درملنې وړ ده. په رسنې او خبرونو کې د کویډ-۱۹ کرونا ویروس په اړه مالومات په افراطي ډول وړاندې کيږي، په روښانه توگه کویډ-۱۹ کرونا ویروس مرکوبي ناروغي ده خو دا کوم حالات چې روان دي حقیقت د مسئلو ندي، لکه څنګه چې مخکې هم یادونه وشوه زکام او موسمي ریزشونه او ویروسونه راځي د اخته کېدلو لامل کيږي خو ټول خلک د خطر سره مخ ندي هغه کسان چې له مخکې ناروغی لري، د ډیر عمر خاوندان دي او طبي کار کوونکي دي د خطر سره مخ دي. د کویډ-۱۹ کرونا ویروس ځکه چې مخکې هیڅکله د انسانانو په بدن کې یې شتون نه درلود او د انسانانو د بدن دفاعي او د ساتنې سیستم بلدتیا ورسره نلري پدې دلیل دا ویروس (کویډ-۱۹) ژر او له خطر سره د نورو

آیا د کویډ-۱۹ کرونا ویروس طبیعي ناروغي ده؟ 13

ویروسونو او زکامونو په پرتله د انسان په بدن برید کوي او د ساه ایستلو او نورو ستونزو لامل کیږي خو بیا هم پدې ویروس اخته کېدل د طبي ډاکترانو او متخصصینو پواسطه د درملنې وړ ده. هغه کسان چې پیاوړی او فعاله د بدن دفاعي سیستم لري د هغوی د مړینې لامل هیڅکله نشي کیدای او د هغوی لپاره د کویډ-۱۹ کرونا ویروس د عادي زکام په څېر دی. اندیښنه او ډار باید له مینځه لاړ شي ځکه چې اندیښنه او ډار د استرس لامل کیږي او استرس په بدن کې داسې هورمونونه تولیدوي چې په بدن کې ډیره انرژي مصرفوي او د بدن د ساتنې او دفاعي سیستم د درېدو او د کاره ولېدلو سبب او لامل کیږي.

III. د ډاکتر جو ډیسپینزا پلټنې (Dr. Joe Dispenza):

ډاکتر ^۱جو ډیسپینزا وايي: ”کله چې انسانانو ته روحي او عاطفي ضربه (تراما - Trauma) ورکړل شي گواښونه، خطر ونه او د بهرنۍ نړۍ وضعیت د خپلو حواسو له لارې داخلي نړۍ ته لیږدوي او دا د انسان داخلي نړۍ کې د بدلون لامل کیږي د مثال په توګه بېلابېلو رسنیو چې د کویډ-۱۹ کرونا ویروس په اړه مالومات او خبرونه خپروي، د بیرني وضعیت او خطرونو تکرار د انسان

---

۱ ډاکتر جو ډیسپینزا یو عصب پیژندونکی، عقلي او عصبي ډاکتر دی چې پدې برخه کې اسناد او درجي د امریکا متحده ایالاتو له غوره او معتبرو پوهنتونونو څخه لري. او همدارنګه د اعصابو او انسانانو د باورونو په اړه یې کتابونه لیکلي دي.

14 د کويډ-۱۹ کرونا وېروس پټ رازونه

احساسات او داخلي حالت بدلوي او د انسان مغز کې پدې ډول ځای په ځای کيږي چې د بېرني حالت انځورونه ورو ورو په دايمي حافظه کې زيرمه کيږي او دا انځورونه په قوي ډول د انسان مغز کې ثبت کيږي. کله چې خلک غوره حالات هم تجربه کوي، بيا هم دا ثبت شوي احساسات او پېښې د افرادو بيولوژي بدلوي او په عصبي سيستم کې دې تجربو ته فکر کوي او احساسوي يې، او دا فکر او احساس اوسنی حالت او اوس يې کيږي، دا پياوړي احساسات په مغز کې داسې جينونه ټاکي چې د ناروغۍ او خپګان لامل کيږي. هغه احساسات چې د بهرنۍ پېښو څخه ليدل کيږي په تدريجي ډول د اشخاصو هغه جينونه غوره کوي چې د روحي او عاطفي ضربو لامل کيږي. وروسته، کله چې هغه وار وار د دې پېښو په اړه فکر کوي او په خپل مغز کې يې بياکتنه کوي، دا اغيزې د انسان بدن باندې هم اغيزه کوي، او بدن دا حالت په رېښتيني ډول جذبوي. او دا حالت په ورځ کې شاوخوا ۵۰ - ۱۰۰ ځله تکراروي او باور کوي چې دا حالت او مغزي عکسونه د مخه په مغز کې شتون لري. برعکس، انسان کولی شي په مغز کې داسې پېښه رامینځته کړي چې د کثرت او برکت په اړه فکر وکړي او پياوړي احساسات رامینځته او احساس کړي. خو، کله چې انسانان ښه والي ته فکر وکړي، په مغز کې داسې جينونه ټاکل کيږي چې د روحي، رواني او عاطفي حالت د ښه کېدلو لامل کيږي، او د راتلونکي لپاره هيله لرونکي احساسات او په مغز کې ښه عکسونه رامینځته کوي، او د دې لامل کيږي چې د تېرو ناوړه او ثبت شوي پېښې په مغز کې له مينځه يوسي. او دا حالت د انسان په بدن هم اغيزه کوي او ښه کيږي.

آیا د کویډ-۱۹ کرونا ویروس طبیعي ناروغي ده؟ 15

IV. د ارواح پوه گریگ برادین پلټنې (Gregg Braden):

¹ گریگ برادین وايي: ”رسنۍ او خلک د ویروس، فیزیکی اغېزو، بڼه کېدلو، واکسینونو او دواکانو په اړه خبرې کوي، مگر هغه څه چې نه لیدل کېږي دا دي چې د رواني او احساسې اغېزو په اړه خبرې نه کېږي. د ویروس خپرېدل په خلکو کې د غوسې، زړه خوږنې، گډوډۍ، بې وزلۍ او ژور خپګان لامل شوی دی. د تاریخ په اوږدو کې د لومړي ځل لپاره، ټوله نړۍ یا سیاره په ورته وخت کې داسې ماتم او غم تجربه کوي. هرڅوک په شعوري یا غیر شعوري ډول، په پوهې یا ناپوهۍ سره په غم او ماتم (گریف - Grieve) کې دي. پوښتنه دا ده چې د څه شي څخه په غم او ماتم کې دي؟ د دې پوښتنې ځواب ځینې خلک حیرانوي. د ژوند لاره چې مخکې یې شتون درلود هغه یې له لاسه ورکړې او د دې نه خواشیني او په غم کې دي، د ژوند لاره چې څو اوونۍ او څو میاشتې د مخه شتون یې درلود، دا وضعیت له مینځه تللی دی، ټولیز فعالیتونه نه ترسره کېږي، کنفرانسونه نه ترسره کېږي، رستورانټونو او هوټلونو ته تلل امکان نلري، سپورتونه او سپورتي فعالیتونه نه ترسره کېږي، دا ټول هغه شیان دي چې پخوا یې شتون درلود او اوس مهال له لاسه تللي دي او ټولو خلکو لپاره د خواشینۍ، غم او ماتم

¹ گریگ برادین یو ساینس پوه او نوم لرونکی لیکوال په آمریکا متحده ایالاتو کې دی. د ارواح پوهنې په برخه کې څو کتابونه یې لیکلي دي. هغه بیلابیل کنفرانسونه په بیلابیلو ښارونو کې د ارواح پوهنې په برخه کې په لاره اچولي دي.

16 د کویډ-۱۹ کرونا ویروس پټ رازونه

لامل شوی دی. غم او مصیبت او شیانو له لاسه ورکول د ارواح پوهنې له پلوه پنځې مرحلې لري چې په لاندې ډول ورته یادونه کیږي:

د غم او مصیبت یا (گریف - Grieve) مرحلې:

1. انکار او نه منل (Denial)

2. غوسه او عصبي کیدل (Anger)

3. ژور خپګان (Depression)

4. تړون (Bargaining)

5. منل (Acceptance)

یادې شوې مرحلې د کویډ-۱۹ کرونا ویروس په خپریدلو کې په عملي توګه لیدل کیږي. ډیری خلک په وېره، ګډوډۍ او منځنیو کې ژوند کوي، کوم چې انکار او نه منل په ګوته کوي. ډیری خلک اضطراب، بې وزلی، تریخ مزاجی، او په خوب کې ستونزې تجربه کوي، چې غوسه او عصبي کیدل په ګوته کوي. د وېرې احساس، د بیچارګۍ او بې وسۍ احساس کول، او له ستونزو څخه تېښتېدل په خلکو کې ژور خپګان څرګندوي ځکه چې دا حالت په نړۍ کې هیڅکله نه ؤ تجربه شوی، خلک باید پوه شي چې دوی د غم (گریف - Grieve) دغه مرحلې تجربه کوي. ځینې خلک د تړون په مرحله کې دي د ژوند په معنا باندې پوهیږي او د نورو سره مرسته کوي. د اوسني مهال په اړه فکر کول او لیدل چې څه پیښیږي او په راتلونکي کې به څه پیښ شي د دې حالاتو منل د غم او مصیبت د مرحلو څخه منل ښيي. دا د غم او مصیبت مرحلې باید په رېښتوني ډول ومنل شي او تېرې شي، په ارواح پوهنه کې یوه اصطلاح د عادي حالت د بدیل په توګه د نارملۍ بیاس - (Normalcy Bias) په نوم شتون لري چې ډیری خلک کونښن کوي د ژوند ستونزو سره ځان بلد کړي او د ژوند وضعیت په عادي توګه وګڼي او دې شته حالت سره ژوند وکړي دا حالت د انکار او نه منلو له جملې څخه دی. کله چې وضعیت عادي شي خو بیا هم کوم ژوند چې مخکې د کویډ-۱۹ کرونا ویروس څخه شتون یې درلود هغسې به نه وي. یو

آیا د کویډ-۱۹ کرونا ویروس طبیعي ناروغي ده؟ 17

نوی وضعیت د ژوند به شتون ولري. د انسانانو په مغز کې د عادي ژوند یو عکس ثبت دی او کله چې دا مرحلې د غم او مصیبت تجربه کوي ورته سخته تماميږي او د دې حال څخه خورېږي. مخکینی ژوند باید هیر شي او شته وضعیت ومنل شي له نورو سره مرسته او همکاري وشي د ژوند بڼه وضعیت او راتلونکي ته هیله من او خوشبین کېدلو ته اړتیا ده.

آیا د کویډ-۱۹ کرونا ویروس طبیعي ناروغي ده؟ که په لابراتوارونو کې جوړ شوی دی؟

کرونا ویروسونو تاریخ دلته د یادونې وړ ده، کرونا ویروسونه په ۱۹۳۰م کال کې په څاروېو کې وپیژندل شو، په ۱۹۴۰م کال کې د کرونا ویروسونو په اړه خبرونه خپاره شؤ. انسانانو ته د کرونا ویروس لېږد او امکان یې په ۱۹۶۰م او ۱۹۶۸م کلونو کې د ساینس پوهانو لخوا مطالعه او وڅارل شو، او له هغه وخت راهیسې په زرگونو مطالعات او پلټنې په کرونا ویروس باندې ترسره شوي دي. اووه یا اته ډوله د کرونا ویروسونه شتون لري چې انسانانو ته یې لېږد امکان لري. د کویډ-۱۹ کرونا ویروس یا سارس-۲ په ۲۰۱۹م کال کې وپیژندل شو او اوس چې ۲۰۲۰م کال دوام لري یو ډول د کرونا ویروسونو څخه دی. اوس به دې پوښتنې ته مخه کړو چې آیا د کویډ-۱۹ کرونا ویروس طبیعي ناروغي ده؟ که په لابراتوارونو کې دا ویروس د انسانانو په لاس جوړ شوی دی؟ د کویډ-۱۹ کرونا ویروس یا سارس-۲، د سارس ویروس (SARS-CoV) ۲۰۰۲م، میرس ویروس (MERS-CoV) ۲۰۱۲م او (HIV) ویروس له ترکیب څخه په لابراتوارونو کې د انسانانو په لاس جوړ شوی ده، د دې ویروس طبیعي حالت ته یې بدلون ورکړی ده، د خپرېدو کچه، ساري توب او خطر یې څو ځله ورته ډیر کړی دی او ورڅخه یې یو پیاوړی او له خطر ډک ویروس جوړ کړی ده. د ځینو خلکو په ذهن کې کېدای شي پوښتنه پیدا شي چې دا څنګه امکان لري؟ په ځواب کې باید وویل شي چې هو امکان لري په امریکا متحده ایالاتو کې، چین او یو شمېر اروپایي هیوادونو کې د نباتاتو طبیعي او جنیټیکي حالت ته

18 د کویډ-۱۹ کرونا ویروس پټ رازونه

بدلون ورکوي ترڅو ښه ډېر حاصل او میوه ورکړي. مثال په توګه د غنمو طبیعي او جنیټیکي حالت ته بدلون ورکوي تر څو ژر ورسیري، غټې دانې او ښه حاصل ترې واخیستل شي دا کار خویې البته ښه کار ده. آیا د ویروسونو طبیعي حالت ته بدلون نشی ورکولای؟ البته چې کولای شي، د ښو کارونو ترسره کول ستونزمن دي خو خرابو کارونو ترسره کول ډیر زحمت نه غواړي. د نړۍ ډیری لوی اقتصادي هیوادونه د بیولوژیکي وسلو د جوړولو ادارې لري، او کله چې اړتیا وي، د دې هیوادونو ادارې او استخبارات بیولوژیکي وسلې جوړوي او د ناوړه موخو ترلاسه کولو لپاره یې د خپلو خلکو یا نورو هیوادونو او خلکو پر وړاندې یې کاروي، پدې برخه کې امریکا متحده ایالات او چین مخکښه دي. د کویډ-۱۹ کرونا ویروس په جوړولو، خپرولو او په لاره اچولو کې لوی ماستر پلان شتون لري، کله چې د هیوادونو تر مینځ همغږی، د نړیوال روغتیا سازمان ویناوو او د ټولو هیوادونو روغتیايي سازمانونو ویناوو ته چې وکتل شي په بشپړه توګه یو پیغام په ځان کې لري هغه هم دار را مینځ ته کول، وپره او ګواښ کول خلکو ته د روغتیايي او اقتصادي پلوه. د هیوادونو بېلابېلې رسنۍ، معتبره ویب سایټونه لکه ګوګل، یاهو، فیسبوک، ټویټر او یوټیوب ناسم مالومات وړاندې کوي د پېسو لاسته راوړلو لپاره د یوې ځانګړې ډلې د ګوتو اشارو ته چې دا ډول ناوړه موخې لري تاوویږي. کله چې طبیعي ساینس پوهان چې د دې ویروس (کویډ-۱۹) په اړه یې څیړنې کړي دي او رښتیا وایي او سم مالومات وړاندې کوي دا مالومات ناسم بلل کیږي، آوازې او د آوازو تیوریکانې بلل کیږي. په لسګونو طبیعي ساینس پوهان چې سم مالومات یې وړاندې کړي دي او واقعیتونه یې ویلي دي د هغوی څیړنې او مالومات پاک شوي دي او له مینځه وړل شوي دي ترڅو خلک پوه نشي او په تشویش پاتې شي ترڅو هغوی خپلو موخوته ورسیري. د ۲۰۲۰م کال د اپریل میاشت په پای کې د ستانفورډ په پوهنتون کې (Stanford University) څیړنې وشوې او پکې څرګنده شوه چې د کویډ-۱۹ کرونا ویروس یا سارس-۲ د مړینې کچه د انفلونزا سره توپیر نلري او یوازې د کویډ-۱۹ کرونا ویروس یا سارس-۲

آیا د کویډ-۱۹ کرونا ویروس طبیعي ناروغي ده؟ 19

د مړینې کچه له (۰،۲۶-۰،۳٪) سلنه ده، خو دا خیرنې او سم مالومات یې هیڅکله خپاره نشول د دې پرځای د اخته کېدو او مړینې کچه د بیلابیلو رسنیو په واسطه د ساعت پر بنسټ او ۲۴ ساعته خپرېږي تر څو د نړۍ خلکو په ذهنونو کې ښه ځای ونیسي او په هغوی کې د ډار او ویرې سبب شي او تر څو چې هغوی خپلو ناوړه موخو ته ورسېږي. د یادونې وړ ده چې نږدې (۵۰) میلیونه کسان په کال کې د بیلابیلو لاملونو په سبب ژوند له لاسه ورکوي. بې له کویډ-۱۹ کرونا ویروس یا سارس-۲ نه ډیرې خلک هر کال په نړۍ کې د ناروغیو او نورو عواملو له امله خپل ژوند له لاسه ورکوي، مګر دا هیڅکله د پوښښ لاندې نه راځي او نه تعقیب کېږي او په دومره ګرمه توګه نه خپرېږي. یو په یو به دا شمیرې (کچې) به یادې شي، اوس مهال چې د ۲۰۲۰م کال د مې د میاشتې پیل ده د ساري ناروغیو له امله (۴،۵۰۵۱۳۱) کسانو خپل ژوند له لاسه ورکړی ده، د موسمي زکام له امله (۱۶۸۸۹۵) کسانو خپل ژوند له لاسه ورکړی ده، نږدې (۲،۶۳۷۸۴۴) ماشومانو چې عمر یې له پنځو کالو څخه ټیټ وول له بیلابیلو عواملو څخه یې خپل ژوند له لاسه ورکړی ده، نږدې (۱۰۷۲۶۵) مېندو د زیږون (ولادت) پر مهال خپل ژوند یې له لاسه ورکړی ده، نږدې (۴۱،۷۶۷۹۵۹) کسان په ایډز یا HIV اخته دي او په پایله کې (۵۸۳۳۹۰) کسانو یې خپل ژوند له لاسه ورکړی ده، د سرطان له امله (۲،۸۵۰۱۸۵) کسانو خپل ژوند له لاسه ورکړی ده، د ملاریا له امله (۳۴۰۴۰۲) کسانو خپل ژوند له لاسه ورکړی ده، د سګرت څښلو له امله (۱،۷۳۴۸۴۸) کسانو خپل ژوند له لاسه ورکړی دی، د الکول یا شرابو له څښلو له امله (۸۶۷۹۷۱) تنو خپل ژوند له لاسه ورکړی دی، نږدې (۳۷۲۱۴۴) تنو ځان وژنه کړې ده او ترافیکي پېښو له

^۱ دغه یادې شوې شمیرې د ۲۰۲۰م کال د مې میاشت د ۶ نېټې دي چې د دې کتاب د لیکلو په وخت کې بیان شوي دي دا شمیرې د وخت په تیریدو سره زیاتېږي. د دې کتاب د لوستلو په وخت کې که غواړئ چې په خپلو سترګو د افرادو د مړینې کچه د کویډ-۱۹ کرونا ویروس او نورو لاملونو له امله یې چې ژوند له لاسه ورکړی وکړئ نو دغه آدرس (www.worldometers.info) ته لار شئ په پاڼه کې لږ لاندې راشئ یوه برخه د (Health) په نوم لري چې هلته دا ټولې کچې لیکل شوي دي د کویډ-۱۹ کرونا ویروس او د نورو لاملونو د مړینې کچه وکړئ او پرتله یې کړئ درته به مالومه شي چې څه روان دي؟ او ولې؟

20 د کويډ-۱۹ کرونا وېروس پټ رازونه

امله (۴۶۸۴۶۴) کسانو خپل ژوند له لاسه ورکړی دی. په ټوله نړۍ کې د اووه ميليارډو او اووه سوو ميليونو څخه ډير کسان ژوند کوي او دا هغه ناروغۍ او لاملونه دي چې د دې کال تر دې مودې د نړۍ د خلکو د مړينې سبب او لامل گرځيدلي دي. ډيری لاملونه او عوامل چې ياد شول د کويډ-۱۹ کرونا وېروس په پرتله څو ځله د ډيرو کسانو د مړينې او مرگ سبب او لامل گرځيدلي دي. خو د هيڅ يو په اړه يې رسنی ، د روغتيا نړيوال سازمان او په نړۍ کې نورې سرچينې خبرې نه کوي ، دلته ده چې بايد وپوهول شي د دې ټولو پېښو او همغږۍ ترشا؛ ناوړه او شومې موخې شتون لري. د يادونې وړ ده چې له پورته يادو شويو ناروغيو او لاملونو څخه سکرټ څښول او الکول (شراب) څښل په نظر کې ونيسو د مړينې او خطر کچه يې څو ځله د کويډ-۱۹ کرونا وېروس يا سارس-۲ څخه ډيره ده که چيرې د کويډ-۱۹ کرونا وېروس يا سارس-۲ په څير د ډار، ویرې او خطر سره معرفي شوي وای د ډيرو خلکو د مړينې څخه مخنيوی به شوی وو، په نړۍ کې غوره، ښه نظم او اصلاحات به راغلي وای. د ژوند ښه کېدلو او ښه ژوند کولو لپاره که دا ټولې همغږۍ او د رسنېو زيار او کوښښ، د هيوادونو روغتيايي سازمانونو، د روغتيا نړيوال سازمان او د بېلابېلو هيوادونو حکومتونو کارول شوي وای کيدای شي دا ځمکه او دا نړۍ د دې دنيا په جنت به تبديل شوي وای خو د خواشينۍ ځای دی چې داسې نه ده. د جوړونې لپاره هڅې لږې دي خو د يو بل د بایلنې لپاره ډيرې دي. الله (ج) مونږ انسانانو ته عقل را کړی دی او استفاده بايد ورڅخه وکړو، پوه او هوښيار انسان پدې پوهيږي چې دا ټولې همغږۍ او دا کارونه په طبيعي او په ناڅاپي ډول نشی کېدای. په وروسته سرليکونو کې لا ډير مالومات به د ناوړه او شومو موخو په اړه چې د کويډ-۱۹ کرونا وېروس يا سارس-۲ په جوړولو او خپرولو کې نغښتي دي په روښانه توگه به بيان شي.

اسلامي موخه د کويډ-۱۹ کرونا وېروس په را مينځ ته کولو کې 21

دويم څپرکي

اسلامي موخه د کويډ-۱۹ کرونا وېروس يا سارس-۲ په را مينځ ته کولو کې

اسلامي موخه د کويډ-۱۹ کرونا وېروس په را مينځ ته کولو کې:

د پېريو راهيسې د مسلمانانو او غير مسلمانو تر مينځ مبارزه روانه ده ، د اسلام او مسلمانانو لومړی شپږ (۶) يا اوه (۷) پېړۍ د مسلمانانو او اسلامي نړۍ لپاره طلايي دوره او غوره کلونه وو ، چې په غير مسلمانانو يې ډيره اغېزه کړې او د دې لامل شوی دی چې د مسلمانانو سره په زړونو کې دښمنۍ او غوسې وساتي. نږدې دوه پېريو راهيسې ، د مسلمانانو او اسلامي هيوادونو تر مينځ نفاق شتون لري ، او مونږ مسلمانان هم په ډير غفلت او ناخبرۍ کې يو ، چې د اسلامي هيوادونو د کمزورۍ لامل شوی دی. په مقابل کې يهوديان، عيسويان او نور غير مسلمانان په کلکه سره يو ځای شوي دي او د مسلمانانو او اسلامي نړۍ د کمزوري کولو او له مينځه وړو لپاره يې په ښکاره او پټه توگه کار پيل کړی دی. دوی له هيڅ وسيلې او واسطې يې ډډه نه ده کړې ، دوی په بېلابېلو نومونو او بېلابېلو پلمو په اسلامي هيوادونو بريد کوي. دا ځل ، د کويډ-۱۹ کرونا وېروس يا سارس-۲ په لاره اچول او خپرول له دې څخه استثنا ندي په وروسته سرليکونو کې په روښانه توگه به وويل شي.

د حج مراسمو ځنډول:

د کويډ-۱۹ کرونا وېروس په را مينځ ته کولو او خپراوي کې د حج مراسمو ځنډول يې يو له موخو څخه وو چې شيخ عمران نظر حسين لومړی د دې په اړه د يو حديث شريف يادونه کوي او بيا ټولې خواوې يې بيانوي.

¹ شيخ عمران نظر حسين وايي: ”په صحيح البخاري په (۱۵۹۳) شميره حديث شريف کې راغلي دي چې خلک به د الله (ج) د کور حج مراسمو ته به دوام ورکړي او خلک د عمرې حج مراسمو ته به دوام ورکړي تر څو چې جوج او ماجوج را وځي او وروسته حديث شريف دوام کوي تر څو به د آخرت (قيامت) ورځ به را نشي تر څو چې د حج مراسم پاتې يا ونه درول شي. دا حديث شريف په صحيح البخاري کې راغلی دی. (حديث شريف شميره: ۱۵۹۳)

---

¹ شيخ عمران نظر حسين يو اسلامي عالم، آخرت پيژندونکی، اقتصادپوه او د بيلابيلو نظامونو کارپوه د توباگو او ترينداد له هيواد څخه دی چې بيلابيلې موضوعگانې او د نړۍ نا منظم وضعيت د اسلام له نظره په روښانه توګه د قرآن کریم او حديث شريف سره سم بيانوي او په خپل نوم ويب پاڼه او د يوتيوب چينل لري که هر څوک لا ډير معلومات غواړي نو کولای شي د ويب پاڼې يا د يوتيوب چينل څخه يې يو ځل ليدنه وکړي.

اسلامي موخه د کويډ-۱۹ کرونا وېروس په را مېنځ ته کولو کې 23

دا پېښه به د جوج او ماجوج و د راوتلو تائيدونکې وي. ¹ شيخ عمران نظر حسين وايي چې زه وړاندوېنه کوم چې د حج درېدل او پرېښودل به پېښ شي. کومه پېښه به وشي؟ چې د حج مراسمو د پرېښودلو او درېدلو لامل به شي؟ لويه جگړه.

کله چې اسرائيل لويه جگړه پيل کړي د دوی دولت او نظام د منطقي پراختيا ليدونکي به وي او وروسته بيا د کانکميتانت (Concomitant) کلیمه استفاده کوي يانې په يو وخت کې پېښېدل، په يو وخت کې برید په آمريکايي ډالر او وروسته دا پيسې او د تولې نړۍ کاغذي پيسې به را ښکته شي او له کاره به ولوېږي. د آمريکا متحده ايالاتو اقتصاد به له مينځه لاړ شي او بيا وروسته اسرائيل به د آمريکا پر ځای د نړۍ واکمن ځواک او هيواد په ټوله نړۍ کې به شي. دغه لويه جگړه په ډيره لويه کچه د مسلمانانو په احساساتو به داسې اغېزه وکړي چې سعودي عربستان دولت به د حج مراسمو اجازه به نه ورکوي ځکه داسې حج به په زيات گومان د سعودي عربستان د دولت بنسټ ته به خطر وي، نو هغوی به ځينې د چرگ او غوايي کيسې د يو شمير وپروسونو په اړه چې روغتيا او سلامتی ته خطر ده دا به جوړې کړي او د روغتيا نړيوال سازمان څخه به مشوره واخلي او بيا وروسته به د حج مراسم ځنډوي او بل کال به د حج مراسمو ځنډېدل به دوام وکړي چې په پايله کې د حج مراسم به پرېښودل او وېه درول شي، چې دغه پېښه يانې د حج مراسمو پرېښودل او درېدل کولای شي چې د پېښو څخه يوه يې وي، په داسې حال کې چې د حج مراسم څو زره کاله لمانځل شوي دي او سرته رسيدلي دي.

---

¹ دغه خبرې د شيخ عمران نظر حسين په ۲۰۰۴م کال کې يانې نږدې ۱۶ کاله مخکې په يو سمينار کې د جامه په مسجد د سان فرناندو په ښار د توباگو او ترينداد په هيواد کې تر سره شوي دي په هغه وخت کې شيخ د دي وېروس يانې د کويډ-۱۹ کرونا وېروس له پېښېدو خبر وو او دا يې بيانې کړي وه او کومې موخې چې پکې وې هغه يې د حديث شريف سره سم څرگندې کړي وي.

د دجال د راوتلو لپاره کار کول:

په خو وروستېو لسيزو کې يهوديان، نصرانيان او د هغوی خادمان په بېلابېلو نومونو د دجال د راوتلو لپاره يې کار کولو ته سرعت ورکړلی ده دا کارونه يې په ښکاره توګه نډې په ډول ډول پلمو او بېلابېلو دسيسو په نړيواله توګه غواړي پلي يې کړي چې د دې کارونو څخه يو د کويډ-۱۹ کرونا وېروس خپرول او په لاره اچول دي. دجال چې د الله (ج) په امر او حکم د ځمکې پر مخ کوم ځای کې په ځنځير تړل شوی دی تر څو هغه وخت پورې چې ورته لاره برابره نشي راوتلای نشي يو شمير اسلامي پوهان (عالمان) يادونه کوي چې د دجال د راوتلو څخه مخکې په نړۍ کې به درې يا څلور لويې پېښې به واقع شي. دا ټولې پېښې د دجال د راتللو لپاره لارې دي او غواړي چې د نړۍ ټول خلک مرييان او غلامان وګرځوي. د کويډ-۱۹ يا سارس-۲ خپرېدل د ټولو کارونو درېدل د نړۍ په ټولو هيوادونو کې، د ټولې نړۍ خلکو قرنطين کول، د دولتونو دروغ ويل او تېرايستل د خلکو په ټوله نړۍ کې، دروغ ويل او د خلکو تېرايستل او د خلکو ذهنونو پروګرامول د رسنيو په واسطه په ډيرې همغږۍ او يو وخت کې دا ټول په نړۍ کې د تېرايستلو او نړيوالې لوبې دسيسې څرګندونه کوي.

د دجال د راوتلو لپاره د لارو برابرول:

په نړۍ کې تر څو چې ناوړينونه او بې نظمۍ خپل وروستي حد ته ونه رسيري او لاره د دجال راوتلو ته برابره نشي نه راوځي، د دې په اړه شيخ عبدالله حکيم کويک هغه پېښې چې په اوسنۍ نړۍ کې پېښيري او مخکې پېښې شوې دي د اسلام له نظره يې بيانوي چې لدې څخه کولای شو چې د کويډ-۱۹ کرونا وېروس خپرېدلو ته اشاره وکړو او همدارنګه د دجال د راوتلو په اړه يې په بشپړه توګه خبرې کړي دي.

اسلامي موخه د کويډ-۱۹ کرونا وېروس په را مينځ ته کولو کې 25

شيخ عبدالله حکيم کويک وايي: ” زمونږ په ټولنو کې يو څه د پېښېدو په حال کې دي چې ويلی شو چې مونږ د دجال د راوتلو يوې د مخه تيارې دورې ته د ننه کېږو. (و العياذبالله). ډير شمېر مشران (رهبران) په نړۍ کې سره راټول شوي دي او ډيری يې وايي چې د ځمکې تودوخه ښه څيز دی يانې د يخونو اوبه کېدل په شمالي قطب کې مونږ لپاره ښه دي. خو رښتيا د دې پر خلاف دي لکه څنگه چې يو شمير مشران (رهبران) وايي، ځمکه د وړانۍ په حال کې ده. گرینلنډ، چې په شمالي آمريکا کې يوه ټاپوزمه (جزيره) ده، نږدې ۴۵٪ سلنه يخونه يې اوبه شوي دي، چې دا پېښه ساری نلري! هيڅکله د گرینلنډ يخونه داسې اوبه شوي نه وو. دا پداسې حال کې ده چې د ځمکې طبيعي يخونه سيندونو ته توپيري او اوبه کېږي او په مونږ انسانانو هم اغېزه کوي د ځمکې دا تودوخه او گرمېدل د تشويش لامل کېږي. په هندوستان کې يو شمير ښارونه د اوبو د نشتون سره به مخ شي، هغوی ويلې وو چې نږدې ۲۱ ښارونه په هندوستان هيواد کې په ۲۰۲۰ م کال کې د طبيعي او د ځمکې لاندې د څښلو اوبو د نشتون سره به مخ شي.

دې وچکالی او بې نظمۍ سره، د نورو ځايونو اوبه په ناسمه او غير طبيعي توګه جاري شوي دي. د آمريکا په منځنيو ساحو کې ځواکمن سيلابونه جاري شوي دي، په داسې ځواکمنه توګه سيلابونه جاري دي اوبه پورته بيايي او سيندونه پورته راځي چې هيڅکله مخکې په تاريخ کې دا ډول پېښې ثبتې شوې نه وې. په چين

26 د کويډ-۱۹ کرونا وېروس پټ رازونه

کې د مسلمانانو لپاره ځايونه (کمپونه) او د اوږې لوی د میشت ځايونه يې ورته جوړ کړي دي؛ چې هغوی ورته د زده کړې او مهارتونو د پراختیا مرکزونه وايي، خو رښتیا يې دا دي چې له یو میلیون څخه زیات او یګور (اویغور) مسلمانان پدې ځايونو (کمپونو) کې تر څارنې لاندې و، په ډیره خطرناکه توګه دغو ځايونو (کمپونو) کې تر څارنې لاندې و. په منځني ختیځ کې هغوی د پېرې د معاملې په اړه د فلسطین خلکو لپاره خبرې کوي. کله چې دا معامله سرته رسېږي د فلسطین خلک به هلته شتون نلري هغوی دا معامله يې تحریم (منع) کړې وه. دا معامله یو عیب او بې عدالتی ده. زموږ په ټولنو کې داسې څه د پېښېدو په حال کې دي چې موږ د دجال د راوتلو یوې د مخه تیارې دورې ته د ننه کېږو. والعیاذ باللہ. او دجال، د مسیح ضد یو مکار، یو مکرجن، د مکر او چال استاد، دغل باز او چال باز تعریف شوی دی، هغه څوک چې د دروغو او جعلی خبرونه جوړوي، وروستی مکرجن، او موږ د دغو دسیسو دورې ته تګ په حال کې یو او حیران یو چې پیغمبر (صلی الله علیه وسلم) د دې وخت په اړه يې خبرې کړې وې، چې اوس موږ پکې ژوند کوو، ځکه چې الله (ج) دا يې ورته برابر کړي وو، هغه څه له خپل ځانه نه ویل. پیغمبر (صلی الله علیه وسلم) موږ ته فرمایلي دي او موږ ته يې یادونه کړې ده: چې د چال او مکر کلونه به خلکو ته راشي. سنوآتُ خَدَاعَاتُ يانې کله چې دروغ ویوونکی به د باور وړ وي او رښتیا ویوونکی، به دروغ ویوونکی شمیرل کېږي. خائن او چالباز سړی به د باور وړ وي، امین او مسئول سړی به خائن بلل کېږي، روبيضة فرد به خبرې کوي، روبيضة فرد به نظر ورکوي او خبرې به کوي او هغوی (اصحابو کرامو رضی الله عنهما) وویلې چې دا روبيضة څه شی دی. هغه (رسول الله صلی الله علیه وسلم) وویل: الرَّجُلُ التَّافَةُ يانې ډیر بې شرمه او ډیر بې ارزښته فرد به د خلکو په لویو کارونو او مسائلو خبرې کوي، و صدق رسول الله (ص) دا وخت را رسیدلی دی، د دسیسو وخت، د وهمونو وخت، د خپلواکۍ وهم، د سولې وهم، د برابرۍ وهم او آن تر دې چې زموږ په مسلمانو هیوادونو او سیمو کې، کله چې خلک د مظاهرو لپاره

اسلامي موخه د كويد-۱۹ کرونا وېروس په را مينځ ته كولو كې ۲۷

سرکونو ته راځي وژل کيږي،^۱ انتخاب شوي دموکراتیک مشران (رهبران) د نړيوالو مخکې نيول کيږي او بنديان کيږي او د نړۍ د سترگو په مخکې وژل کيږي. کليوال (بومي) ټولني او خلک په بيلا بيلو ساحو کې، تر اوسه پورې په غريبۍ کې ژوند کوي، د هغوی بڼې د خلکو د سترگو پر وړاندې نيول کيږي، د بريدونو او وژلو لاندې راځي يو شمير مشران (رهبران) د تړلو دروازو شاته پريکړې کوي او برعکس يې خلکو ته وايي او يو شمير ښه مشران (رهبران)، ځکه چې کم ښه مشران (رهبران) شتون لري، داسې احساس کوي چې محاصره شوي دي، احساس کوي چې هره کليمه چې وايي تر څار لاندې دي او د بريد لاندې به راشي، نو ځکه دا وخت، د خلکو تر ټولو بد وخت دی. او مونږ د مؤمنانو په توگه د آرامتيا احساس کوو چې رسول الله (صلى الله عليه وسلم) د دې وخت په اړه يې خبرې کړې وې، چې دا وخت به پېښ شي، او آنحضرت (صلى الله عليه وسلم) مؤمنانو ته يې ويلي دي: تاسو به د قيامت په ورځ تر ټولو بدو خلکو تر مينځ به دوه مخي خلک (افراد) ووينئ، يانې داسې خلک (افراد) چې يوې ډلې ته به په يو مخ راځي او بلې ډلې ته به په بل مخ راځي. او مونږ ته د عادي خلکو په توگه چې پدې وخت کې ژوند کوو ډيره سخته ده، اوس وخت کې سخته ده ځکه چې پخوا او په ډيرو وختونو کې، د عدالت په وختونو کې، رښتيا (حقيقت) واک درلود. که چيرې څوک رښتونی وي، هغه بايد و پيژندل شي، او دا هغه څه دي چې کولای شئ **قوة الحق** يې ونوموئ. دوه کليمې **قوة او حق**؛ سړی (فرد) د رښتيا (حقيقت) سره بايد و پيژندل شي، خو اوس رښتيا دا دي، چې که چيرې دا دوه کليمې تاوې کړئ، **قوة او حق** نه بلکې **حق القوة** يانې **حق او قوة** ترې جوړيږي. په همدې توگه څه که څوک (فرد) رښتونی وي که نه وي، که چيرې واک ولري، نو حق هم لري. دا يوه دسيسه ده او مونږ د مؤمن په توگه بايد خپل

^۱ د شيخ عبدالله حکيم کويک اشاره د مصر انتخاب شوي رييس جمهور محمد مرسي ته ده چې د اسرائيل او خادمانو پواسطه لومړی بندي او بيا وروسته هلته ووژل شو او د اخوان المسلمین گوند چې د اسلامي پوهانو او د الازهر پوهنتون ښوونکو څخه جوړ شوی گوند وو فعاليتونه يې ودرول شؤ.

ځان پيدا کړو ځکه هغه وخت نده چې د مسلمان په توګه پټ شو او د خپلې خپلواکۍ (آزادۍ) لپاره وژارو او عذر وکړو، داسې وختونه تېر شوي دي او پيغمبر (صلی الله عليه وسلم) دې په اړه ويلي دي: په ټوله کې مونږ ايمان لرو چې ټول واک او اقتدار د الله (ج) سره دی او مونږ وايو لا حول ولا قوة الا بالله هيڅ اقتدار او واک نشته پرته د الله (ج) څخه. **إِنَّ الْقُوَّةَ لِلَّهِ جَمِيعًا** [هغوی به باور ومومي]. چې ټول واک او ځواک د الله (ج) سره دی، په رښتيا سره ټول واک او ځواک په ټوله کې د الله (ج) سره دی. (البقره سورة: آية - ۱۶۵). خو پيغمبر (صلی الله عليه وسلم) مونږ ته يې ويلي دي، آنحضرت (صلی الله عليه وسلم) وويل: **المومن القوى خیر و احب الى الله من المومن الضعیف و فی کل خیر** " (يو ځواکمن مؤمن د يو ضعيف مؤمن څخه غوره او ښه دی. خو په دواړو کې ښه والی شتون لري). شيخ عبدالله حکيم وايي: زمونږ په سطحه، لږ تر لږه کوشن کولای شو او خپلو اولادونو ته زده کړه ورکولای شو چې زيار وباسې تر څو قوی او ځواکمن واوسي، په اراده، همغږي او ځواکمن واوسي، پيغمبر (صلی الله عليه وسلم) دې په اړه خبرې کړي دي، ځکه چې ډير خلک چې د واک په اړه فکر کوي، د سوک، چاقو، وسلې يا بم په اړه فکر کوي، خو پيغمبر (صلی الله عليه وسلم) وويل: **" ليس الشديد بالصرعة انما الشديد الذي يملك نفسه عند الغضب "** نبي کریم (صلی الله عليه وسلم) وويل: قوی او ځواکمن کس ښه غيږه نيونکی ندی، بلکې ځواکمن او قوی کس هغه دی چې د غوسې په وخت کې ځان کنټرولوي. نو همدا راز زمونږ ځواک د شخصيت کلکوالي ته اړتيا لري، د معنويت ځواک او د اړتيا وړ ځواک، د ذهن ځواک دی تر څو د پوهې فرهنگ جوړ کړو، ساينس او علوم د دې نړۍ مطالعه کړو، د الله (ج) څخه د حکمت او هوشيارۍ غوښتنه وکړو، حکمت او هوشيارۍ ته ډيره اړينه ضرورت لرو اوس مهال چې دې نړۍ کې ژوند کوو د **سنوات خداعات** وخت دی نو اجازه ورکړئ او کوشن وکړو چې ځوانان داسې وروزو چې د هر کار په ترسره کولو کې ځواکمن واوسي، ځواکمن زده کوونکي په ښوونځي او د زده کړې په

اسلامي موخه د کويډ-۱۹ کرونا وېروس په را مينځ ته کولو کې ۲۹

مرکزونو کې وي. ځواکمن په کار کې، ځواکمن په هر کار کې چې په خپلو ملتونو کې يې سرته رسوو، يووالی او اتفاق مونږ ته ځواک راکوي. که مسلمانانو ته وگورو، زمونږ ليد هغوی ته بايد داسې نه وي چې زمونږ د خپلوان په توگه يا هغه څوک چې مونږ سره يې ژبه او څېره يو شان ده، بلکې هر يو د مؤمنانو څخه، مونږ يوه لويه ټولنه يو که د قبيلې په توگه ورته گورو، په هغه وخت کې مونږ کوچنۍ ټولنې يو چې ژر د نورو د واک لاندې راتللای شي او له مينځه تللای شي. وخت ورکړی، نورو مسلمانانو ته سلام ووايي، هغو خلکو ته چې نن د تاسو څخه توپير لري هغوی ته سلام وکړی. که يو مسلمان په ستونزه کې گورئ په رښتيا سره تاسو خپله په ستونزه کې ياست، که يو مسلمان گورئ چې په غم او مصيبت کې دی، هغه غم او مصيبت هم د تاسو يوه برخه ده. مونږ بايد يو بل ته دعا وکړو. دا وخت زمونږ لپاره دی، دا آزمايښت او امتحان دی. دا په تېرو وختو کې په تاريخي توگه پېښه شوې ده او مونږ د آزمايښت وروستۍ مرحلې ته رسېږو، د دسيسو وروستي حد ته رسېږو او همدا رنگه بايد ځان دې مرحلې ته تيار کړو، خپلې دندې سرته ورسوو، آن کوچني کارونه لکه ثابت قدم پاتې کېدل په خپلو لمونځونو کې، کوچني شيان لکه د دې اجازه ورنکړو چې حرام شيان زمونږ خولې ته راشي، کوچني شيان؛ لکه مطمئنه کېدل لدې نه چې خپلو ټولنو سره مرسته وکړو، کوچني شيان؛ لکه د خلکو ستونزو حلول په ټولنه کې، نامسلمانانو ته ښودل د دې چې په رښتيا سره اسلام څه دی؟ او که گورو چې د يو چا سره بې عدالتي کيږي چې مسلمان ندی، نو داسې احساس کوو چې دا بې عدالتي مونږ ته هم پېښه شوې ده بايد د دې بې عدالتۍ په مقابل کې ودرېږو. مونږ بايد د خپلو مسلمان مشرانو څخه ملاتړ وکړو، کله چې ژوندي دي د هغوی څخه ملاتړ وکړو نه چې کله مړه وي. دا بسنه نه کوي کله چې مسلمان مشر (عالم) لدې نړۍ لار او يوازې ووايو رحمه الله. خو کله چې ژوندي وو، سخت وخت يې تېراوه، کله چې موږ لپاره او زمونږ کورنيو لپاره په تکليف کې ؤ څه مو ورته وکړل؟ که چيرې يوازې همدا د دعا او ملاتړ لار وي. پام کوئ آن کله چې تفريح کوئ او خوند اخلي، د

تفريح او خوند اخیستلو څخه په اسلامي طريقه خپل ځان بايد خبر کړو. پينځمې (صلی الله عليه وسلم) مونږ ته ويلي دي چې، هيڅوک به له تاسو څخه په رېښتوني توگه ايمان ونلري، ” لا يومن احدکم يکون هواه تبعاً لما جئت به “ (هيڅوک به له تاسو څخه په رېښتوني توگه ايمان ونلري، تر څو غوښتې يې، خوند اخیستل يې، چکر او تفريح يې په هغه طريقه نه وي چې ما ورته راوړي دي). نو ځکه آن کله چې مونږ تفريح کوو او خوند اخلو، پام مو وي او هوښيار واوسو، څه چې پېښېږي هغو ته مو سترگې خلاصې وي، په خاصه توگه کله چې په مسجدونو او د الله (جل جلاله) په کورونو کې يو، مونږ بايد د الله (ج) څخه دعا وغواړو، په خاصه توگه د حکمت او پوهې لپاره، د کارونو سرته رسولو لپاره په حکمت او پوهې سره. که چيرې څه د حکمت او پوهې په اړه اوږو، بايد په اړه يې فکر وکړو او په نظر کې يې ونيسو. شيخ عبدالله حکيم وايي: زه تاسو د اسلام يو له سترو مشرانو (حضرت عمر ابن خطاب رضی الله عنه) د حکمت او پوهې څخه مو خبروم، الله (ج) هغه ته ډير حکمت او برکت يې وربخښلی وو. هغې روحيې ته اوس مهال اړتيا لرو، په روايتونو کې راغلي دي کله چې حضرت عمر (رضی الله عنه) به له يوې کوچنۍ کوڅې څخه تېرېده او قدم به يې اېښوده، ملعون شيطان به په هغه لاره تگ نکاوه او له بلې لارې به يې تگ کاوه. د حضرت عمر (رضی الله عنه) د حکمت او پوهې په اړه په ژباړه او روايتونو کې راغلي دي چې ويلي دي: له الله (جل جلاله) څخه ووېرېږئ، ځکه يوازې هغه ژوند کوي، ټول نور شیان له مينځه ځي، پدې اړه فکر وکړئ. له چا څخه چې بايد وېره او ډار وشي هغه الله (جل جلاله) دی. هر څه، هر پاچا، هر وزير او هر ځواک به له مينځه لاړ شي مگر الله (جل جلاله). هغه د دې سنوات خداعات وخت په اړه مونږ ته يې په ښه توگه ويلي دي: په عزت، رېښتوني او صادقه اوسئ، په عزت خو متکبر او مغروره نه، په عزت او رېښتوني اوسئ، ځان ته درناوی ولرئ او نورو ته درناوی ولرئ، صادقه او رېښتوني اوسئ. او همدارنگه حضرت عمر (رض) ويلي دي: باور او اعتبار هغه دی چې کوم کارونه چې سرته رسوي کوم څه چې

اسلامي موخه د کويډ-۱۹ کرونا وېروس په را مينځ ته کولو کې 31

وايي او کوم څه چې فکر کوئ د هغو تر مينځ توپير شتون ونلري دا په ريښتوني توګه باور او اعتبار دی، او آن هغه څه چې د تاسو په ذهن کې شتون لري، ترڅو منافق او چالباز ونه اوسئ. هغه همدارنگه ويلې دي: د چا د شهرت لپاره مه ګمراه کيږئ. که چيرې د چا د شهرت په اړه اورئ مه ګمراه کيږئ. هغه ويلې دي: (حضرت عمر رض) د يو چا په اخلاقي بنسټونو (اصولو) باندې باور مه کوئ تر هغه پورې چې هغه مو ليدلی نه وي چې په غوسه کې دی او وګورئ چې څه ډول رويه کوي. يانې د چا په اخلاقو او رويې باور مه کوئ تر څو مو چې په غوسه کې نه وي ليدلی، وګورئ چې څنګه عمل کوي، بيا پوهيږئ چې څه ډول فرد (شخص) دی؟ په ياد ولرئ چې کوم فرد (شخص) ځواکمن دی، آنحضرت (صلی الله عليه وسلم) فرمايلي دي: "الذی یملک نفسه عند الغضب" (څوک چې د غوسې په وخت کې ځان کنټرول کړي، هغه فرد يا شخص ځواکمن دی). دا هغه څه دي چې پام کې يې ونيسو او درناوی يې وکړو. نو ځکه دا وخت مونږ تېروو او يادونه يې کوو چې استراحت ونکړو، ځکه الله (جل جلا له) حیات لا يموت دی، (الله جل جلا له ژوندی دی او هيڅکله نه مري).¹ شيخ عبدالله حکيم وايي: هونښيار اوسئ، پام کوئ، کونښنې کوئ داسې کارونه وکړئ چې د نړۍ د عدالت لپاره وي او دعا کوئ چې الله (ج) په ضعيفو او معصومو خلکو د حضرت محمد (صلی الله عليه وسلم) په امت کې رحم وکړي. دعا کوئ چې الله (ج) د دې امت د عزت او د ښځود عزت او د کورنيو د عزت څخه ساتنه وکړي. دعا کوئ چې الله (ج) د دې امت د سپړيو څخه ساتنه وکړي او ځواک ورکړي تر څو په نړۍ کې په عدالت او برابري سره رهبري وکړي. او دعا وکړئ چې له دې نړۍ څخه د تک په وخت کې الله (جل جلا له) دې دا کليمه "لااله الاالله محمد رسول الله" زمونږ د ټولو په نصيب کړي. (آمين)."

¹ شيخ عبدالله حکيم کويک د امريکا متحده ايالاتو يو اسلامي عالم او تاريخ ليکونکی دی چې خپلې اسلامي زده کړې يې د مديني ښار او د کاناډا هيواد په توراتو ښار کې ترسره کړې دي. هغه بيلابيلو هيوادونو ته سفر کوي په اسلامي سمینارونو او غونډو کې کېدون کوي او اسلامي مسائل نړيوالو ته بيانوي.

فري ميسنري (ميسونيزم) ، آوينجيليم (آوينجيليزم) او موخې يې:

فري ميسنري (Free Masonry) يو پټ سازمان (اداره) ده چې د نړۍ ټولو هيوادونو کې غړي او برخې لري او هغه خلک چې په بېلابېلو ټولنو کې نفوذ لري پکې غړيتوب لري. د کويډ-۱۹ کرونا وېروس جوړول، بدلون او په لاره اچول د کوچنيو پروگرامونو (کرنلارو) څخه يې دی. هغوی يوازې غوښتل چې په عمل کې وگوري، آيا راتلونکې موخې ټول جهان لپاره چې يې لري د پلې کېدلو وړ دي که نه؟ د کويډ-۱۹ کرونا وېروس يې وکولای شو چې په ډيرې هوښيارۍ او په برياليتوب سره پلي او خپور کړي. د نړۍ ټولو هيوادونو وضعیت، دولتونو او نږدې د نړۍ ټول خلک يې په ريښتوني او ذهني توگه کنترول کړل او اوس مهال يې کنټرولوي. دلته د فري ميسنري او آوينجيليم چې د فري ميسنري کوچنۍ برخې دي په اړه به يې پوه شئ.

فري ميسنري يا ميسونيزم (Free Masonry):

فري ميسنري د (آزاد بنسټ يا بنا) يا (آزادو معمارانو) په مانا ده. فري ميسنري يو پټ سازمان (اداره) ده چې د جوړېدلو وخت يې د اولسمې پېړۍ پای او د اتلسمې پېړۍ پيل دی. فري ميسنري د

ايلوميناتې او کابالا په نومونو هم يادېږي. د فري ميسنري ځينو مقالو او ليکنو کې ايلوميناتې او کابالا ورڅخه جلا کتل کيږي که چيرې جلا هم وي خو يو شان موخې لري. د فري ميسنري غړي چې په کومو ځايونو کې سره راټولېږي د لوژ په

^۱ پدې کتاب کې د فري ميسنري (Free Masonry) په اړه لنډ مالومات وړاندې شوي دي. که غواړئ د دې سازمان په اړه او د نړۍ نورو پټو سازمانونو په اړه او د هغو پېښو په اړه چې پدې وروستيو پېړيو کې په نړۍ کې پېښې شوي دي پوه شئ ژر به زما بل کتاب د وروستيو پېړيو دمسمې او پېښې په نوم به چاپ شي په هغه کې بشپړ مالومات شته کولای شئ ويي لولئ د نړۍ له اوسني او پخوانيو واقعيتونو څخه ځان خبر کړئ.

اسلامي موخه د کويډ-۱۹ کرونا وېروس په را مينځ ته کولو کې 33

نامه ياديږي چې د مسيحيانو د کليساوو سره ورته والی (شبهات) لري خو پدې لوژونو کې له ويري ډک مراسم سره له سمبولونو، نښو، اور او د شيطان پرستۍ مراسمو سره ترسره کيږي. هر څوک چې د دې سازمان (ادارې) غړيتوب اخلي د

ميسن او فري ميسن په نوم ياديږي. په ۱۷۱۷م کال کې څلور لوی لوژونه په لندن کې سره راټول شول او لومړنی د نړۍ فري ميسنري لوی لوژ يې سره جوړ کړ. په ۱۷۲۳م کال کې د (اندرسن) په نوم يو سړي د فري ميسنري لومړنی کتاب (د فري ميسنري بنسټ پاڼه) په نوم يې وليکه او خپور يې کړ. په ۱۷۶۳م کال کې د اسکاټلند لوی لوژ يې جوړ کړ او له هغه څخه وروسته خپل فعاليتونه يې ډير کړل. فري ميسنري يو سياسي - ليبرالي سازمان (اداره) ده چې د غربي سرمايه

دارانو او يهوديانو (صهيونستانو) د واک غوښتنې د موخو په چوپړ کې دی. فري ميسنري د نړۍ هيومانيزم (Humanism) پر بنسټ ولاړ دی، د (کائناتو د يو معمار) يا (ساعت جوړونکي خدای) باندې باور لري، دا

هغه باور دی چې ایلومیناتي او دئیست ډله (د بې دينو ډله) داسې باور لري. د ميسون ډلې د پام وړ خدای د توحيد، يکتا پرستۍ، پيغمبر او دين څخه خالي دی. په رېښتوني توگه د ميسونيزم بنسټ په پټ الحاد او ښکاره شرک باندې ولاړ دی. د فري ميسنري سازمان (اداره) په ټولو هيوادونو او بيلابيلو ټولنو کې نفوذ لري. يو شمير ميلياردان او ميلیونران د هيوادونو - په خاصه توگه د آمريکا، د هاليوود سينمايي لوبغاړي، د هيوادونو سندرغاړي، زيات شمير د آمريکا رئیس جمهوران او ځينې نور د ټولنو نفوذ لرونکي خلک د فري ميسنري غړيتوب لري.

ځینې خلک پخپله غوښتنه د دې سازمان غړیتوب اخلي او هغه کسان چې د دې سازمان غړیتوب ونه مني د دې سازمان له خوا نوم بدې، ترور او یا هم وژل کېږي. د امریکا څو رئیس جمهورانو چې د فری میسنري سازمان غړیتوب یې ندی منلی د دې سازمان له خوا ترور او وژل شوي دي؛ چې د جان اف کینډي وژنه او ترور کولای شو له دې بیلګې څخه یاد کړو. د دې سازمان وروستی موخه د نړۍ د ټولو هیوادونو کنترول د سیاسي، اقتصادي، مالي، فرهنګي او فکري پلوه دی چې د کویډ-۱۹ کرونا ویروس د لاره اچونې پواسطه یې وکولای شول چې دې موخو ته ورسېږي. د نړی ټول هیوادونه یې د سیاسي، اقتصادي، مالي، فرهنګي او فکري پلوه د بیلابیلو رسنیو په مرسته چې په واک کې یې لري ویې کولای شو کنترول یې کړي. د فری میسنري (ایلومیناتي یا کابالا) سازمان غواړي چې نړۍ کې د هغوی د خوښې یو حکومت شتون ولري؛ د نړۍ ټول هیوادونه او د نړۍ ټول خلک د دوی مرییان (غلامان) وي. د فری میسنري (ایلومیناتي یا کابالا) سازمان نور باورونه او موخې یې په لاندې ډول په څو شمېرو کې بیانېږي:

- ۱- په ساعت جوړونکي خدای ایمان او باور
- ۲- بې ایماني او بې باوري په پیغمبرانو (علیهم السلام)
- ۳- په یو خاص دین او احکامو یې عمل نه کول
- ۴- په ظاهره توګه باور په پرمختګ، مُدرن کېدلو او پرمختګ باندې خو په پټه توګه د خپلو غلطو موخو د عملي کولو په لټه کې
- ۵- باور پدې باندې چې اوسنی تمدن تر ټولو بشپړ او غوره تمدن دی د ټول بشریت لپاره البته په خپلو باورونو یې
- ۶- د یو دولت جوړول او عملي کېدل په ټوله نړۍ کې د لیبرالي او میسوني شعار (برابری، ورورلی او خپلواکی) سره
- ۷- د انګلیس، امریکا او نړیوالو سرمایه لرونکو استعماري موخو پرمخ وړل د (پرمختګ، تمدن او مدنیت) په پلمه (بېانه)

اسلامي موخه د کويډ-۱۹ کرونا وېروس په را مېنځ ته کولو کې ۳۵

- ۸- باور په اباحه کړی (جنسي آزادي د سړي له سړي سره او بنځې له بنځې سره يا لدې څخه هم بده د حيواناتو سره)
- ۹- د سکولارېستي او بې دينۍ نظام جوړونه او پراختيا
- ۱۰- د فري ميسنري دايمي پراختيا او په نړۍ نفوذ او د ليبرال دولت جوړونه، نړيواله سرمايه داري د فري ميسنري سازمان په مشرۍ او رهبرۍ سره
- ۱۱- سخته علاقه لرل د اتلانو داستانونو، نېسو او سمبولونو سره د يهوديت (صهيونيزم) د شعارونو او د تحريف شوي تورات په واسطه

آوينجيليزم يا آوينجيليزم (Evangelism):

اونجيليزم د فري ميسنري (ايلوميناتي يا کابالا) سازمان يوه کوچنۍ برخه ده چې دې فرقي د ۱۸۲۰م او ۱۸۳۰م کلونو کې خپل فعاليت يې په امريکا کې پيل کړی، بيا وروسته خپل فعاليتونه يې په نورو هيوادونو کې پيل کړل او اصلي ځای يې په امريکا دی. په سمه توګه د دې ډلې تعداد معلوم ندي خو په ځينو مقالو او ليکنو کې ويل شوي دي: چې له ۱۰-۱۵٪ د شمالي امريکا (امريکا او کاناډا) هيوادونو) مسيحيان د آونجيليزم پيروان دي. آونجيليزم ډلې پيروان نظر په شمير او تعداد يې رسنيز سهم (برخه) لري او اوس مهال نږدې ۱۵۵۰ راډيو او ۳۵۰ ټلويزيوني شبکې د آونجليستانو په واک دي او همدارنګه زيات شمير انټرنټي شبکې او انټرنټي ويب پاڼې هم په واک کې لري. پرته له شکه چې دغو رسنيو خپله ونډه د کويډ-۱۹ کرونا وېروس په بحران کې سرته رسولې ده. دا ډله (آونجليستان) د امريکا د فرهنگ په بدلون او عمومي رسنيو کې خپل ځانونه اغيزمن خلک ګڼي. همدارنګه دوی ځانونه د ليبراليزم او سکولارېستي پر ضد مدعيان ګڼي. دا ډله د فري ميسنري (ايلوميناتي يا کابالا) سازمان په څير د دجال په ژر راوتلو باندې باور لري. هغوی باور لري چې دجال به ژر راوځي او نړۍ به په سخت عذاب ونيول شي او يوازې بياخلي زيږدلي مسيحيان به وژغورل شي. د دې ډلې پيروان د يهوديانو (صهيونستانو) سره نږدې او بڼې اړيکې لري. هغوی باور لري چې په آخرالزمان کې يهوديان د ټولې نړۍ څخه بايد فلسطين هيواد ته

لاړ شي او د دجال په راوتلو سره به ۱۴۴۰۰۰ زره کسان له يهوديانو څخه به په حضرت عیسیٰ (ع) ایمان راوړي او د بياځلي زيردلي مسيحيانو سره به جنت ته ځي او نور ټول د نړۍ يهوديان به د دجال په لاس ووژل شي. د اونجليستانو په باور اووه کاله وروسته د دجال له راوتلو څخه، به حضرت عیسیٰ (ع) د بياځلي زيردلي مسيحيانو سره يو ځای ځمکې ته را ښکته شي او دجال ته به په فلسطين کې په وروستی مقدسه جگړه يانې آرماگدون کې ماته ورکړي او حضرت عیسیٰ (ع) به وروسته له هغه څخه زر (۱۰۰۰) کاله په ټوله نړۍ کې د اورشلیم په مرکزيت حکومت وکړي. اوسني اونجليستان پدې باور دي چې اسرائيل استثنا دی او صهيونيزم او اسرائيل د الله (ج) لخوا يو مقرر شوی کار د فلسطين شاوخوا هيوادونو او سيمې ته دی. هغوی د يهوديانو دښمنان خپل دښمنان گڼي او په اسلامي هيوادونو په خاصه توگه په فلسطين له هيڅ ډول ظلم او بدۍ څخه لاس نه اخلي. اونجليستان په ډيره لويه کچه د اونجليزم د خپرولو او تبليغ کولو لپاره مصرفونه کوي تر څو خپلو بدو او شومو موخو ته ورسېږي.

۱- د دجال د راوتلو په اړه او د حضرت عیسیٰ (عليه السلام) د راتگ په اړه د اسلام مقدس دين د حضرت محمد (صلی الله عليه وسلم) د احاديثو شريفو په رڼا کې د آخرالزمان او د قيامت لويو نښو په بحث کې په سمه او روښانه توگه بيان شوي دي. هر څوک که غواړي کولای شي د قيامت لويو نښو په بحث کې دا موضوع ولولي او مطالعه کړي.

درېم څپرکی

اقتصادي موخه د کویډ-۱۹ کرونا ویروس یا سارس-۲ په را مینځ ته کولو کې

اقتصادي موخه د کویډ-۱۹ کرونا ویروس په را مینځ ته کولو کې:

په مخکینیو څپرکو (فصلونو) کې د کرونا ویروس په اړه مالومات او طبي نظرونه، اسلامي موخې د کویډ-۱۹ کرونا ویروس په را مینځ ته کولو کې؛ مالومات درته وړاندې شول. پدې څپرکي (فصل) کې اقتصادي موخې د کویډ-۱۹ کرونا ویروس په را مینځ ته کولو کې به درته وړاندې شي، ترڅو درانه او د قدر وړ لوستونکي پوه شئ په نړۍ کې هغه ډلې چې غواړي د نړۍ ټول هیوادونه او د نړۍ خلک کنترول کړي او تر ولکې لاندې یې راولي؛ څه موخې او کومې شومې او بدې کړنلارې لري؟ او څه ډول اقتصادي لویې لوبې د کویډ-۱۹ کرونا ویروس په نوم او په نورو نومونو په لاره اچوي؟

د نړۍ نقدو پيسو راتلول او له مينځه وړل:

په ۱۹۷۱م کال کې د امریکا رئیس جمهور د نیکسون په نوم لویې سوداګریزې راکړې ورکړې چې په سره زرو (طلا) او سپینو زرو (نقره) باندې کیدلې هغه یې ودرولې؛ لدې کال څخه مخکې لویې سوداګریزې راکړې ورکړې په سره زرو، سپینو زرو، نقدو پيسو او په بیلا بیلو نقدو پيسو ترسره کیدلې، قوانین او مقررات هم د دې لپاره شتون یې درلود. نیکسون په ۱۹۷۱م کال کې یو^۱ استانډرډ ډالرد سرو زرو (طلا) پر ځای (Dollar off the Gold Standard) یې را مینځته کړ او امریکا د نړۍ ټولو هیوادونو ته یې قوانین او مقررات کېښودل تر څو لویې سوداګریزې راکړې ورکړې د سرو زرو، سپینو زرو او نورو پيسو پر ځای یوازې په ډالرو ترسره شي چې دا کار د امریکا دولت ته یې د وخت په دوام سره ډیرې لویې کټې ورسولې. ځکه نقدې پيسې (ډالر چې په استانډرډ پيسو تبدیل شول) کولای شي ډیر چاپ کړي، هغو هیوادونو چې اقتصادي وضعیت یې ښه ندی هغوی ته یې پور (قرضه) ورکړي او خپلو خلکو ته زیاتې نقدې پيسې یا د نقدو پيسو په نوم د کریدیت په شکل په امریکا کې پور (قرضه) ورکړي، هغه هیوادونه چې د امریکا څخه پور (قرضه) اخلي د امریکا د دولت په واسطه او د امریکا خلک د بانکونو په واسطه چې ورته پور (قرضه) ورکوي ښه کنټرولېږي او تر ولکې لاندې

۱- هرڅوک که لا ډیر مالومات غواړي د دې استانډرډ او اقتصادي مسائلو په اړه: کولای شي په انټرنټ کې د دې مسائلو لټون وکړي ډیرې مقالې او لیکنې شته دي چې دا مسائل یې روښانه بیان کړي دي.

اقتصادي موخه د کويډ-۱۹ کرونا وېروس په را مينځ ته کولو کې 39

بې راځي. د کويډ-۱۹ کرونا وېروس په لاره اچول کلونه مخکې يې ورته پلان نيولی وو، هغه دلې چې غواړي د ټولې نړۍ او امريکا اقتصاد کنترول کړي نږدې له ۳۰-۴۰ کاله کيږي چې تر ټولو لوی اقتصادي ناوړين (بحران) په لته کې وو او د (۲۰۲۰) م کال په مارچ مياشت کې د نړۍ تر ټولو لوی اقتصادي ناوړين (بحران) پېښ شو او د کويډ-۱۹ کرونا وېروس د ناوړين (بحران) په نوم يې پټ کړ. په امريکا کې هغه دلې چې غواړي د ټولې نړۍ او د امريکا اقتصاد په لاس کې ولري په هره لسيزه کې يو اقتصادي ناوړين (بحران) را مينځته کوي ځکه هغوی پانگه (سرمایه) لرونکي او پانگه (سرمایه) اچونکي دي؛ شرکتونه، پيسې او لويې پانگې (سرمایې) په واک کې لري. په اقتصادي ناوړين (بحران) کې غريب او متوسط خلک خپل کارونه او دندې له لاسه ورکوي او بې کاره کيږي، ساتلې نقدې پيسې هم مصرفوي او نقدې پيسې د پانگې (سرمایې) لرونکو جيب ته ځي د کويډ-۱۹ کرونا وېروس په ناوړين (بحران) کې هم همداسې وشول او د غريبو او متوسطو ټولنو پيسې پدې توگه را ټولې شوې. د کويډ-۱۹ کرونا وېروس ناوړين به په وخت سره (دوه يا درې کلونو کې) صحی نه بلکې اقتصادي وي. امريکا او چين او هغه دلې چې غواړي د ټولې نړۍ اقتصاد يې په لاس کې وي هغوی نقدې پيسې، سره زر (طلا) او سپين زر (نقره) نه غواړي او نه يې خوښيږي ځکه پدو باندې په ټوليزه توگه کنترول نلري. هغوی غواړي په ټوله نړۍ کې يو ډول پيسې په ديډيټلي شکل او کريپټوگرافي (ديجيتل پټ سيستم د پيسو لپاره) يا د کريډيټ په شکل شتون ولري او يوازې مرکزي بانکونه يې کنترول کړي او په لاس کې يې ولري. د کويډ-۱۹ کرونا وېروس يوه دسيسه او چال دی، له اقتصادي پلوه موخه يې بې نقدو پيسو ټولني، د نقدو پيسو له مينځه وړل، د نړۍ د خلکو خپلواکي (آزادي) اخيستل او د نقدو پيسو راټولول دي.

د کوچنیو او مینځنیو (متوسطو) سوداگریو له مینځه وړل:

د ۲۰۲۰م کال د مارچ په میاشت کې تر ټولو لوی اقتصادي ناوړین او تر ټولو لوی ناوړین د سهامو په بازارونو (مارکیتونو) کې پېښ شو خو د کویډ-۱۹ کرونا ویروس په پلمه یې پټ کړ. خلک له دې اقتصادي ناوړین څخه خبر ندي ځکه د ناوړین پر مهال خلک قرنطین و او په کورونو کې یې وخت تېراوه. په څو روانو (آینده) کلونو کې د کویډ-۱۹ کرونا ویروس پایله به صحي نه بلکې اقتصادي وي او پایله به یې شته د نړۍ اقتصادي سیستم له مینځه وړل وي. د کویډ-۱۹ کرونا ویروس په لاره اچونې څخه یوه موخه یې د نړۍ اقتصادي سیستم له مینځه وړل هم دي. کله چې د کویډ-۱۹ کرونا ویروس له امله ټول فعالیتونه او کارونه د نړۍ په ټولو هیوادونو کې ودرېدل، دا ټولې پېښې کېدل تصادفي او پخپله نه وې، بلکې دا ټولې پېښې په قصدي توګه پلان شوې وې تر څو کوچنی سوداګری، مینځنی سوداګری، کورنی سوداګری آن یو شمیر لویې سوداګرۍ له مینځه یوسي. د دې سوداګریو مالکانو خپلې سوداګرۍ یې له لاسه ورکړې؛ او ټول هغه کسان چې پدې سوداګریو کې بوخت وو هغوی خپلې دندې او کارونه یې له لاسه ورکړل. د کویډ-۱۹ کرونا ویروس له امله چې کوم ناوړین را مینځ ته شو، دا بحران له صحي پلوه، اقتصادي او مالي پلوه د ټولې نړۍ په هیوادونو یې اغیزه وکړه فردي سوداګری، کوچنی سوداګری او منځنی سوداګری یې له مینځه وپورې او یا یې داسې ناوړین (بحران) سره مخ کړل چې بیاخلي به هیڅکله خپل

اقتصادي موخه د کويډ-۱۹ کرونا وېروس په را مېنځ ته کولو کې 41

لومړني حال ته به بېرته ونه گرځي. ۵۰٪ سلنه زيانونه چې سوداگريو ته د نړۍ په ټولو هيوادونو کې رسيدلي دي تل پاتي زيانونه دي او دا زيانونه د جبران وړ ندي. په رېښتوني توگه د کويډ-۱۹ کرونا وېروس ناوړين صحي نه بلکې اقتصادي ناوړين دي، په آمريکا کې نږدې (۴) تريليونه ډالره او د نړۍ په ټولو هيوادونو کې نږدې (۱۲) تريليونه ډالره زيان (ضرر) نړيوالې سوداگري ته رسيدلی دی.

د لويو شرکتونو پواسطه د بېلابېلو او ډول ډول توکو (موادو) توليدول:

د کويډ-۱۹ کرونا وېروس خپرېدل او ټولو فعاليتونو درېدل د نړۍ په ټولو هيوادونو کې، ښه وخت يې د ډول ډول توکو (موادو) د توليد لپاره لويو شرکتونو ته برابر کړ. د بېلگې په توگه د روغتيايي (صحي) توکو توليد په خاصه توگه د ماسکونو ډول ډول توليد؛ چې دا ماسکونه د لويو شرکتونو په واسطه لومړی توليد او بيا په جېگه بيه په خلکو خرڅ شول. په چين کې يو شمير شرکتونو داسې ماسکونه توليد کړل چې يو ځل توليد شوي او کارول شوي ماسکونه بياخلي جوړ کړي، دوه ځلي او څو ځلي يې دا ماسکونه خرڅ کړل چې په ميليونونو ښ (د چين د پيسو نوم) پيسې دې شرکتونو د کويډ-۱۹ کرونا وېروس له ناوړين څخه کته يې پورته کړه. په افغانستان کې هم يو شمير شرکتونو د بېلابېلو ټوټو (تکو) څخه ماسکونه يې توليد او جوړ کړل او يو څه کته يې واخيستله. په آمريکا او ډيری د نړۍ نورو هيوادونو کې لويو شرکتونو د عفوني ضد توکو (موادو) توليد ته

مخه کړه او میلیونونه ډالر گټه یې ورڅخه واخیستله. آیا که کویډ-۱۹ کرونا ویروس پېښ شوی نه وای؟ دا شرکتونه دې ټولو تولیداتو ته یې مخه کوله؟ هیڅکله یې هم دا کار نکاوه. په ډیری مقالو، لیکنو او څیړنو کې څرگنده شوې ده چې د کویډ-۱۹ کرونا ویروس په لاره اچول شوی دی. د مانیپولیتید - (Manipulated) انگلیسي کلیمه چې په لاره اچول شوي، جوړ شوي یا کار شوي په مانا ده؛ پدې مقالو، لیکنو او څیړنو کې ورته استعمال (کارول) شوې ده. له اقتصادي پلوه ډیری اقتصاد پوهان او اقتصادي او مالي چارو شنونکي د کویډ-۱۹ کرونا ویروس او ناورین په لاره اچول شوی گڼي او د لاره اچولو څخه یې موخه د نړۍ د ټولو هیوادونو لویو شرکتونو ډیره زیاته او بې ساري گټه بولي. کولای شئ په راتلونکو سرلیکونو لا زیات مالومات پدې اړه ولولئ.

د دوا جوړولو شرکتونو او لویو شرکتونو غټې گټې:

د کویډ-۱۹ کرونا ویروس له ناورین څخه د دوا جوړولو شرکتونو او لویو شرکتونو په نړۍ کې تر ټولو ډیرې لویې گټې یې پورته کړې. په امریکا کې د دوا جوړولو لوی شرکتونه چې د بیک فارما - (Big Pharma) او فارموسوټیکل کمپنیز -

(Pharmaceutical Companies) په نوم یادېږي، ټولې دواگانې او روغتیايي (صحي) توکي تولیدوي (جوړوي)، په خپلو خلکو ډول ډول دواوې په ډیره لوړه بیه خرڅوي. د کویډ-۱۹ کرونا ویروس له ناورین څخه مخکې دې لویو شرکتونو بیلا بیلې دواگانې چې د روغتیايي (صحي) پلوه ډیرې کتورې هم نه وې او جانبي زیانونه یې هم درلودل هغه یې په ډیره لوړه بیه پلورلې (خرڅولې) او ډیرې غټې گټې یې پورته کړې، خو د کویډ-۱۹ کرونا ویروس د خپرېدو پر مهال وخت یې مناسب ولیده هر ډول دوا چې ډیره گټه یې دې شرکتونو درلودله هغه دواگانې یې

اقتصادي موخه د کويډ-۱۹ کرونا وېروس په را مېنځ ته کولو کې 43

په ډيره لوړه بيه په خلکو و پلورلې. د دوا جوړولو لوی شرکتونه د يو شمير ميلياردانو دي (مالکان يې دي) يا لوی سهم لرونکي يې يو شمير ميلياردان دي چې د کويډ-۱۹ کرونا وېروس په ناورين کې يې بيلا بيلې دواگانې په خلکو و پلورلې او لويې گټې په ميليونونو ډالر يې لاسته راوړل. په آمريکا کې د روغتيايي بيمې سيستم شتون لري د کويډ-۱۹ کرونا وېروس په ناورين کې د روغتيايي بيمې شرکتونو هم ډيرې گټې تر لاسه کړې. د نړۍ په نورو هيوادونو کې او په افغانستان کې هم د دوا او روغتيايي توکو جوړولو شرکتونو د کويډ-۱۹ کرونا وېروس له ناورين څخه يې گټه واخيستله او ويې کولای شو چې هغه دواگانې چې لږ يا ډير د کويډ-۱۹ کرونا وېروس په مخنيوي کې يې مرسته کوله په لوړه بيه يې وپلورلې. د بيلگې په توگه په هندوستان او افغانستان کې د ملاريا دوا د کلوروکين او هايډروکسي کلوروکين په نومونو په لوړه بيه وپلورل شوه. د کويډ-۱۹ کرونا وېروس د تود بازار په مېنځ مهال او وروستيو کې هغه دواگانې چې په رښتيا سره د کويډ-۱۹ کرونا وېروس په درملنه کې يې مرسته کوله د يو شمير ناخبره ډاکټرانو او يا هم د پروگرام شويو ذهنونو سره او د انگلستان او آمريکا هيوادونو لخوا د دې دواگانې کارول (استفاده) يې منع شوه ځکه گټه يې دې هيوادونو او د دوا جوړولو شرکتونو ته نه رسیده. د دوا جوړولو شرکتو ترڅنک د تکنالوجی لويو شرکتونو او نورو لويو شرکتونو هم د کويډ-۱۹ کرونا وېروس له ناورين څخه يې ډيره گټه پورته کړه. د آمازون (Amazon)، اپل (Apple)، گوگل (Google) او فيسبوک (Facebook) شرکتونو چې پدې وروستۍ لسيزه کې د تکنالوجی د برخې لوبېدونکي دي د کويډ-۱۹ کرونا وېروس له ناورين څخه د توليداتو او آنلاین (پرليکه) خدماتو او انټرنټي خدماتو په واسطه په ميلياردونو ډالره گټې يې پورته کړې. د والټ ډيزني (Walt Disney) او راک فيلر (Rock Feller) شبکه يې شرکتونو د آنلاین لوبو او فيلمونو په جوړولو (توليد) او نورو فعاليتونو سره په ميلياردونو ډالر د کويډ-۱۹ کرونا وېروس له ناورين څخه يې گټې واخيستلې. د ۲۰۲۰م کال د اپريل په مياشت کې لويو شرکتونو تر ټولو لوی اقتصادي ناورين او د سهامو د بازارونو په ناورين کې نږدې (۵۱) ميليارده ډالره گټې يې پورته کړې. د والټ ډيزني (Walt Disney) شرکت د کويډ-۱۹ کرونا وېروس د ناورين پر

مهال يوازې په يوې مياشت کې (۱.۴) ميليارده ډالر گټه يې تر لاسه کړه. ډيری ميلياردان په خپلو ناستو کې له رسنيو سره وايي چې هر اقتصادي ناوړين د دوی لپاره يو چانس او وخت دی، چې ډيره گټه تر لاسه کړي هغوی رښتيا وايي ځکه لوی نړيوال شرکتونه په واک کې لري او د لویو شرکتونو مالکان وي يا پانگه اچوونکي او سهم لرونکي په لویو شرکتونو کې وي.

د امریکا او چين سيالی او لانجې:

اقتصادي سيالی د امریکا او چين تر مينځ کلونه کيږي چې دوام لري، پدې وروستيو کلونو کې امریکا په چينايي شرکتونو او چين په امریکايي شرکتونو په ميلياردونو ډالر بنديزونه لگولي دي. دا دوه هيوادونه خپلې اقتصادي موخي په نورو هيوادونو کې هم مخکې وړي، يوبل

تر مينځ لانجې لري. د کويډ-۱۹ کرونا وېروس په ناوړين کې اقتصادي بڼه يې د صحي بڼې څخه يې ډيره اغيزناکه ده. د کويډ-۱۹ کرونا وېروس له لاره اچولو او خپرېدو څخه مخکې څو اقتصادي هيوادونه لکه چين، روسيه، برازيل، هندوستان او جنوبي افريقا سره راټول شول چې د امریکايي ډالر استاندرډ پر ځای بدیل پیدا کړي او لويې راکړې ورکړې په ډالرو ترسره نکړي. کله چې امریکا د دې هيوادونو لدې تصميم څخه خبر شو د کويډ-۱۹ کرونا وېروس په لاره اچول يې تيز کړل ترڅو ټول اقتصادي نړيوال نظامونه بدل کړي. ترڅو د نړۍ ټول هيوادونه اصلي مسئلې هيرې کړي او خلک د کويډ-۱۹ کرونا وېروس سره او په لاره اچول شوي ناوړين سره بوخت وي. امریکا او چين د نړۍ لومړی او دوم اقتصادي هيوادونه دي، کله چې يو ځواک او اقتصاد په نړۍ کې شتون ولري او نوی ځواک او اقتصاد پیدا کيږي، د دې دوه ځواکونو او اقتصاد تر مينځ جگړه ترسره کيږي. اوس مهال چين د امریکا اقتصاد او ځواک ته خطر دی. د تاريخ په

اقتصادي موخه د کويډ-۱۹ کرونا وېروس په را مينځ ته کولو کې 45

اوردو کې ليدل شوي دي چې کله شته د نړۍ اقتصاد او ځواک، نوی او تازه اقتصاد او ځواک يې تهديد او خطر لاندې راولي تر مينځ يې جگړې سرته رسيدلي دي. په (۵۰۰) وروستيو کلونو کې نږدې (۱۶) ځله د نړۍ دوه ځواکونو تر مينځ سيالی او لانجې پېښې شوي دي؛ چې (۱۲) ځله يې جگړه او جنګ يې پایله وه. د انساني او بيلابيلو وسلو په واسطه جنګونو تر څنګ؛ څلور ډوله نورې جگړې يې هم تر مينځه شوي دي: ۱- سوداګريزه او اقتصادي جگړه لکه سره جگړه په ۱۹۳۰م کال کې، ۲- ټکنالوژيکي جگړه د ډول ډول ټکنالوژيو سره، ۳- جيوپوليتيکه يا جيوپوليتيکي جگړه لکه اوس مهال چې په چين کې شتون لري او آسيايي هيوادونو ته به يې پایله څه ډول وي؟، ۴- د پانګو (سرمایې) جگړه، چې د دې ډول جگړې بيلګه د آمريکايي لويو شرکتونو د پانګو د تللو مخنيوی کول چين ته او همدا شان عکسل العمل ښودل د چين لخوا له آمريکا سره کولای شو ياد کړو، چې څو مياشتې مخکې د کويډ-۱۹ کرونا وېروس د خپرېدو څخه د آمريکا او چين تر مينځ دوام يې درلود.

د هيوادونو تر مينځ د سفر کولو د طرز بدلون:

د کويډ-۱۹ کرونا وېروس خپرېدو سره د ټولو فعاليتونو تر څنګ سفر کول له يو ځای څخه بل ځای ته او له يو هيواد څخه بل هيواد ته لږ يا ډير ودرېده. په څو مياشتو کې چې قرنطین وو سفر کول د ډيرو هيوادونو تر مينځ شتون يې نه درلود خو کله چې قرنطین له ډيرو هيوادونو څخه لېرې شو سفرونه او نور فعاليتونه هم کم يا زيات پيل شول. ډيری څپړونکي پدې باور دي چې د سفرکولو طرز به د

46 د کویډ-۱۹ کرونا ویروس پټ رازونه

هیوادونو تر مینځ بدلون وکړي. ځمکنی او هوایی سفرونه به بدلون وکړي هر څوک چې سفر کوي په بېلا بېلو د کویډ-۱۹ کرونا ویروس په پلمه به معاینه کيږي. په ټوله نړۍ کې یو شرکت یا څو شرکتونه په شبکه یې بڼه او په ټولیزه توګه یو یا څو هوایی شرکتونه او نور د ډول ډول سفرونو شرکتونه به شتون ولري.

د متقاعدینو له مینځه وړل او د هغوی امتیازات نه ورکول:

د کویډ-۱۹ کرونا ویروس په لاره اچولو څخه یو له موخو څخه یې د متقاعدینو حقونه او امتیازات نه ورکول او د متقاعدینو له مینځه وړل دي. په فرانسه، جاپان او ډیری هیوادونو کې د متقاعدینو د حقوقو لپاره د دولتونو په مقابل کې لاریونونه وشول، خو په امریکا کې د متقاعدینو د حقوقو قانون او (401K) ماده شتون لري او هغه هم د والسټریټ (Wall Street) په لاس کې دی. په منځنۍ کچه د هر متقاعد او اطفایي کار کونکي پیسې (۱.۲) میلیونه ډالر ده، دا پیسې او د متقاعدینو نورې پیسې د والسټریټ په واسطه غلا شوي دي. په (۱۰) لسو آینده کلونو کې او تر ۲۰۳۰ م کار پورې نږدې (۲) میلیارده متقاعد کسان به په نړۍ کې شتون ولري. د جاپان، ارجنټاین، چین، ایټالیا، آلمان (جرمني) او نورو ډیری هیوادونو کې متقاعدینو ته د ورکولو لپاره به هیڅ شی شتون ونلري. د نړۍ ډیری هیوادونه به اقتصادي ناوړین کې وي. کله چې د کویډ-۱۹ کرونا ویروس په امریکا کې خپور شو ډیر مرګونه او د مرګ پېښې د متقاعدینو او زړو

اقتصادي موخه د کويډ-۱۹ کرونا وېروس په را مينځ ته کولو کې 47

وګړو پکې وې. بېلا بېلو رسنيو او د روغتيا نړيوال سازمان د کويډ-۱۹ کرونا وېروس لپاره په ښه بڼه تبليغات او اعلانونه يې وکړل؛ ډيری خلک د روحي او رواني پلوه يې په ژورخفګان کې راګير کړل او په هغوی کې ډار يې را مينځ ته کړ او د بدن دفاعي سيستم يې ورته کمزوری کړ ترڅو وېروسونو او ناروغېو ته يې بدن ښه تيار شي، په قصدي توګه په نړۍ کې د ډيرو خلکو د مرګ لامل شول.

نړۍ په کوچني کلي اړولو نظريه ګلوبلايزيشن (Globalization):

نړيوال کېدل - ګلوبلايزيشن (Globalization) د کويډ-۱۹ کرونا وېروس په خپرېدو کې د نړۍ په ټولو هيوادونو کې يې ونډه درلوده. نړيوال روغتيا سازمان (WHO)، ملل متحد (UN) او د سوداګرۍ نړيوال سازمان (WTO) د نړيوال کيدلو د نظريې د پلي کيدلو لپاره مينځ ته راغلي دي. دا سازمانونه په مستقيمه توګه د نړۍ اړول په کوچني کلي يا نړيوال کېدلو نظريې اصلي پلويان او طرفداران دي. د صحي، سياسي او اقتصادي پلوه دې سازمانونو د کويډ-۱۹ کرونا وېروس د خپرېدو پر مهال خپلې کړنې يې د نړۍ خلکو ته څرګندې کړې. د نارين د له مينځه وړلو پر ځای يې؛ د ډار، ويرې او غير مستقيم ذهني اخطارونو په لټه کې وو؛ او د صحي، سياسي او اقتصادي پلوه دې سازمانونو خپل کار په سمه توګه سرته ورساوه. نړيوال کيدل يوه اړينه موضوع ده او ډيرو توضيحاتو ته اړتيا لري چې درنو لوستونکو ته به يې په اړه مالومات وړاندې شي.

نړيوال کېدلو ساده تعريف:

نړيوال کېدل يا کلوبلازیشن کړنډي کول د فعاليتونو په ټوله نړۍ کې او تبادلې د اجناسو، خدماتو، پانګې، ټکنالوجۍ او بېلا بېلو فرهنگونو په مانا ده. د نړيوال کېدلو له اغيزو څخه د اړيکو زياتوالي د بيلابيلو سيمو او خلکو تر مينځ په نړۍ کې دی.

نړيوال کېدلو تعريف د روغتيا نړيوال سازمان لخوا:

روغتيا نړيوال سازمان - نړېوال کېدل يې د اړيکو زياتوالي او د خلکو او هيوادونو اړيکې يوه بل سره يې تعريف کړی دی. دا تعريف دوو عناصر ته اشاره کوي: اول - د نړيوالو سرحدونو پرانيستي پاتې کېدل د اجناسو، خدماتو، پانګو، خلکو او د هغوی د نظرونو لپاره. دويم - د سازمانونو او پاليسو بدلون په ملي او بين المللي سطحه ترڅو په لومړي عنصر کې د يادو شويو شيانو د تبادلې لپاره آسانتياوې برابرې شي.

نړيوال کېدنه په اقتصاد کې څه شی ده؟

نړيوال اقتصاد اړين پاتې کېدل د توکو او خدماتو د زياتوالي په پايله کې، د نړيوالې پانګو ليرېد د هيوادونو تر مينځ او د ټکنالوژۍ چټک او لوی پرمختګ کولای شي نړېوال کېدل په اقتصاد کې تعريف شي. نړېوال کېدل په اقتصاد کې دوو ټکو ته اشاره کوي: اول: دا چې دوه اړخيزه او نړيوال بازارونه د سوداګرۍ لپاره د سيمو او هيوادونو لپاره شتون لري. دويم: دا چې د مالوماتو ليرېد د سيمو او بېلا بېلو هيوادونو تر مينځ د ډول ډول فعاليتونو او کارونو لپاره سرته رسېږي.

نړيوال کېدنه په جغرافيا کې څه شی ده؟

نړيوال کېدل په جغرافيا کې د ټولنو او نړۍ هيوادونو تر مينځ اړيکو ته له اقتصادي، اجتماعي، فرهنگي، ټکنالوژيکي او سازماني پلوه اشاره کوي. دا ډول پروسې او بيلا بيلې تبادلې (راکړې ورکړې) د سيمو او نړۍ هيوادونو تر مينځ مخ په زياتېدو دي.

اقتصادي موخه د کويډ-۱۹ کرونا وېروس په را مينځ ته کولو کې 49

نړيوال کېدلو تاريخچه (لومړنی مهال):

يو شمير خلک پدې آند دي چې نړيوال کېدل کله چې انسان د طبيعت له ژوند څخه ښارونو لوري ته بې مخه کړه دا پدیده را مينځ ته شوې ده. د نړيوال کېدلو نظريې پيل نږدې ۶۰ زره کاله مخکې ياد شوی دی او پدې نظر دي چې د وخت په تېرېدو سره د سوداگريو، معاملاتو او فرهنگي تبادلې (راکړې ورکړې) سره دا پدیده را مينځ ته شوې ده. سمه تاريخچه د نړيوال کېدلو نظريې د شلمې (۲۰) پېړۍ دويمه نيمايي ښودل شوې ده. د ۱۹۵۰م کال څخه وروسته نړيوال کېدل د هيوادونو تر مينځ په بېلا بېلو برخو کې پيل شو. کله چې انټرنېټ په ۱۹۸۹م کال اختراع شو د دې نيتي څخه وروسته نړيوال کېدل او گلوبلايزيشن د انټرنېټ او ټکنالوجۍ په واسطه ډير ژر زياتوالی يې وموند.

نړيوال کېدلو بېلابېل ډولونه:

د نړيوال کېدلو يا گلوبلايزيشن بېلا بېل ډولونه شتون لري چې په لاندې ډول بيانېږي:

اقتصادي نړيوال کېدنه:

نړيوال کېدل په اقتصاد کې د سوداگريزو سيستمونو پرمختگ د شرکتونو او نادولتي سازمانونو او ادارو تر مينځ د ملتونو څخه په لوړه درجه په بېلا بېلو سيمو او هيوادونو کې کولای شي وشمېرل شي.

مالي نړيوال کېدنه:

نړيوال مالي سيستم را مينځ ته کول د بين المللي اسعارو د تبادلې لپاره او د پېسو سيستم کولای شي مالي نړيوال کېدنه وشمېرل شي. د بېلگې په توگه بازارونه يا د سهامو مارکېټونه د مالي نړيوال کېدلو بيلگه کيدلای شي. کله چې د يو هيواد بازار يا د سهامو مارکېټ خرابېږي د نورو هيوادونو په بازارونو او د سهامو په مارکېټونو او په نړيوال اقتصاد هم اغېزه کوي.

فرهنگي نړیوال کېدنه:

د فرهنگونو یو ځای کېدل، اعتقادونه، باورونه، رواجونه او عادتونه د هیوادونو او بېلابېلو سیمو ترمنځ د یو نړیوال فرهنگ په توګه او د یو خاص فرهنگ له مینځه تلل په یو هیواد کې یا په یوه سیمه کې کولای شي د فرهنگي نړیوال کېدنې په توګه وشمېرل شي.

سیاسي نړیوال کېدنه:

د بین المللي سازمانونو را مینځ ته کول او پرمختګ لکه د روغتیا نړیوال سازمان (WHO)، ملل متحد (UN) او نادولتي سازمانونه - ادارې (NGOs) کولای شي سیاسي نړیوال کېدنه وشمېرل شي. یاد شوي سازمانونه او ادارې په سیاسي او بین المللي پرېکړو کې ونډه لري، خو له بده مرغه ډیری وخت یوې خوا ته او د یو هیواد په ګټه یا د یوې خاصې ډلې لپاره کار کوي. د بیلګې په توګه د کویډ-۱۹ کرونا ویروس په ناوړین کې د یوې خاصې ډلې د موخو د پلي کولو لپاره یې په ټولو هیوادونو او خلکو لپاره یې ونډه درلودله.

ټولنیزه نړیوال کېدنه:

د مالوماتو لېږد نږدې رینټوني وخت سره، د پېښو او پاملو اړیکه او لېږدول کولای شي د ټولنیزې نړیوال کېدنې په توګه شمېرل کېدای شي. د خلکو تلل او سفرکول بېلابېلو ټولنو ته هم د ټولنیزې نړیوال کېدنې په توګه هم شمېرل کېږي.

ټکنالوژیکي نړیوال کېدنه:

د ډیجیټلي او ټکنالوژیکي نړۍ پدیدې لکه فیسبوک، انسټاګرام، اسکاټاپ او یوتیوب چې میلیونونه کسان یې د نړۍ په بېلابېلو سیمو او ځایونو کې سره نښلولي دي، چې دا ټکنالوژیکي نړیوال کېدنه شمېرل کېدای شي.

اقتصادی موخه د کوید-۱۹ کرونا ویروس په را مینځ ته کولو کې 51

جغرافیایي نړیوال کېدنه:

د اجناسو او ډول ډول شیانو لپړد رالپړد د نړۍ په بیلابیلو سیمو کې، د آسانتیا را مینځ ته کول په ځمکنی او هوایی لپړد رالپړد کې او د خلکو سفر کول په ځینې هیوادونو کې بې له ویزې څخه - جغرافیایي نړیوال کېدنه شمیرل کیږي.

اکولوژیکي یا طبیعي نړیوال کېدنه:

د ځمکې سیاره د داسې یوې پدېدې په توګه ګڼل چې ټولو نړیوالو او ټولو خلکو پورې اړه لري. د چاپیریال څخه ساتنه، د هوا د ککړتیا څخه مخنیوی، د ځنګلونو او شنو ځایونو څخه ساتنه او د څارو بو د نسلونو له مینځه تللو څخه مخنیوی کول اکولوژیکي یا طبیعي نړیوال کېدنه شمیرل کیږي.

د نړیوال کیدلو یا ګلوبالیزیشن ګټې:

نړیوال کېدل یو شمیر ګټې او مثبت اړخونه لري؛ د مثال په توګه د سوداګرۍ په برخه کې، اقتصادي، فرهنګي او مالي راکړې ورکړې د سیمو او نړۍ هیوادونو تر مینځ د نړیوال کېدلو مثبتې برخې شمیرل کیږي. د نړیوال کېدلو ښکاره اغیزې په نړیوال اقتصاد کې، د سوداګریو زیاتوالی او په اقتصادي او مالي راکړو ورکړو کې څرګندېږي. په ۱۹۷۰م کال کې د آزاد بازار نظریه په بېلابېلو سوداګریو کې را مینځ ته شوه، ډیرو هیوادونو او سیمو ورڅخه ګټه پورته کړله. چټکې سوداګریزې راکړې ورکړې چې د اقتصادي پرمختګ لامل شوی دی، د ډول ډول ټکنالوژيو

جوړول او په لاره اچول چې په کارونو کې د آسانتیا لامل شوی دی، د مالوماتو لپړد او خپرول په چټکه توګه د نړۍ له یوې سیمې څخه د نړۍ بلې سیمې ته دا ټول د نړېوال کېدلو یا ګلوبالایزیشن ګټې او مثبت اړخونه دي. د خلکو خبرېدل د رواجونو، عادتونو او یو د بل له فرهنګونو څخه په نړۍ کې؛ او د خلکو سفر کول د نړۍ هیوادونو او سیمو ته دا ټول هم د نړېوال کېدلو په ګټو او مثبتو برخو کې شمېرل کېږي.

د نړېوال کېدلو یا ګلوبالایزیشن نواقص او منفي اغیزې:

نیت او غوښتنه په لومړیو کې د موخو او نظریاتو (ایډیاوو) څخه د ټولې نړۍ بڼه کېدل، خبر او بڼه والی وي خو وروسته بیا ډیری هیوادونه، ډلې او سازمانونه او ادارې ټول شیان ځانته غواړي. د هر څه نیول، مالکیت او کنټرول یوازې ځانته غواړي. د نړېوال کېدلو نظریه که څه هم ګټې او مثبت اړخونه لري خو له هغو څخه سترګې پټې شوي دي؛ د منفي اړخونو څخه یې یو شمیر هیوادونه، ډلې، سازمانونه او ادارې ګټه پورته کوي او ترې استفاده کوي. ډیری هیوادونو د نړېوال کېدلو د نظریې د عملي کېدلو یا ګلوبالایزیشن له امله یې خپل خاص فرهنګونه له لاسه ورکړي دي، مالي او اقتصادي خپلواکي (آزادي) یې له لاسه ورکړې ده، ځواکمن اقتصادي هیوادونه د اقتصادي پلوه کمزوره هیوادونو اقتصاد یې په لاس کې نیولی دی؛ کولای شي دولتونه او خلک یې تر ولکې او کنټرول لاندې

اقتصادي موخه د کويډ-۱۹ کرونا وېروس په را مينځ ته کولو کې 53

راولي. پانګې او شتمنی په ناعادلانه او نا برابره توګه د نړېوال کېدلو يا کلوبلايزيشن نظريې د عملي کېدلو په پايله کې دوام لري. د نړېوال کېدلو له امله د ۱۹۸۹ او ۱۹۹۰م کلونو څخه تر اوسه (په وروستيو ۴۰ کلونو کې) ځينې هيوادونه د اقتصادي پلوه آسمان ته پورته شوي دي او ځينې هيوادونه د اقتصادي پلوه د ځمکې تل ته ننوتې دي. د نړۍ هيوادونه د نړېوال کېدلو په پايله کې د اقتصادي پلوه په درېو برخو وېشل شوي دي: لومړی درجه هيوادونه، دويمه درجه هيوادونه او دريمه درجه هيوادونه يا درېمه نړۍ، چې په ټوليزه توګه درېمه درجه هيوادونه يا درېمه نړۍ لدې څخه ډېر زيات اغيزمن شوي دي او مالي، اقتصادي، سياسي او فرهنگي خپلواکۍ (آزادي) يې پکې له لاسه ورکړي دي. د بنسټپلکو څخه يې زموږ خپل هيواد افغانستان دی. د نړېوال کېدلو د نورو نواقصو څخه دا دي چې لوی نړېوال شرکتونه کوچني او متوسط شرکتونه له مينځه وړي او يوازې هغوی خدمات او توليدات وړاندې کوي. په يوه څيړنه کې چې د اوکسفام (Oxfam) سازمان له خوا شوې ده نږدې (۸۲٪) سلنه پانګه او شتمني د خلکو لويو شرکتونو او (۱٪) سلنه خلکو ته ورځي. د چاپيريال ککړتيا د وسايلو او ډول ډول وسلو پواسطه په بېلابېلو هيوادونو کې چې په نورو هيوادونو اغېزه کوي د نړېوال کېدلو او کلوبلايزيشن له نواقصو څخه دي. د کويډ-۱۹ کرونا وېروس په لاره اچولو او ناورين کې بنکېلو هيوادونو او سازمانونو او ادارو د نړېوال کېدلو يا کلوبلايزيشن له نظريې د دغو سازمانونو په مرسته لکه د روغتيا نړېوال سازمان (WHO)، ملل متحد (UN) او

۱- درانه لوستونکي کيدای شي فکر وکړي چې ولې؟ دومره مالومات د نړېوال کېدلو په اړه ورکړل شوي دي، ځکه چې دا ډول نظريې کلونه مخکې را مينځ شوي دي او موږ د افغانستان خلک ترې سم خبر نه يو، کله چې د کويډ-۱۹ کرونا وېروس په څېر پېښې را مينځ ته کېږي ټول لاس او پښې کېږو، هر څوک چې هر څه وايي د هغه پسې ځو. کله چې خبر واوسو دا کار نه کوو او خپله ځانونو ته پريکړې کولای شو. د نړېوال کېدلو (Globalization) نظريې د کويډ-۱۹ کرونا وېروس سره يې اړيکه درلودله او اړينه وه چې په اړه يې ډېر مالومات تاسو وړاندې شي.

54 د کویډ-۱۹ کرونا ویروس پټ رازونه

¹ بېلا بېلو رسنېو (Mainstream Media) څخه یې د خپلو بدو او شومو موخو د لاسته راوړلو لپاره یې ورڅخه ښه استفاده وکړه.

APSN

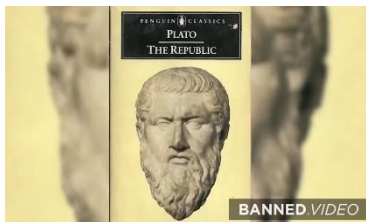
۱- بېلا بېلې رسنۍ (Mainstream Media): په دې اصطلاح کې ټولې رسنۍ او ټلويزیوني شبکې، راډیوګانې، ویب پاڼې، رسنۍ او ټولنیزې شبکې پکې شاملېږي. بېلا بېلو رسنېو د کویډ-۱۹ کرونا ویروس په تبلیغ او ناورین کې او د خلکو د مغزونو په پروګرامولو کې هم لویه ونډه درلودله او اوس مهال دا ونډه لري.

خلورم خپرکی

د نړیوال بحران موخه د کوید-۱۹ کرونا ویروس په را مینځ ته کولو کې

د نړۍ نفوس کمولو نظریه یا دپاپولیشن - (Depopulation):

د کوید-۱۹ کرونا ویروس جوړول او په لاره اچول د نړۍ نفوس کمولو یا دپاپولیشن - (Depopulation) د نظریې یوه برخه ده. د نړۍ نفوس کمولو نظریه خو پیری مخکې را مینځ ته شوې ده، د دې نظریې د عملې کولو لارې ډیرې زیاتې ښودل شوي دي: چې یوه یې د ساري ناروغیو جوړول او په لاره اچول په بیولوژیکي توګه په لابراتوارونو کې د انسان په لاس ده. یو شمیر هیوادونه، سازمانونه او خلک په عملي توګه د دې نظریې د پلي کولو لپاره کار کوي چې ښه بېلګه یې د کوید-۱۹ کرونا ویروس دی. په امریکا کې د دې نظریې د عملي کولو لپاره څرګندې لارې چارې، پوهنتونونه او سازمانونه شتون

56 د کویډ-۱۹ کرونا ویروس پټ رازونه

لري. اړینه ده چې درانه لوستونکي د دې نظريې د تاریخچې، خلکو او هغو سازمانونو په اړه چې د دې نظريې په عملي کولو کې شامل دي پوه شي. نږدې (۲۴۰۰) کاله مخکې په پخواني یونان کې افلاطون د نړۍ نفوس د کنټرول په اړه خبرې وکړې، ارسطو د نړۍ نفوس د کنټرول لپاره په نطفه کې د ماشوم له مینځه وړل (سقط کول) یې نظر ورکړ، په ۱۷۹۸م کال کې د نړۍ نفوس د کنټرول د بنسټ په اړه یوه مقاله ولیکل شوه، د توماس ملتوس (Thomas Malthus) په نوم د یو سړي پواسطه خپره شوه، پدې مقاله کې دې سړي ویلي وو چې د نړۍ نفوس د کنټرول لپاره ناروغۍ په لاره اچول، جکړې، ناورینونه

(بحرانونه)، قحطې، ولکې او نسل وژنې ترسره شي ترڅو د انسانانو د مړینې کچه زیاته شي او هغه پدې باور وو چې بدمرغۍ او انساني ناوړین د نړۍ نفوس د کنټرول حل لاره ده. په ۱۸۵۹م کال کې چارلز داروین د نسل او نژاد پیدا کېدو په اړه یې کتاب خپور کړ هغه هم د نړۍ نفوس د کنټرول په اړه پخپل کتاب کې یې ورته اشاره کړې وه. په ۱۸۸۳م کال کې د داروین د تره (کاکا) زوی د فرانسس گالتون په نوم یو کتاب د نژاد جوړونې، نسل او نژاد په اړه یې خپور کړ او هغه د نسل او نژاد کنټرول اصطلاح یې د یوجنیک (eugenic) په نوم یاده کړه. د یوجنیک (eugenic) کلیمه د یوجنیس (eugenes) اصطلاح څخه اخیستل شوې ده او د نړېوال نسل او نژاد یا د نړېوال پېداښت په مانا ده. د شلمې پیړۍ (۲۰) په لومړیو کې د یوجنیک نظریه په پوهنتونو کې په یو اکاډمیک نظم او

د نړیوال بحران موخه د کوید-۱۹ کرونا ویروس په را مینځ ته کولو کې 57

دیسپلین باندې بدله شوه، سازمانونه د دې نظریې د پلي کولو لپاره جوړ شول او پانګه اچوونې ترسره شوې چې دا نظریه نړیوال ملاتړ پیدا کړي. خو انستیتیوونه د یوجنیک نظریې د عملي کولو لپاره را مینځ ته شول او د انساني نسل او نژاد په اړه یې بیلابیلې حیرانوونکې نظریې یې وړاندې کړې. پدې انستیتیوونو کې دا نظریه چې د انسانانو نسل او نژاد یو

شان دی رد شوه او نژادي تعصب یې د انسانانو تر مینځ درس ورکاوه او د نژادي تعصب او ضد د انسانانو تر مینځ نظریه یې را مینځ ته کړه. پلنډ پرینټ

هود - (Planned Parenthood) یا پلان شوي والدین سازمان د مارګاریټ سانګر په نوم د یوې بنځې پواسطه چې په کلکه توګه د یوجنیک نظریې طرفداره وه جوړ شو. د آی بی ایم (IBM) شرکت رئیس توماس جې واټسن (Thomas J. Watson) یو شرکت د واټسن سوداګریز ماشینونه (Watson Business Machine) په نوم یې په پولنډ کې را مینځ ته کړ؛ تر څو د نازیانو سره په دویمه نړیواله جګړه کې مرسته وکړي. په ټوله دویمه نړیواله جګړه کې د دې شرکت

سوداګري او د دې شرکت مرسته د هټلر او نازیانو سره یې دوام درلود او د آی بی ایم شرکت په واسطه د جګړې عملیات له نیویارک څخه اداره کېدل. د نورنبرګ په یوې محکمې کې یو

شمیر نازیانو وویل چې د یوجنیک پروګرام (نسل وژنه، د انسانانو وژل او د نړۍ نفوس کنټرول) د آمریکا د سترې محکمې پواسطه د دویمې نړیوالې جګړې پر

58 د کويډ-۱۹ کرونا وېروس پټ رازونه

مهال د آمريکا لخواه په لاره اچول شوی وو. نازيان او هټلر په دويمه نړېواله جگړه کې جنګي جنايتکاران وپيژندل شول، خو د آی بي ايم (IBM) شرکت او د هغه مالک ټوماس جي واطسن په مقابل کې هيڅ کار ترسره نشو. آی بي ايم شرکت (IBM) په يو نړېوال شرکت بدل شو او ټوماس جي واطسن دا شرکت يې خپل خوی د ټام واطسن (Tom Watson) په نوم ته وسپاره. د بيل گيتس (Bill Gates) پلار په پلان شوي والدين (Planned Parenthood) شرکت کې يې

کار کاوه او د هغه شرکت د بورډ پياوړی غړی وو. د بيل گيتس (Bill Gates) مور په آی بي ايم شرکت کې يې کار کاوه او د هغه شرکت د بورډ پياوړی غړی وه. بيل گيتس د آی بی

ايم شرکت سره شریک شو او د مايکروسافت (Microsoft) شرکت يې جوړ کړ. بي له هيڅ ډول طبي تجربې بيل گيتس د ډير کلک او له فشار ډک د جبري واکسين او د نړۍ نفوس د کنټرول پلوي (طرفدار) دی. آیا دا ټولې پېښې تصادفي

دي؟ د بيل گيتس او د هغه د ميرمن سازمان (Bill and Melinda Gates Foundation) د روغتيا نړېوال سازمان (= World Health Organization = WHO)، ملل متحد (= United Nations = UN)، آمريکا روغتيايي ملي انستيتيوت (= National Institute of Health = NIH) او د ناروغيو د کنټرول

د نړیوال بحران موخه د کویډ-۱۹ کرونا ویروس په را مینځ ته کولو کې 59

مرکز (Center for Disease Control = CDC) مصروفونه او مالي منابع برابرې او پوره کوي. بیل گیتس د ټولو خلکو د قرنطین کېدلو په وخت کې په ټوله نړۍ کې او د کویډ-۱۹ کرونا ویروس د ناوړین په وخت کې یې ویل: تر څو چې د نړۍ ټولو خلکو ته واکسین ونه شي، گڼه گڼه او یو ځای راټولېدل د نړۍ د ټولو خلکو امکان نلري. د کویډ-۱۹ کرونا ویروس د امریکا د رئیس جمهور ځواب ویوونکی تیم د بیل گیتس جبري واکسین اجنډا عملي کوي چې په سر کې یې

ډاکټر انتوني فاوچي ځای لري او همدارنگه ډاکټر فاوچي د بیل گیتس او د هغه د میرمنې د سازمان ریاست هم په غاړه لري. د ۲۰۱۷م کال د جنورۍ په میاشت کې ډاکټر^۱ انتوني فاوچی د

جورج ټاون په پوهنتون کې په خپلې یوې^۲ وېبنا کې وویل چې د امریکا په آینده ریاست جمهورۍ کې (ټرمپ په ریاست جمهورۍ کې) به یوه ساري، ټوله نیوونکې او نړېواله ناروغي شتون ولري. د ملاریا ضد او د ایډز ضد سازمانونه د بیل گیتس سازمان په واسطه جوړ شوي دي، دا سازمانونه په میلیونونو ډالر او

---

^۱ دا سری (انتوني فاوچي) په ۲۰۱۷م کال د کویډ-۱۹ کرونا ویروس له خپرېدو خبر وو. په دوه حالتونو کې سری کولای شي د راتلونکو پېښو په اړه خبر وي، اول دا چې غیبی علم څوک ولري. دویم دا چې هر څه یې له مخکې پلان کړي وي. چې دویم حالت یې سم دی هر څه له مخکې پدې توگه؛ سازمانونه، ډلې او خلک یا افراد جوړوي او آماده کوي یې د نړۍ ټولو هیوادونو په خلکو یې له هرې لارې چې کیږي، غواړي او که نه یې غواړي داسې پېښې پرې تحمیلوي.

^۲ درانه لوستونکي کولای شي پخپله دا ویدیو چې دې سری (انتوني فاوچي) په ۲۰۱۷م کال کې د کویډ-۱۹ کرونا ویروس په اړه یې پکې خبرې کړې وي په یوتیوب کې یې ولټوي پخپلو سترگو یې وگوري او خبرې یې واورې چې څه وایي؟ تر اوسه دا ویدیو شته ده په یوتیوب کې، پاکه شوې نده خو ډیرې ویديوانې چې د کویډ-۱۹ کرونا ویروس رښتیاوې یې څرگنده کړې وې له یوتیوب څخه پاکې شوي دي یا له مینځه یې وړي دي.

60 د کویډ-۱۹ کرونا ویروس پټ رازونه

پانګې په ناسمې استفادې تورن دي. د ۲۰۱۹م کال په اکتوبر میاشت کې د کویډ-۱۹ کرونا ویروس سره مشابه یو پروګرام بې د دوه - او - یو (201) په نوم د بیل ګیتس پواسطه په لاره واچول شو

او سپانسر شو چې پدې پروګرام کې وړاندوېونه شوې وه چې نږدې (۶۵) میلیونه کسان د کویډ-۱۹ کرونا ویروس له امله له مینځه ځي او مړه کیږي. د ۲۰۱۹م کال په ۱ نوامبر کې په پیربرایت انستیتیوت کې (Pirbright Institute) کې چې

د بیل ګیتس سازمان یې مالي ملاتړ په غاړه لري، یو واکسین یې د (EP 3 172 319 B1) کود سره جوړ کړ او دې انستیتیوت یاده کړې وه چې دا واکسین د

کرونا ویروس د مخنیوي او تداوی لپاره دی او دا واکسین به د انسانانو د تداوی او اعلاج لپاره به د استفادې (کارونې) وړ وګرځي. ډاکټر انتوني فاوچي د کویډ-۱۹ کرونا ویروس د ناورین په وخت کې ویل: چې د کویډ-۱۹ کرونا ویروس کال په کال به را ګرځي او یوازینی د حل لاره یو نوی واکسین به وي. په آسټرالیا کې د هغه هیواد صدراعظم خپلو خلکو ته ویل: چې د قرنطین پای ته رسولو او د خلکو

^۱ په ۲۰۱۹م کال د دېسمبر په میاشت کې وویل شو چې د کویډ-۱۹ کرونا ویروس په چین کې خپور شوی دی خو واکسین یې یو میاشت مخکې (د ۲۰۱۹م کال په نوامبر میاشت کې) جوړ شوی وو. اوس مهال ویل کیږي چې په ۲۰۲۱م کال کې د کویډ-۱۹ کرونا ویروس واکسین به بازار ته راوځي. په اروپایي هیوادونو، امریکا او هند کې د کویډ-۱۹ کرونا ویروس بازار لا تر اوسه هم تود دی. زموږ ګران هیواد افغانستان کې له نیکمرغه زموږ زور خلک په عملي توګه پوه شول چې د کویډ-۱۹ کرونا ویروس ډیر تبلیغات او وېره د ویروس پر ځای شتون لري. رسنی، د عامې روغتیا وزارت او ځینې نورې ادارې ترې ګټه پورته کوي.

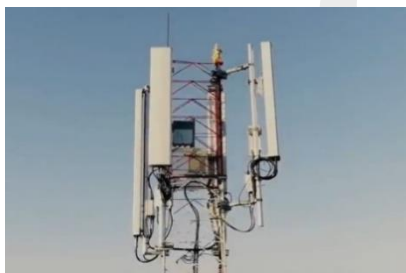
د نړیوال بحران موخه د کویډ-۱۹ کرونا ویروس په را مینځ ته کولو کې 61

راوتل د کورونو څخه؛ استفاده او د واکسین منل یوازینی د حل لاره ده. په ملل متحد (UN) کې یو ساینس پوه وویل: چې د یو شمیر خلکو د مړینې لامل واکسینونه دي او ملل متحد باید د دې مړینې په اړه وضاحت ورکړي. تر اوسه په

علمي بڼه څرګنده شوې نده چې یوازینی د حل لاره د کویډ-۱۹ کرونا ویروس د مخنیوی او تداوی واکسین دی.

د پنځم نسل ټکنالوژۍ (5G) ونډه په بحران کې:

د (5G) ټکنالوجي یا پنځم نسل ټکنالوجي د انسانانو د بدن دفاعي سیستم ته زیان رسوونکي ده او د انسانانو د دفاعي سیستم د کمزوري کېدلو لامل کیږي. ډیرې څیړنې پدې اړه طبي ډاکترانو او د مالوماتي

ټکنالوجۍ کارپوهانو ترسره کړي دي او څرګنده شوې ده چې د پنځم نسل ټکنالوجۍ الکترومقناطیسي موجونه (څپې) د دویم نسل، دریم نسل او څلورم نسل په پرتله څو ځله زیاتې زیان رسوونکې دي. د پنځم نسل ټکنالوجۍ په پلي کولو کې ډیرو زیاتو الکترونيکي وسایلو او آنتنونو ته اړتیا ده؛ د آنتنونو او وسایلو شبکه د پنځم نسل ټکنالوجۍ بڼه جوړوي. د کویډ-۱۹ کرونا ویروس د خپرېدو پر مهال زیات شمیر طبي ډاکترانو یادونه وکړه چې د پنځم نسل ټکنالوجۍ پلي کول د انسانانو د دفاعي سیستم د کمزوري کېدلو لامل کیږي او د

دې ټکنالوجۍ پلي کول وځنډول شي يا ودرول شي، خو بېلابېلو رسنيو کې دا خبرې يې داسې تعبیر او ځای پرځای کړې چې د پنځم نسل ټکنالوجي په مستقیمه توګه د کويډ-۱۹ کرونا وېروس د اخته کېدو لامل کېږي پداسې حال کې چې هغوی هيڅکله داسې ندي ويلي چې د پنځم نسل ټکنالوجي د کويډ-۱۹ کرونا وېروس د اخته کېدو سبب کېږي. پنځم نسل ټکنالوجي د کويډ-۱۹ کرونا وېروس ناوړين سره مستقیمه اړيکه لري ځکه د پټو موخو او اجنډاوو څخه د کويډ-۱۹ کرونا وېروس تر شا دا ده چې د نړۍ ټول خلک يو ډول تر څارنې او تعقيب لاندې وي او پلمه غواړي چې د انسانانو په سر کې الکترونيکي چيپ کارتونه وښلوي او د کويډ-۱۹ کرونا وېروس ضد واکسين له پلي کولو څخه وروسته د نړۍ په ټولو هيوادونو کې تر څو معلومه کړي چې کومو کسانو ته واکسين شوی دی او کومو کسانو ته واکسين ندي شوی، خو اصلي موخه يې د نړۍ د ټولو هيوادونو د خلکو څارل او کنترول دی او دا کار د پنځم نسل ټکنالوجۍ په مرسته کولای شي ترسره يې کړي. د پنځم نسل ټکنالوجۍ پلي کول (تطبيق) لويو شرکتونو ته په ميلياردونو ډالر ګټه لري او هغوی غواړي چې هر

Scientists warn of potential serious health effects of 5G

September 13, 2017

We the undersigned, more than 180 scientists and doctors from 35 countries, recommend a moratorium on the roll-out of the fifth generation, 5G, for telecommunication until potential hazards for human health and the environment have been fully investigated by scientists independent from industry. 5G will substantially increase exposure to radiofrequency electromagnetic fields (RF-EMF) on top of the 2G, 3G, 4G, Wi-Fi, etc. for telecommunications already in place. RF-EMF has been proven to be harmful for humans and the environment.

(Note: [Blue links](#) below are references.)

5G leads to massive increase of mandatory exposure to wireless radiation

5G technology is effective only over short distance. It is poorly transmitted through solid material. Many new antennas will be required and full-scale implementation will result in antennas every 10 to 12 houses in urban areas, thus massively increasing mandatory exposure.

څومره ژر دا کار وکړي. په آمريکا، چين، انګلستان، آسټراليا او يو شمير اروپايي هيوادونو او يو شمير عربي هيوادونو کې غواړي چې د پنځم نسل ټکنالوجي پلي کړي. پنځم نسل ټکنالوجي د انسان د دفاعي سيستم د کمزوري کېدلو لامل کېږي او کله چې د انسان د بدن دفاعي سيستم کمزوری وي هر ډول وېروس،

د نړیوال بحران موخه د کویډ-۱۹ کرونا ویروس په را مینځ ته کولو کې 63

باکتريا او ناروغي پرې اغېزه کولای شي. یو شمیر پوهان وایي چې د پنځم نسل تکنالوجی الکترومقناطیسي موجونه (خپې) د سردرد، بې خوبۍ، ناسم آوازونه په غوږونو کې او د مغز د ستړیا لامل کیږي. د خلکو عادي ژوند په خطر کې اچولای شي. پنځم نسل تکنالوجي او وسایل یې^۱ الکترومقناطیسي موجونه (خپې) (Electronic Magnetic Fields = EMFs) لري. ډیری څیړنې چې ترسره شوي دي څرګنده شوې ده چې الکترومقناطیسي موجونه (خپې) (EMFs) سرطان خپرونکې (Carcinogenic) دي. په ۲۰۱۷ م کال کې نږدې ۱۸۰ تنه ساینس پوهان د ۳۵ هیوادونو څخه د پنځم نسل تکنالوجی په اړه یې نظر ورکړ او یادونه یې وکړه چې د پنځم نسل تکنالوجي د انسانانو روغتیا ته زیان رسوونکې او چاپیریال ته هم زیان اړوي، یوازې په نږدې واټن کې کتوره ده او د پنځم نسل تکنالوجی د عملي کولو لپاره په هر ۱۰-۱۲ مترو واټن کې نیو آنتونو ته اړتیا ده؛ چې پدې ډول سره د اوسیدلو ځایونه او خپله انسانان د دې تکنالوجی (پنځم نسل تکنالوجی) د الکترومقناطیسي موجونو (خپو) لاندې راځي.

د نړۍ په ټولو هیوادونو کې د خلکو د قرنطین کولو موخې:

د انسانانو طبیعت داسې دی چې باید په یو کار کې بوخت وي، خو د خلکو قرنطین کول د نړۍ په ټولو هیوادونو کې په همغږۍ او یو وخت کې د کویډ-۱۹ کرونا

ویروس په لاره اچولو او خپرېدو سره ژوره اغېزه یې پرې واچوله. د تاریخ په اوږدو کې د ځمکې پر مخ داسې وضعیت پېښ شوی نه وو لکه د کویډ-۱۹ کرونا

۱ درانه لوستونکي کولای شي د الکترومقناطیسي موجونو (خپو) یا EMFs په اړه په انټرنیټ کې لټون وکړي ډیر مالومات شتون لري چې پکې بیان شوي دي چې کومې تکنالوژۍ او د هغوي الکترومقناطیسي موجونه د انسانانو روغتیا ته زیان رسوونکي دي او د څه ډول ستونزو لامل د انسان په ژوند او چاپیریال کې کېدلای شي.

ویروس په لاره اچولو کې چې پېښ شو او په یو وخت کې یې هر څه ودرول او بیرنی حالت او قرنطین یې د نړۍ په ټولو هیوادونو کې اعلان کړ. د کویډ-۱۹ کرونا ویروس په لاره اچولو او خپرېدو په وخت کې د نړۍ د ټولو خلکو قرنطین کولو سره فردي (شخصي) روغتیا - یې د هر فعالیت او کار څخه اړینه وگنله، هوټلونه او رستورانټونه یې بند کړل، ورزشي فعالیتونه یې ودرول، سوداگری او سوداگریزې او مالي راکړې ورکړې یې ودرولې، تگ او سفر کول یې د نړۍ د هیوادونو تر مینځ بند کړل، مراسمو ته تلل، دیني ځایونو ته، مسجدونو او آن د الله (ج) کور (کعبې شریفې) ته تگ او د حج مراسمو ترسره کول یې هم وځنډول. دې ډول قرنطین او د ټولو فعالیتونو او کارونو ځنډولو سره د نړۍ د ټولو هیوادونو خلک بلد نه وو؛ او دا کار د ژور خفگان او روحي ناروغیو، مالي ستونزو او آن د کورنیو ستونزو لامل په ډیری هیوادونو کې وشو. یو شمیر روحي، رواني او طبي ډاکټرانو یادونه وکړه چې: له طبي پلوه کله چې خلک په کور کې قرنطین شي او هیڅ فزیکي او ورزشي فعالیت ونلري وزن یې ډیرېږي، باطني ستونزو، د خپلو او نورو د ننه عیبونو ته یې پام کیږي، د بنځې او میره کورنی ژوند خرابوي او د یو بل کمیو او عیبونو ته یې پام کیږي او هر څوک یوازې خان ته فکر کوي او پدې حال کې د انسانانو دفاعي سیستم د بدن ډیر کمزوری کیږي او په ښه توګه ویروسونه او باکټریاوې جذبولای شي او د ناروغۍ او مریضۍ لامل یې کیدای شي. په ځینو هیوادونو کې په خاصه توګه د جنوبي امریکا هیوادونو کې یو شمیر خلکو د خپلې کورنۍ غړي یې د ژورخفگان له امله ووژل. د نړۍ د ټولو هیوادونو د خلکو قرنطین کولو څخه یې یوه موخه دا وه چې د انسانانو د بدن دفاعي سیستم کمزوری شي تر څو د کویډ-۱۹ کرونا ویروس ډیر خلک اخته کړي او لوی د دوا جوړولو شرکتونه خپل تولیدات او دواګانې ډیرې په خلکو خرڅې کړي. د فلمونو د تولید شرکتونه او د انټرنیټي خدماتو شرکتونه په ټوله نړۍ کې د خلکو د قرنطین کولو پر مهال د نړۍ په ټولو هیوادونو کې یې غټې کټې ترلاسه کړې. د لومړنیو توکو د تولید لویو شرکتونو او د خوراکي توکو جوړولو لویو شرکتونو هم د قرنطین

د نړیوال بحران موخه د کوید-۱۹ کرونا ویروس په را مینځ ته کولو کې 65

څخه یې په خپله کټه استفاده وکړله. د قرنطین او کوید-۱۹ کرونا ویروس په سخت وخت کې بیل کیتس چې د روغتیا نړیوال سازمان مالي ملاتړ، مالک او سهم لرونکی په ډیری د دوا جوړولو او واکسین جوړولو لویو شرکتونو کې دی؛ په ټول ځواک سره د نړۍ خلک یې په وپړه او ډار کې اچول او ویل یې چې: یوازینی د حل لاره او بیرون راوتل د نړۍ د ټولو خلکو له کورونو څخه او د قرنطین دورې پای ته رسول د کوید-۱۹ کرونا ویروس پر ضد واکسین دی. یو بل کس د انتوني فاوچی په نوم هم په همدې نظر وو چې یوازینی د حل لاره او د فعالیتونو بیا پیلېدل او د قرنطین دورې پای ته رسېدل د کوید-۱۹ کرونا ویروس پر ضد واکسین دی. دې دوه کسانو د کوید-۱۹ کرونا ویروس په جوړولو، په لاره اچولو او اجنداوو کې لاس درلود او تل د نړۍ خلک یې په مستقیمه توګه په خپلو ټلويزیوني ناستو او بېلابېلي بیانويو کې او د روغتیا نړیوال سازمان په واسطه یې په ډار او وپړه کې اچول. خو د نړۍ ډیری خلکو او د افغانستان زرورو خلکو ته د کوید-۱۹ کرونا ویروس پټې^۱ موخې او اجنداوې ښکاره شوې او د قرنطین دوره یې پای ته ورسوله.

د بېلابېلو رسنیو ونډه په بحران کې:

د کوید-۱۹ کرونا ویروس د ناورین پر مهال رسنیو د نړۍ په ټولو هیوادونو کې یې لویه ونډه درلوده او اوس مهال د نړۍ په نورو هیوادونو کې تر اوسه هم رسنیو د کوید-۱۹

کرونا ویروس د بحراني ښودلو لپاره کار کوي، خو له نیکمرغه د افغانستان خلک پوه شول چې خپله ویروس داسې له خطر ډک ندی لکه څنګه چې په رسنیو کې

^۱ درانه لوستونکي کولای شي د انټرنټ په لاسرسۍ سره د کوید-۱۹ کرونا ویروس او د قرنطین د پټو اجنداوو په اړه په یوتیوب کې لټون وکړي تر اوسه هم ویديوکاني او واقعیتونه شتون لري.

يې ښيي. بېلابېلې رسنۍ په تبليغاتو، آوازو، د کچو خپرول او د بېلابېلو اعلانونو جوړول د کويډ-۱۹ کرونا وېروس لپاره او د خلکو د ذهنونو کنټرول د نړۍ په ټولو هيوادونو کې په لويه کچه فعاليت يې سرته ورساوه. بېلابېلې رسنۍ د هغه سوداګريو څخه شميرل کيږي چې د کويډ-۱۹ کرونا وېروس له ناوړين څخه يې کټه پورته کړه او ډيرې پيسې يې ورڅخه لاسته راوړې. موخه د بېلابېلو رسنيو څخه يوازې ټلويزيونونه او راډيوګانې ندي بلکې بېلابېلې رسنۍ (Mainstream Media) دي. په بېلابېلو رسنيو کې ټولې رسنۍ او ټلويزيونې شبکې، راډيوګانې، ورځپاڼې، مجلې، ويب پاڼې او ټولنيزې رسنۍ شاملېږي. کم شمير رسنۍ او خلک سم مالومات او رښتيا هم بيانوي خو هغه رسنۍ د مالي ستونزو سره مخوي، د هغوی مالومات له مينځه وړي، آن کله هغه کمې رسنۍ له مينځه وړي. هغه کسان چې رښتيا بيانوي هغوی ته آوازې خپروونکي وايي؛ حقيقتونه او نظرونه چې مستند او د اسنادو سره هم بيان کړي هغو ته آوازه خپروونکي تيوريګانې وايي. مستند او د اسنادو سره حقيقتونو ته د امريکا د استخباراتو ادارې - سي آي اي (CIA) آوازه اچوونکې تيورۍ اصطلاح يې څو لسيزې مخکې را مينځ ته کړه. هغه کسان چې حقيقتونه مستند او د اسنادو سره د بدو او شومو پروګرامونو په اړه لکه د کويډ-۱۹ کرونا وېروس په لاره اچول او نورو پروګرامونو په اړه بيانوي د هغوی ويناوې او مالومات په ډيرې رسنيو کې نه خپري کله چې هغوی خپله يې خپروي هغه مالومات او څيړنې له مينځه وړي. هغه کم خلک چې رښتياوې د نړۍ خلکو ته بيانوي هغوی پدې نظر ندي چې هر نظر او خبره زموږ ومنئ بلکې هغوی په څغرده وايي چې خپله لتون وکړئ او له ځان څخه پوښتنه وکړئ؟ د هرې موضوع له منلو مخکې چې له رسنيو يې کورئ يا يې اورئ. کله چې په رښتيا سره د حقيقتونو په اړه لتون وشي هر څه د بېلابېلو رسنيو او هغوی د موخو په اړه څرګنديږي او د پټو سترګو قضاوتونو او د موضوعاتو له منلو چې دا بېلابېلې رسنۍ يې خپروي مالومات او خبرتيا ورڅخه لاسته راځي. يو شمېر څيړونکي چې د نړۍ بېلابېلو موضوعاتو په اړه څيړنې ترسره کوي

د نړیوال بحران موخه د کویډ-۱۹ کرونا ویروس په را مینځ ته کولو کې 67

بیلابیلې رسنۍ او په خاصه توګه ټولنیزې رسنۍ تر ټولو لویه وسیله د پوروپاګند (Propaganda) او د خلکو د تېراېستلو ګڼې. واک او ولکه د بېلابېلو رسنیو اوس مهال د نړۍ د هیوادونو په وضعیت اغیزناکه ده. د بېلابېلو رسنیو سوداګري یوه ځواکمنه سوداګري په نړۍ کې ده او د دې بیلابیلو رسنیو مالکان؛ افراد، سازمانونه او لوی شرکتونه دي. بېلابېلې رسنۍ د (The Big Media)¹ - ده بیګ میډیا (لویو رسنیو) په نوم هم یادېږي چې اصلي سرچینه یې آمریکا ده؛ دا رسنۍ مالومات او سرچینې لومړې د آمریکا خلکو لپاره او بیا وروسته د نړۍ نورو هیوادونو خلکو لپاره یې خپروي. ده بیګ میډیا (لویې رسنۍ) نږدې ۱۰-۱۵ لویې رسنۍ په آمریکا کې او یو شمیر اروپایي هیوادونو لکه انګلستان او آلمان کې دي چې ټول خبرونه او د نړۍ حالات لومړې د هغوی لخوا خپریږي او وروسته د نورو هیوادونو رسنۍ او ځایي رسنۍ سرلیکونه او خبرونه له هغوی

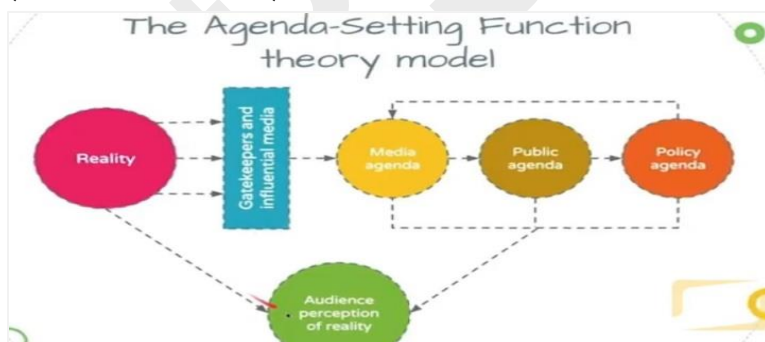

¹ The Big Media: (لویې رسنۍ)

د بیلابیلو او لویو رسنیو لیست په آمریکا کې او یو شمیر اروپایي هیوادونو کې په لاندې ډول دی:

BBC, CBS, CNN, Facebook, Fox, NPR, Twitter, Wall Street Journal, ABC, NBC, CNBC, MSNBC, PBS, New York Times, Washington Post, Associated Press (AP), GANNETT, United Press International (UPI).

څخه را اخلي په مستقیمه توګه یا د نقل قول (د خبر لیرېد) او د سرچینې په یادولو سره یې خپروي. یوازې د هغوی خبرونه او د موضوعاتو بیانول د عامو خلکو لخوا د منلو وړ دي، یا که چیرې خپله خلک (افراد) د موضوع څیرنه وکړي او خپل ځان خبر کړي. د بېلابېلو رسنیو منتقدین پدې آند دي چې ټول خبرونه، د موضوعاتو بیان او دیالوګونه د دې رسنیو د سیاستمدارانو او نفوذ لرونکو شتمنو کسانو په واسطه کنټرولېږي. د هغوی په اجازه مالومات د عامو خلکو لپاره خپروي. دا مخالفین بیانوي چې د رسنیو مالکان، مدیران او تولیدونکي پدې بېلابېلو رسنیو کې پریکړه کوي چې کوم مالومات عامو خلکو ته خپاره شي؟ تر څو د لیدونکو، اورېدونکو او لوستونکو پام واړوي او د هغوی ذهنونه تر کنټرول لاندې راولي. مالومات او سرچینې د نورو رسنیو بې لدې لویو رسنیو د منلو وړ نه شمیرل کېږي. لویې رسنۍ (ده بیګ میډیا) د یوې تیوري څخه د اجندا ترتیب تیوري¹ (The-Agenda-Setting-Theory) په نوم څخه استفاده کوي. د اجندا ترتیب تیوري د ویګي پیدیا د تعریف له مخې: هغه وړتیا او ظرفیت چې

موضوعات او مالومات عامو خلکو ته په نفوذې بڼه اړین او مهمه وښيي ویل کېږي. لویې رسنۍ او ډیری رسنۍ لدې تیوري څخه استفاده کوي. د دې تیوري

¹ درانه لوستونکي کولای د اجندا ترتیب تیوري (The Agenda Setting Theory) او مخالفني ژورناليزم يا مارپیچه ژورناليزم (Adversarial Journalism or Gotcha Journalism) په اړه په انټرنټ کې لټون وکړي او نور لا ډیر او بشپړ مالومات وگوري او ولولي.

د نړیوال بحران موخه د کوید-۱۹ کرونا ویروس په را مینځ ته کولو کې 69

په وضاحت کې باید وویل شي: یو موضوع یا خبر چې څو ځله او څو واره په تکراري ډول خپور شي عام خلک فکر کوي چې مهم دی که څه مهمه وي او که نه وي؟ لدې ټکنیک څخه لویې رسنۍ د خلکو پام اړولو او د ذهنونو د کنټرول لپاره ورڅخه استفاده کوي. د کوید-۱۹ کرونا ویروس د ناورین پر مهال دا تیوري مو په عمل کې د نړۍ په رسنیو کې او د افغانستان په رسنیو کې مو ولیدله او تجربه مو کړله. ده بیګ میډیا (The Big Media) له یوې بلې لارې او میتود څخه د خلکو د پام را اړولو لپاره استفاده کوي چې دا لاره یې مخالفتي ژورنالیزم یا رقابتي ژورنالیزم (Adversarial Journalism)، او یا دوراني یا مارپیچه ژورنالیزم (Gotcha Journalism) په نوم یادېږي. پدې لاره او میتود کې د مصاحبې (مرکې) په وخت کې د مصاحبې اصلي معلومې موضوع څخه بیرون وتل او یوې له شرمه ډکې موضوع ته داخلېږي؛ (مصاحبه کوونکی یا د پروگرام کوربه، د پروگرام مېلمه یا مصاحبه کېدونکی پداسې دفاعي حالت کې را نیسي چې تر څو هغه له ځان څخه دفاع وکړي او له هغه څخه داسې پوښتنې کوي چې په مستقیمه توګه ورته سپکاوی وي او یا هغه په مستقیمه توګه سپک او بې قدره کوي). په مخالفتي یا رقابتي ژورنالیزم کې په قصدي توګه هر څه د مخه تیار او آماده وي تر څو مصاحبه کېدونکی یا مېلمه د پروگرام بې اعتباره کړي یا هغه

Gotcha journalism

From Wikipedia, the free encyclopedia

"**Gotcha journalism**" is a pejorative term used by media critics to describe interviewing methods that appear designed to entrap interviewees into making statements that are damaging or discreditable to their cause, character, integrity, or reputation.^[1] The term is rooted in an assertion that the interviewer may be supporting a hidden agenda, and aims to make film or sound recordings of the interviewee which may be selectively edited, compiled, and broadcast or published in order to intentionally show the subject in an unfavorable light.^[2]

The term derives from the word *gotcha*, a contracted form of "got you", and emerged in political journalism during the 1980s and 1990s.^[3]

رسوا کړي. اوس مهال جګړه او سیالي د رښتیاوو په پوهاوي کې شتون لري. بېلابېلې رسنۍ خبرونه، وضعیت او حالات د نړۍ په خپله خوښه خلکو ته یې ښيي که سم وي که ناسم؟ هغوی ته توپیر نه کوي خو په اوږد مهاله کې به ډیرو

70 د کویډ-۱۹ کرونا ویروس پټ رازونه

خلکو ته حقیقتونه معلوم شي او دروغ او غلطی د بېلابېلو رسنیو به ښکاره شي. له یو کال څخه ډیر وخت په تېریدو سره د کویډ-۱۹ کرونا ویروس له ناوړین څخه اوس هم د نړۍ په رسنیو کې او د افغانستان په رسنیو کې اعلانونه او تبلیغ د کویډ-۱۹ کرونا ویروس لپاره دوام لري. هغو خلکو او سازمانونو چې لدې ناوړین څخه یې ګټه پورته کوله او ګټه پورته کوي د خپلو شومو او بدو موخو څخه لاس اخیستونکي ندي. د کویډ-۱۹ کرونا ویروس د ناوړین پر مهال په افغانستان کې، یوې رسنۍ چې په افغانستان کې ډیرې پیسې لاسته راوړې وې او لدې ناوړین څخه یې ډیره ګټه پورته کوله په افراطي او ډیره لویه کچه اعلانونه او تبلیغات یې د کویډ-۱۹ کرونا ویروس لپاره جوړول. یو خاص شعار یې د کویډ-۱۹ کرونا ویروس لپاره جوړ کړی وو (کرونا جدي وګنئ!) دا شعار او جمله به یې پداسې څغرده او تاکید سره تلفظ کاوه لکه داسې چې وایي (کرونا جدي وګنئ!). د یو کال څخه زیات وخت په تېریدو او د کویډ-۱۹ کرونا ویروس د تود بازار نه شتون سره په عجیبه توګه دا رسنۍ اوس مهال د کویډ-۱۹ کرونا ویروس پر ضد خبرې کوي او وایي: د کویډ-۱۹ کرونا ویروس له صحي پلوه ډیر خطرناکه ندی او ډیر جدي هم ندی؛ اوس مهال ډیرې پیسې او مالي ګټه ورته نلري د کویډ-۱۹ کرونا ویروس په ضد خبرې کوي. که د دې رسنۍ په اړه مو ذهن کې پوښتنه پیدا شوې وي چې دا کومه رسنۍ ده؟ دا هغه رسنۍ ده چې په ډیر ګومان سره په افغانستان کې ډیر لیدونکي لري د دې رسنۍ نوم په (ط) توري یا حرف سره پیلېږي. د روغتیا نړیوال سازمان تصویري اعلانونه چې د کویډ-۱۹ کرونا ویروس لپاره یې جوړ کړي دي، تر اوسه هم د افغانستان په رسنیو کې خپرېږي خو له نیکمرغه د افغانستان هوښیار خلک د کویډ-۱۹ کرونا ویروس په اړه په برابره کچه پوهیږي او په عملي توګه یې د خطر او نه خطر په اړه او د پټو موخو په اړه یې چې شاته شته دي پرې پوهیږي.

د نړیوال بحران موخه د کویډ-۱۹ کرونا ویروس په را مینځ ته کولو کې 71

نړیوال روغتیا سازمان ونډه په بحران کې:

د کویډ-۱۹ کرونا ویروس ناورین کې روغتیایي بین المللي سازمانونو، داخلي روغتیایي سازمانونو د هیوادونو په کچه او دولتي روغتیایي ادارو په بیلابیلو هیوادونو کې اړینه ونډه درلودله. کچې او ډول ډول راپورونه په وپرونکې او دیکتې شوې بڼه به لدې سازمانونو لخوا د بیلابیلو رسنیو په مرسته یې خلکو ته وړاندې کول او د خلکو تر مینځ د ډار او ویرې لامل شو. د روغتیا نړیوال سازمان، یو شمیر د واکسین جوړولو او دوا جوړولو شرکتونو او د هیوادونو روغتیا وزارتونو د کویډ-۱۹ کرونا ویروس د ناورین پر مهال لویه ونډه درلودله. دې سازمانونو د کویډ-۱۹ کرونا ویروس ناورین (بحران) یې د صحي پلوه ډیر لوی او له خطر ډک یې ښوده له هغه څه نه چې په رښتیا سره وو. دلته په جلا ډول د دې سازمانونو د حقیقتونو او ونډې په اړه د کویډ-۱۹ کرونا ویروس په ناورین کې به درته لا ډیر مالومات درکړل شي.

- نړیوال روغتیا سازمان (WHO) ونډه په بحران کې:

د کویډ-۱۹ کرونا ویروس په ناورین کې د روغتیا نړیوال سازمان ډیره اړینه ونډه درلودله، دا چې ونډه یې مثبتې او کتوره که منفي او پلان شوې وه؟ پدې سرلیک کې به تاسو درنو

لوستونکو ته وویل شي. د تېرو سرلیکونو څخه په یو سرلیک (عنوان) کې د ډیری نړیوالو سازمانونو د بنسټ اېښودنې او مالي ملاتړ په اړه د روغتیا نړیوال سازمان په ګډون مالومات درته وړاندې شول. نړیوال روغتیا سازمان او ډیری نور سازمانونه د نړیوالو سازمانونو په نوم د دویمې نړیوالې جګړې څخه وروسته د امریکا په واسطه او د امریکا مالي ملاتړ سره د امریکا په کټه بنسټ یې کېښودل او تاسیس شول، د بیلابیلو لسیزو په اوږدو کې د بیلابیلو ناروغیو د خپرېدو پر

مهال په بيلابيلو هيوادونو کې په ښکاره بڼه کار او دنده د روغتيا نړيوال سازمان دا ده چې د دې ناروغيو مخنيوي او له مينځه وړلو کې مرسته وکړي، خو د دې پر خلاف د روغتيا نړيوال سازمان په ډير پلان شوي او ډيکټې شوي شکل عمل کوي، ځکه چې مالي ملاتړ يې د آمريکا د دولت او د مايکروسافټ شرکت د مالک^۱ (بيل گيټس) په لاس کې دی. د روغتيا نړيوال سازمان د لويو اقتصادي سازمانونو او د واکسين جوړولو او دوا جوړولو د شرکتونو په کټه کار او عمل کوي. کيدای شي په ذهن کې مو دا پوښتنه پيدا شي چې ولې؟ د دې په ځواب کې بايد يوه بله پوښتنه وشي بيل گيټس چې د روغتيا نړيوال سازمان مالي ملاتړ له ځان سره لري ولې تل د واکسين په اړه خبرې کوي؟ په ۲۰۱۱م کال کې د ساري (ټول نيونکو) ناروغيو او واکسين په اړه يې خبرې کړې وې، په ۲۰۱۵م کال کې بيا ځل هغه د ساري ناروغيو او واکسين په اړه يې خبرې وکړې. بيا يو څو پوښتنې بايد وشي: آیا بيل گيټس ډاکټر دی؟ آیا هغه صحي کارپوه او متخصص دی؟ نه، نو ولې تل د ساري ناروغيو او واکسين په اړه د نړۍ د ټولو خلکو لپاره خبرې کوي؟ په مطلب باندې هر ورو پوه شوي ياست؛ ځکه بيل گيټس د ډيری دوا جوړولو او واکسين جوړولو شرکتونو مالک او سهام لرونکی دی. د دې سازمانونو په اړه به درته په راتلونکو سرليکونو کې مالومات درکړل شي. څو لسيزې مخکې نړۍ په بيلابيلو هيوادونو کې د پوليو ناروغۍ د خپرېدو په وخت کې د روغتيا نړيوال سازمان د افرادو، واکسين او دوا جوړولو شرکتونو او د آمريکا دولت په کټه يې عمل وکړ او هغوی ته يې په مليارډونو ډالر يا هم تريليونونو ډالر کټه په وخت سره ورسوله. واکسينونه چې د ناروغيو لپاره جوړېږي د صحي پلوه بايد وخت، کټورتوب او جانبي عوارض يې بايد په پام کې ونيول شي خو د روغتيا نړيوال سازمان دا شرايط په پام کې نه نيسي کله چې د مالي ملاتړ کوونکو لخوا يې ډيکټې شي يوازې د هغوی له اوامرو څخه پيروي کوي. د کويډ-۱۹ کرونا وېروس ناورين پر مهال مونږ او تاسو وليدل چې پروگرامونه او آن د روغتيا

۱- د دې کتاب هونيار لوستونکي کولای شي د لادېرو مالوماتو لپاره په انټرنټ کې د بيل گيټس د مرکو (مصاحبو) په اړه لټون وکړي او هغه خبرې يې چې د ساري ناروغيو او واکسينونو په اړه يې کړي دي ويي کورنۍ او ويبي لولئ، تر څو بڼه پوه شئ او خبر شئ. د دې کتاب په ماخذونو کې د دې ويډيو لينک شته دی کولای ورته لار شئ او خپله دا مالومات وکړئ.

د نړيوال بحران موخه د کويډ-۱۹ کرونا وېروس په را مېنځ ته کولو کې 73

نړيوال سازمان رئيس به چې خبرې کولې له مخکې آماده شوې او د نورو په امر به وې، د خبرو په وخت کې معلومېده چې کومې خبرې کوي خپلې يې ندي د نورو په امر او ديکتې شوې خبرې به وې. د کويډ-۱۹ کرونا وېروس د ناوړين پر مهال د پوهانو، روغتيايي کارپوهانو او رېسټونې ډاکټرانو چې سمې خبرې يې کولې د هغوی خبرې به د منلو وړ نه وې د بيلابيلو رسنيو له لوري به نه خپرېدې او يا هم که خپرې به شوې په ناسم تعبير او مانا سره به خپرېدلې ځکه هغوی د روغتيا نړيوال سازمان په کړنلارو او پلانونو کې شامل نه ول. د کويډ-۱۹ کرونا وېروس ناوړين پر مهال يو شمير ډاکټرانو او طبي متخصصانو وويل چې هايډروکسي کلوروکين او زينک گولې د کويډ-۱۹ کرونا وېروس د اخته کسانو د ښه کېدلو لپاره ښې دي، خو د روغتيا نړيوال سازمان له لوري ژر دا خبرې رد شوې ځکه د دوا جوړولو او واکسين جوړولو شرکتونو په پلانونو او پروگرامونو کې دا شامل نه وو. په ډيری د نړۍ هيوادونو او افغانستان کې دا څرگنده شوه چې د کويډ-۱۹ کرونا وېروس ټسټ (آزمایښت) وسيلې (ماشينونه) چې د روغتيا نړيوال سازمان له لوري هيوادونو ته ورکړل شوي وو په هغو کې له مخکې د کويډ-۱۹ کرونا وېروس پکې شتون يې درلود او کله به چې څوک پرې اخته شو ژوندی به نه پاتې کېده. روغتيا نړيوال سازمان د کويډ-۱۹ کرونا وېروس په ناوړين کې اعلانونه، تصويروي او صوتي اعلانونه يې جوړول او بيلابيلو رسنيو ته به يې ورکول تر څو د نړۍ خلک ډير په وېره او ډار کې واچوي تر څو اشخاص، سازمانونه او هغه هيوادونه چې دا ډول پلانونه، اجنډاوې او موخې يې درلودلې ژر ورته ورسپري. مونږ او تاسو ولېدل چې اعلانونه، تبليغ او ډول ډول کمپاينونه د روغتيا نړيوال سازمان له لوري جوړېدل د نړۍ ټولو خلکو ته خپرېدل، د افغانستان نږدې ټولو ټلويزيونونو او رسنيو کې چې د نورو هيوادونو د گټو لپاره کار کوي او ملي گټې، د افغانستان فرهنگ، فردي او ټولنيز اخلاق نږدې ټولو پروگرامونو کې يې په پام کې نه نيسي په دغو کې هم ډير زيات د کويډ-۱۹ کرونا وېروس اعلانونه خپرېدل. له يو کال څخه زيات وخت په تيرېدو سره د کويډ-۱۹ کرونا وېروس له را مېنځ ته کولو څخه اوس هم د کويډ-۱۹ کرونا وېروس اعلانونه د نړۍ او افغانستان په يو شمير رسنيو او ټلويزيونونو کې د پيسو په بدل کې خپرېږي. يوازې بايد وويل

74 د کویډ-۱۹ کرونا ویروس پټ رازونه

شي: کله چې د هر څه لپاره اعلانونه، تبلیغ، کمپاین او بازارموندنه ترسره کیږي موخه پکې پلورل (خرڅول) د یو تولید یا خدمت او یا یو ځانگړې موخه پکې تړلې وي. یو شمیر ډاکتران او طبي متخصصین په امریکا کې پدې آند او نظر دي چې د دوا جوړولو او واکسین جوړولو شرکتونه؛ واکسینونه چې د نړیوالو ناروغیو لپاره جوړوي او د روغتیا نړیوال سازمان له خوا منل کیږي نه یوازې چې ګټور ندي بلکې د^۱ (آټیزم - Autism) ناروغۍ یا د مغزي لیونتوب او جنون لامل کیږي. دا ډاکتران او طبي متخصصین وايي: چې د دې واکسینونو په جوړښت او ترکیب کې نیکل، سیماب، نور ویروسونه د سپیو او نورو څارویو څخه اخیستل شوي پکې شتون لري؛ په قصدي توګه غواړي چې وروستني نسلونه او انسانان هوښیارټیا، پوهه او عقل ونلري او د روحي او رواني پلوه روغ نه وي؛ آن ویل کیږي: چې یو شمیر خلک او سازمانونه غواړي چې د انسانانو نسل په بیلابیلو لارو چارو او د ډول ډول نړیوالو کارونو او پروګرامونو سره یې له مینځه یوسي.

- د افغانستان عامې روغتیا وزارت ونډه په بحران کې:

د کویډ-۱۹ کرونا ویروس ناوړین پر مهال په افغانستان کې د عامې روغتیا وزارت اړینه ونډه درلودله. نړیوال پټ پلانونه او اجنداوې یې په

خبره یا ناخبره توګه عملي کولې. د کویډ-۱۹ کرونا ویروس د خپرېدو په وخت کې د افغانستان عامې روغتیا وزارت لکه د نړۍ نورو صحي سازمانونو په څېر د میرینې کچې یې په ورځني ډول د مطبوعاتي کنفراس په بڼه د رسنیو په مرسته خپرولې؛ او د وېرې او ډار لامل زموږ د خلکو تر مینځ کېدل. په یاد مودې چې د

۱ - د کتاب په ماخذونو کې دهغو ویدیوګانو لینکونه یا آدرسونه چې د آټیزم او واکسینونو په اړه دي لیکل شوي دي. د دې کتاب درانه لوستونکي کولای شي هغو آدرسونو ته لار شي او پنځله دا مالومات وګوري. د دې نه چې د ټیک ټاک او مسخرګۍ ویدیوګانې وګورئ، یا د فیسبوک، انسټاګرام، تویتر او یا ناسمو پروګرامونو او سندرو لکه ستاره افغان او نور داسې شیانو باندې خپل وخت ضایع کوئ او تېروئ! دا به ښه وي چې کتوري ویدیوګانې وګورئ له خپل ځان، هیواد او نړیوالو پلانونو او پروګرامونو څخه ځان خبر کړئ.

د نړیوال بحران موخه د کویډ-۱۹ کرونا ویروس په را مینځ ته کولو کې 75

افغانستان د لویدیځو ولایتونو څخه د یو ولایت والي د هغه ولایت او د افغانستان خلکو ته یې اخطار ورکاوه او د خلکو د ویرې او ډار لامل کېده، ویل یې: چې د کویډ-۱۹ کرونا ویروس به خلک په عامه توګه له مینځه یوسي، که دا کار او هغه کار ونکړئ د خلکو جنازې به د ټولولو وړ نه وي. باید وویل شي: چې داسې د خپلې ناپوهۍ او ناخبرۍ له مخې یې دا ډول خبرې کولې یا د کویډ-۱۹ کرونا ویروس د پټې اجنداوو او موخو په عملي کولو کې یې مرسته کوله یا موخه یې خپله فردي او مالي ګټه او هغه ولایت ته ګټه رسول ول؛ د دې نه غیر داسې مناسبه نه وه چې پدې ډول ناورین کې پدې شکل یو څوک خبرې وکړي. په لومړیو کې داسې معلومه چې د افغانستان عامې روغتیا وزارت سم کار کوي او د افغانستان خلکو ته د خدمت کولو لپاره کار کوي خو لږ وروسته ښکاره شوه چې د افغانستان د عامې روغتیا وزارت موخه د مالي مرستو او پیسو لاسته راوړل له نړیوالو سازمانونو څخه ده؛ ډېره اندازه مالي مرستې د نړیوالو سازمانونو او ځانګړې شوې بودیجه د کویډ-۱۹ کرونا ویروس سره د مبارزې او مخنیوي لپاره خپله د عامې روغتیا وزارت لخوا وخورل شوې او د ځان په ګټه ورڅخه استفاده وشوه. د کویډ-۱۹ کرونا ویروس ناورین پر مهال د افغانستان د عامې روغتیا وزارت په یو خبر جوړونکې سرچینې بدل شوی وو، پداسې حال کې چې د افغانستان خلکو ته یې باید روغتیايي خدمتونه چمتو کولای، یو شمیر روغتونونه چې د کویډ-۱۹ کرونا ویروس د تشخیص، تداوی او مخنیوي لپاره ګمارل شوي وو د روغتیايي خدمتونو پر ځای به ډیر د وېرې او ډار لامل کېدل او آن د ځینو ناروغانو د مړینې لامل شول. د کویډ-۱۹ کرونا ویروس له ناورین او تود بازار څخه وروسته په افغانستان کې معلومه شوه هغه وسایل چې د روغتیا نړیوال سازمان لخوا د افغانستان عامې روغتیا وزارت ته ورکړل شوي وو پکې له مخکې نه د کویډ-۱۹ کرونا ویروس له ډیر ځواک سره شتون درلود؛ د تشخیص پر ځای د خلکو د اخته کېدلو لامل په کویډ-۱۹ کرونا ویروس کېدل. ځینې نورې خبرې هم را مینځ ته شوې چې یو شمیر روغتونونه د خپلو مالي ګټو لپاره هره ناروغي

لکه زکام، عادي توخي او هر ډول بله ناروغي يې ويل چې د کويډ-۱۹ کرونا وېروس دی. په ځينو ولايتونو کې د عامې روغتيا رياستونو يې د مالي کټو او پيسو خوړولو لپاره خالي تابوتونه به يې ليرېډول او راپور به يې ورکاوه چې افراد (اشخاص) په کويډ-۱۹ کرونا وېروس اخته ول او ژوند يې له لاسه ورکړی دی. د افغانستان عامې روغتيا وزارت ډول ډول راپورونه او کچې به يې خپرولې، هغه کسان به چې خپله مړه شوي وو يا د هر بل لامل په پايله کې به يې ژوند له لاسه ورکړی وو هغوی به راپور ورکاوه چې د کويډ-۱۹ کرونا وېروس له امله ژوند يې له لاسه ورکړی دی. د ناورين پر مهال اعلانونه، بازارموندنه او تبليغ د کويډ-۱۹ کرونا وېروس؛ د افغانستان د عامې روغتيا وزارت په واسطه او د پيسو وپرو رسنيو پواسطه په افغانستان کې ډير له ځواک سره وو، آن تر دې چې د دولت څو وزيرانو په واسطه يو تصويري اعلان د کويډ-۱۹ کرونا وېروس لپاره په رسنيو کې خپور شو خو وروسته بيا دا اعلان بل ځل خپور نه شو. وروسته له څو مياشتو هياهو او تود بازار د کويډ-۱۹ کرونا وېروس، ډار او وېره د افغانستان د خلکو تر مينځ؛ يو زړور او زمونږ هيوادوال حکيم الکوزي په افغانستان کې دوا يا واکسين يې د کويډ-۱۹ کرونا وېروس پر ضد جوړ کړ او د خلکو لپاره يې په وړيا او اتلولۍ سره ووپشه او ضمانت يې ورکاوه چې په يو ساعت يا څو ساعتونو کې ناروغ يا اخته کس د کويډ-۱۹ کرونا وېروس څخه ښه کوي، تر کوم ځايه چې مالومات شته دي دا ادعا او وېنا يې سمه وه او خلکو په عملي توگه وليدل چې جوړه شوې يا آماده شوې دوا يا واکسين د حکيم الکوزي په واسطه په رېښتوني توگه گټور او د کارولو وړ ده، جلا لدې څخه چې له صحي پلوه منل شوې وو يا که نه وو زمونږ خلکو ته يې مثبت روحيه او د ژوند لپاره هيله يې ورکړه او ډار او وېره يې د افغانستان د خلکو تر مينځ له مينځه وپورته. د افغانستان هونسيارو خلکو ته معلومه شوه چې د کويډ-۱۹ کرونا وېروس له ډير زيات خطر سره نډه بلکې آماده شوي پروگرامونه، د رسنيو او روغتيا نړيوال سازمان منفي اعلانونو او د کويډ-۱۹ کرونا وېروس پټې موخې له خطر سره دي. د يو کال او څو مياشتو له

د نړيوال بحران موخه د کويډ-۱۹ کرونا وېروس په را مېنځ ته کولو کې 77

تېرېدو وروسته د کويډ-۱۹ کرونا وېروس له جوړولو او خپرولو تر اوسه هم په يو شمير د نړۍ په هيوادونو کې د کويډ-۱۹ کرونا وېروس تود بازار شتون لري او اعلانونه ورته جوړوي او تبليغ ورته کوي، ماسک په خوله کول يې جبري کړي دي په ځينو پېښو او کارونو يې محدوديتونه لگولي دي لکه په ورزشي څيزونو يې محدوديتونه لگولي دي. کله کله په آمريکا او يو شمير اروپايي هيوادونو کې د کويډ-۱۹ کرونا وېروس د دويم موج (څپې) يا نوي ډول په اړه خبرې کيږي، که چيرې په رښتيا سره داسې وي په ډير گومان سره اوسنی د کويډ-۱۹ کرونا وېروس يې په لا براتوارونو کې ځواکمن کړی او وده يې ورکړې ده او بيا ځلي غواړي چې نړۍ په ټولو هيوادونو کې خپور شي تر څو دا خلک، سازمانونه او هيوادونه چې پکې لاس لري خپلو شومو او بدو موخو ته ورسېږي. په افغانستان کې له نيکمرغه ناورين او تود بازار د کويډ-۱۹ کرونا وېروس شتون نلري خو په ځينو رسنيو کې يې يو څه اعلانونه او تبليغات د کويډ-۱۹ کرونا وېروس لپاره ترسره کيږي. د افغانستان عامې روغتيا وزارت يو ځل د کويډ-۱۹ کرونا وېروس د دويم موج (څپې) په اړه يې خبرې وکړې، خو د افغانستان هوبښيار خلک له موخو څخه يې خبر دي دا ځل چې هغوی کومې لارښوونې کوي زمونږ خلکو ته د منلو وړ ندي ځکه په عمل کې يې وليدل چې د کويډ-۱۹ کرونا وېروس څه شی دی؟ او څنگه خلکو ته ښودل کيږي؟ د افغانستان ټولو خلکو ته يو ځل لارښوونه کيږي چې لږ تر لږه دا کتاب يو ځل ولولئ تر څو رښتياوې در ته ښکاره شي او وروسته د دې کتاب له لوستلو يوازې پدې کتاب بسنه مه کوئ خپله لټون او څېړنه وکړئ ډير حقيقتونه او رښتياوې چې بايد پوه شئ پرې به پوه شئ.

- روغتيايي شرکتونو ونډه په بحران کې:

روغتيايي شرکتونو د کويډ-۱۹ کرونا وېروس په ناورين کې ډيره مهمه ونډه درلودله، د نړۍ په ټولو هيوادونو کې زيات شمير روغتيايي شرکتونو د کويډ-۱۹ کرونا وېروس په ناورين کې د پيسو لاسته راوړلو او مالي گټو چانس وليده او ترې

78 د کویډ-۱۹ کرونا ویروس پټ رازونه

پخپله کټه یې استفاده وکړه، ډول ډول د دواگانو کڅوړې یې آماده کړې او په خلکو یې په ډیره لوړه بیه وپلورلې تر څو پیسې او لوړه مالي کټه تر لاسه کړي. روغتیايي شرکتونه د کویډ-۱۹ کرونا ویروس پر مهال ډیر د پیسو لاسته راوړلو او مالي کټو په لټه کې ول او د دې پر ځای چې د خلکو د روغتیا په فکر وي او د هر ډول دوا څخه یې چې غوښتل په خلکو یې وپلوري د هغو د څرخلاو څخه یې ډډه ونکړه. د واکسین جوړولو او دوا جوړولو شرکتونو د کویډ-۱۹ کرونا ویروس په ناورین کې مهمه ونډه درلودله، د کویډ-۱۹ کرونا ویروس ناورین پر مهال د کویډ-۱۹ کرونا ویروس واکسین جوړولو لپاره د نړۍ په ټولو هیوادونو او په امریکا کې سیالی پیل شوې، نږدې ۶۰۰ د واکسین جوړولو او دوا جوړولو شرکتونو په ټوله نړۍ کې او د نړۍ په ټولو هیوادونو کې یې د کویډ-۱۹ کرونا ویروس د واکسین جوړولو لپاره کار پیل کړ؛ او یوازې د دوو واکسین جوړولو او دوا جوړولو شرکتونو واکسینونه په امریکا کې او په انګلستان کې د یو شرکت واکسین د روغتیا نړیوال سازمان لخوا د منلو وړ دي، د نورو شرکتونو جوړ شوي او آماده شوي واکسینونه د روغتیا نړیوال سازمان لخوا د منلو وړ ندي، د مثال په توګه هغه واکسینونه چې د هند او روسیې هیوادونو لخوا آماده شوي وو په خپلو هیوادونو کې یې کټور وو د^۱ د روغتیا نړیوال سازمان لخوا د منلو وړ ندي او خلکو ته یې د کارولو اجازه نشته خو هغه واکسینونه چې دوو شرکتونو (مُډرنا - Moderna) او (فایزر - Pfizer) آماده کړي دي د نړۍ ټولو هیوادونو خلکو ته توصیه او لارښوونه یې کوي او د روغتیا نړیوال سازمان لخوا د منلو وړ دي. ولې؟ یوازې د دې دوو شرکتونو واکسینونه د روغتیا نړیوال سازمان ته د منلو وړ دي؟ د دې پوښتنې په ځواب کې باید وویل شي: د دې دوو شرکتونو شاته هغه سازمانونه

۱ - د روغتیا نړیوال سازمان مالي ملاتړ بیل ګیتس د مایکروسافټ شرکت مالک یې په غاړه لري. یوازی طرفداره د جبري واکسین په ټوله نړۍ کې د نړۍ د ټولو هیوادونو خلکو لپاره دی او موخه یې ځان ته د مالي کټو لاس ته راوړل او هغه پټ سازمانونه چې بیل ګیتس یې غړیتوب لري هغوی هم د بیل ګیتس سره نظر یی یو دی، یو بل سړی د انتوني فاوچي په نوم چې د (مُډرنا - Moderna) شرکت مالک دی او د روغتیايي ادارو ریاستونه یې په امریکا کې په لاس دي د جبري واکسین طرفداره په ټوله نړۍ کې د نړۍ د ټولو هیوادونو خلکو لپاره دی.

د نړیوال بحران موخه د کویډ-۱۹ کرونا ویروس په را مینځ ته کولو کې 79

او خلک شتون لري چې د نړۍ خلکو لپاره شومې موخې او مالي او اقتصادي کټې په ملیادرونو او آن په تریلیونونو ډالر د خانو لپاره یې لري، د واکسین په وپشلو او ورکولو کې د نړۍ ټولو هیوادونو ته؛ کولای شي خپلو موخو او مالي کټو ته ورسېږي. د روغتیا نړیوال سازمان او د مالي ملاتړ په اړه یې تېرو سرلیکونو کې درته مالومات درکړل شول هر ورو مطالعه مو کړل چې کومو کسانو د کومو موخو لپاره د روغتیا نړیوال سازمان په واک کې لري؟ دلته د دوو شرکتونو (مُډرنا - Moderna) او (فایزر - Pfizer) په اړه، جوړولو، تأسیس او موخو په اړه به یې مالومات درکړل شي.

- د مډرنا (Moderna) شرکت ونډه په بحران کې:

د مډرنا (Moderna) شرکت د کويډ-۱۹ کرونا وېروس د جوړولو او مالي کټو لپاره په لويه کچه، له لومړۍ ورځې د کويډ-۱۹ کرونا وېروس په ناوړين کې يې ونډه درلودله او د کويډ-۱۹ کرونا وېروس له ناوړين څخه يو کال او څو مياشتې وروسته تر اوسه هم دا شرکت خپله ونډه لري. لا ډيرو مالوماتو لپاره بايد د مډرنا (Moderna) شرکت په تاريخچې بايد پوه شئ تر څو درته معلومه شي چې ولې؟ د دې شرکت د کويډ-۱۹ کرونا وېروس واکسين د روغتيا نړېوال سازمان لپاره د منلو وړ دی؟ د سلگونو نورو شرکتونو واکسينونه د روغتيا نړېوال سازمان لپاره د منلو وړ ندي؟ په دوېمه نړېواله جگړه کې يو شرکت د آی جي فاربين (IG FARBEN) په نوم يو يهودي سړي د جورج سوروس (George Soros) په نوم چې وروسته د نازيانو سره يو ځای شو او بيا وروسته د آمريکا تابعيت يې واخيست، جوړ او تاسيس شو چې بېلابېل طبي آزمايښتونه يې په هغه وخت کې پکې ترسره کول. جورج سوروس د آی جي فاربين (IG FARBEN)

۱- که چېرې غواړئ د مډرنا - (Moderna) شرکت په اړه وېديو وگورئ لينک يې په ماخذونو کې شته ده، کيداى شي دا وېديو او نورې وېديوگانې او نور مالومات پاک شوي وي د ليکونکي (زما) ايمل شته کولای شئ ايمل را ته وکړئ د ټولو وېديوگانو او مالوماتو غوښتنه وکړئ ټول مالومات به درته در ولېږل شي تر څو په خپلو سترگو دا وېديوگانې وگورئ او مالومات يې ولولئ.

د نړیوال بحران موخه د کوید-۱۹ کرونا ویروس په را مینځ ته کولو کې 81

شرکت یې له مینځه وېوړ او مُدرنا - (Moderna) شرکت یې جوړ کړ د مُدرنا - (Moderna) شرکت له جوړولو وروسته لومړنی رئیس یا (CEO) یې بل څوک نه بلکې انتونوي فاوچي وو. د مُدرنا - (Moderna) شرکت مالکان او سهم لرونکي بیل گیتس، انتونوي فاوچي او جورج سوروس دي، دا درې سړي د مُدرنا - (Moderna) شرکت په ټولو موضوعاتو کې، مالي موخو، پټو موخو او د مُدرنا - (Moderna) شرکت واکسین جوړولو کې لاس لري. د ۲۰۲۰م کال جون میاشت کې د مُدرنا - (Moderna) شرکت لخوا وویل شو: چې د کوید-۱۹ کرونا ویروس د جوړولو په درېمه مرحله کې دي، پداسې حال کې چې واکسین دې شرکت له مخکې جوړ کړی وو او یوازې د جوړولو تمثیل (پېښې) یې کولې. د مالي کټو لاسته راوړلو لپاره دا شرکت خپل جوړ کړی واکسین چې په هره لاره کېږي غواړي ووېشي. مُدرنا - (Moderna) شرکت او مالکان یې وايي: واکسین به جبري نه وي، له تخنیکونو او تکنیکونو څخه کار اخلي چې خلک اړ شي چې د واکسین څخه استفاده وکړي. په آمریکا کې یو له تکنیکونو څخه چې دا شرکت د واکسین وپشلو لپاره خلکو ته یې استفاده کوي هغه دا وو چې دې شرکت به هغو کورنیو ته چې د آمریکا دولت ته یې پاتې مالیه درلودله، مالیه یې نه وه ورکړې او پورې (قرضداره) ول دې کورنیو ته یې پیغام لیږه چې که چیرې غواړئ ماشومان مو واکسین شي د هرې شپې په بدل کې ۳۰ ډالره مالیه به درته کمه شي، که چیرې دې کورنیو به دا پیغام نه مانه، تر هغه وخت پورې د هرې شپې په بدل کې به یې ۳۰ ډالره د مالیه او قرضې کمولو وړاندیز یې ورته کاوه تر څو د ماشومانو لپاره واکسین کول قبول کړي. هغو کورنیو چې عاید نه درلود دا غوښتنه به یې منله او خپل ماشومان یې واکسین کړل او واکسین ورته کوي، پدې ډول تخنیکونو او تکنیکونو مُدرنا - (Moderna) شرکت غوښتل خپل واکسین په آمریکا کې ووېشي. مُدرنا - (Moderna) شرکت پداسې ډول د آمریکا خلکو ته به یې وضاحت ورکاوه او ویل یې: چې واکسین جبري ندی بلکې مونږ له تاسو او د تاسو له ماشومانو ساتنه کوو.

- د فایزر (Pfizer) شرکت ونډه په بحران کې:

د فایزر - (Pfizer) شرکت د کویډ-۱۹ کرونا ویروس واکسین جوړولو لپاره نوماند شرکت وو او مهمه ونډه یې د کویډ-۱۹ کرونا ویروس په ناورین کې درلودله. فایزر او مډرنا دوه د منلو وړ شرکتونه د روغتیا نړېوال سازمان لخوا د

کویډ-۱۹ کرونا ویروس واکسین لپاره ول او دې دوه شرکتونو د ۲۰۲۰م کال نوامبر میاشت وروستيو کې او د ډیسمبر میاشت په لومړیو کې یې د کویډ-۱۹ کرونا ویروس د واکسین جوړولو او وپشلو ژمنې یې د امریکا خلکو او د نړۍ خلکو ته یې ورکولې. د انتوني فاوچی په نوم یو سړي د دې دوه شرکتونو د سهامو لوړولو او مالي گټو لپاره بازارموندنه ترسره کوله. په مخکینیسو سرلیکونو کې د کویډ-۱۹ کرونا ویروس په جوړولو کې د مالي گټو او پټو موخو په اړه درته مالومات درکړل شول. دلته به درته په ارقامو او عددونو یادونه وشي چې واکسین جوړونکو دې شرکتونو مخکې له واکسین جوړولو د کویډ-۱۹ کرونا ویروس لپاره د^۱ سهامو په بازارونو کې څومره گټې لاسته راوړې؟ مډرنا شرکت د ۲۰۲۰م کال

۱- په امریکا، انګلستان، جاپان او خینې د نړۍ هیوادونو کې د سهامو بازارونه (Stock Markets) شتون لري، پدې سهامو بازارونو کې لوی شرکتونه سهم یا سهام (Shares) د شرکت پلوري (خرڅوي) خلک هغه اخلي پرې پانګه اچونه کوي او بېرته یې خرڅوي چې له څو څواوو خپله شرکت ته چې سهام یې د سهامو په بازار کې اېښي کټه ورته ورسېږي.

د نړیوال بحران موخه د کوید-۱۹ کرونا ویروس په را مینځ ته کولو کې 83

په می میاشت کې د واکسین جوړولو خبرتیا خپره کړه او یادونه یې وکړه چې د کوید-۱۹ کرونا ویروس د جوړولو په لومړۍ مرحله کې دي. د ۲۰۲۰م کال می میاشت په ۱۸مه او ۱۹مه نیټه په دوه ورځو کې نږدې ۳۰ میلیونه ډالر د سهامو له خرڅلاو څخه دې شرکت د سهامو په بازارونو کې ګټه لاسته راوړه. د ۲۰۲۰م کال د می میاشت په ۲۱مه او ۲۲مه نیټه د سهامو له خرڅلاو څخه یې نږدې ۶۹.۵ میلیونه ډالر د سهامو په مارکیټ یا بازار کې یې لاسته راوړې، پدې ډول لویې ګټې یې په دوه دوه ورځو کې د مډرنا واکسین او دوا جوړولو شرکت ورته ورسید، آیا که د کوید-۱۹ کرونا ویروس شتون نه درلودلای؟ یوازې په څلورو ورځو کې دا شرکت (مډرنا) نږدې ۱۰۰ میلیونه ډالر ګټې ته ورسید؛ اوس په اړه یې لږ فکر وکړئ! د فایزر شرکت مالي ګټو په اړه مخکې له واکسین جوړولو د کوید-۱۹ کرونا ویروس لپاره به درته یادونه وشي، خو مخکې لدې څخه د فایزر شرکت د جوړېدو او تاسیس په اړه به درته مالومات درکړل شي. فایزر شرکت په ۱۸۴۹م کال کې د دوو مهاجرو په واسطه په امریکا کې د چارلز فایزر او چارلز ایرهارټ په نومونو چې اصلیت یې له جرمني (آلمان) څخه وو د امریکا په بروکلین سیمه کې جوړ او بنسټ یې کېښودل شو. دا شرکت په ۲۰۰۴م کال کې د امریکا د لویو شرکتونو په لیست کې ځای یې ونیوه، د امریکا د لویو شرکت لیست کې^۱ (۳۰) لوی شرکتونه (کمپنۍ) ځای لري چې د فایزر شرکت هم پدې لیست کې په همدې کال کې اضافه شو. په ۲۰۱۸م کال کې فایزر شرکت د دوا جوړولو او واکسین جوړولو په برخه کې د امریکا او نړۍ له لویو شرکتونو څخه وشمېرل شو. په ۲۰۲۰م کال کې د نوامبر په میاشت کې د فایزر شرکت ارزښت او پانګه یې ۵۱ میلیارده ډالره وه. په ۲۰۲۰م کال د نوامبر میاشت په ۱۳مه نیټه

۱- د امریکا لوی شرکتونه چې شمیر یې ۳۰ ته رسېږي د داو جونز (Dow Jones) په نوم د سهامو په بازار کې ثبت دي او د دې شرکتونو سهام هلته خرڅیږي فایزر شرکت هم په ۲۰۰۴م کال کې پکې اضافه شو. د نورو شرکتونو نومونه هم په انګلیسي ژبه به درنو لوستونکو ته یاد شي تر څو مالومات مو ډیر شي او ویې پیژنئ: شامل شرکتونه: Exxon Mobil, Dow.

DuPont, Walt Disney, Coca-Cola, Cisco, Chevron, Caterpillar, Boeing, Apple, American Express, Traveler Companies, Procter & Gamble, Pfizer, Nike, Microsoft, Merck, McDonald's, JPMorgan Chase, IBM, Home Depot, Goldman Sachs, General Electric, Google, Verizon, United Health, United Technologies ... او نور دي.

فايزر شرکت نږدې ۳۸ ميليونه ډالر گټه يې د سهامو له خرڅلاو څخه درلوده او سهم (Share) يې له (۰.۷٪ - ۰.۸٪) وده او گټه يې درلوده. فايزر او مډرنا شرکتونو د کويډ-۱۹ کرونا وېروس د واکسين جوړولو څخه مخکې او د کويډ-۱۹ کرونا وېروس په ناورين کې يې دا ټولې گټې لاسته راوړې وې. د ۲۰۲۱م کال په جنورۍ، فبرورۍ او مارچ په مياشتو کې فايزر او مډرنا شرکتونه د کويډ-۱۹ کرونا وېروس واکسين وپشل يې د نړۍ هيوادونو ته د دې شرکتونو په لارښوونه او موخو په عملي کولو سره او د روغتيا نړيوال سازمان په مرسته پيل کړل او د نړۍ هيوادونه يې د واکسين لاسته راوړلو لپاره په برخو برخو وپشل چې وار په وار دا واکسين لاسته راوړي. د کويډ-۱۹ کرونا وېروس په ناورين کې دا د واکسين جوړولو او دوا جوړولو شرکتونه دا ډول خپلو مالي گټو او موخو په فکر کې ول او دا مالي گټې يې هم لاسته راوړې. اوس فکر وکړئ چې څومره؟ او څنګه؟ موخې او مالي گټې يې د کويډ-۱۹ کرونا وېروس د واکسين له خرڅلاو څخه په پام کې نيولي دي او غواړي لاسته يې راوړي؟ زما په فکر چې لږ مالي او اقتصادي مسائلو کې مالومات لرم؛ دې شرکتونو ميليارډونه او آن تريليونونه ډالر مالي گټې يې د کويډ-۱۹ کرونا وېروس د واکسين په خرڅولو کې په نظر کې نيولي دي او غواړي چې دا مالي گټې لاسته راوړي. په ذهن کې مو کيدای شي دا پوښتنه پيدا شي چې د نړۍ درېمه درجه هيوادونو لکه افغانستان ته دا واکسين په وړيا توګه ورکوي، مخکې د واکسين له وپشلو، هغوی د بېلابېلو لارو څخه خو براهه پېسې او گټې يې لاسته راوړي او وروسته کيدای شي د وړيا په نوم يې ووېشي.

د نړيوال بحران موخه د کويډ-۱۹ کرونا وېروس په را مېنځ ته کولو کې ۸۵

- نړيوال اقتصادي ټولني سازمان ونډه (World Economic Forum) په بحران کې:

لدي مخکې چې نړيوال اقتصادي ټولني سازمان (WEF) ونډې په اړه د کويډ-۱۹ کرونا وېروس په ناورين کې او هغه نقشې چې د نړۍ خلکو لپاره يې په کلني

ډول باسې وويل شي؛ د دې سازمان د جوړولو، موخو او اجنداوو په اړه به درته مالومات درکړل شي. نړيوال اقتصادي ټولني سازمان (WEF) په ۱۹۷۱م کال کې د کلاز شواب په نوم د يو سړي په واسطه جوړ او بنسټ يې کېښودل شو او مرکزي دفتر يې د سويس هيواد د ډاواس په نوم سيمه کې دی. هر سازمان يو ليدلوری او ماموريت لري، دې سازمان په خپل ماموريت کې ليکلي دي چې: نړيوال اقتصادي ټولني سازمان (WEF) د نړۍ حالاتو پرمختګ ته د سوداګريزو سياسي، اقتصادي او د ټولني نورو رهبرانو په راټولولو سره چې نړيوالې، سيمه ايزې او صنعتي اجنداوې جوړې کړي ژمن دی. په ساده ژبه که وويل شي: د دې سازمان موخه ډول ډول او پټې (نامعلومې) اجنداوې جوړول د نړۍ ټولو خلکو لپاره دي، بې لدې چې د نړۍ خلک ترې خبر وي او د خلکو ګټه او زيان په پام کې ونیول شي دا کارونه ترسره کوي. اجنداوې او پروګرامونه له مخکې جوړوي او هر څه ترتيبوي او وروسته خلکو ته ښيي چې دا پېښې او حوادث طبيعي دي، لکه د کويډ-۱۹ کرونا وېروس ناورين په لاره اچول، د نړۍ اقليمي بدلون، نړيوال تروريزم او نور. نړيوال اقتصادي ټولني سازمان (WEF) د جنورۍ مياشت په پای کې هر کال يو کنفرانس جوړوي چې نږدې ۳۰۰۰ زره کسان سوداګريز او اقتصادي رهبران، سياسي رهبران، نوم لرونکي (مشهور) کسان، د ټولنو نفوذ

لرونکي خلک او خبريالان سره راټولپرې تر (۵) پنځه ورځو پورې د نړېوالو موضوعاتو په اړه خبرې او بحثونه کوي چې (۵۰۰) ناستې (جلسې) لري. دا

سازمان هر کال نږدې ۶ څخه تر ۸ ناستې (جلسې) په افریقا، ختیځه آسیا، لاتینه امریکا او هند کې ترسره کوي او دوه کلنې ناستې په چین او متحده عربي اماراتو کې سره جوړوي. سربېره پر کلنیو ناستو دا سازمان د رهبران، شاملو گروپونو او نړېوالو شریکانو لپاره یو مجازي کردی میز یې برابر کړی دی چې د پروژو، سوداگریزو او مالي چارو او کړنو په اړه د دولتونو په کچه او د ټولنو په سطحه خبرې او پرېکړې کوي. دا سازمان همدارنگه یو شمېر راپورونه او د خپلو غړیو کړنې په بېلابېلو سکتورونو او برخو کې جوړوي او ډیری وخت یې په خپل ویب پاڼه کې خپروي. په نړېوال اقتصادي ټولني سازمان (WEF) کې لوی او اغیزناکه شرکتونه او د ټولنو نفوذ لرونکي خلک د مالي، اقتصادي، سیاسي او ټولنیزو چارو له پلوه غړیتوب اخیستلی شي. نږدې ۱۰۰۰ نړېوالې کمپنۍ (شرکتونه) چې پانگه یې ۵ پنځه میلیارده ډالره ده په نړېوال اقتصادي ټولني سازمان (WEF) کې غړیتوب لري او د مالي پلوه پدې سازمان یې پانگه اچوونه کړې ده. هغه کسانو او شرکتونو چې د دې سازمان غړیتوب لري نظر په سیمه، اقتصاد او صنعت، ناستو، پروژو، پروگرامونو او اجنډاوو دې سازمان ته فیس (پېسې) ورکوي. هر کال نړېوال اقتصادي ټولني سازمان (WEF) د سویس هیواد په ډاواس سیمه کې د جنورۍ میاشتې ناسته ترسره کوي؛ چې (۱۰۰۰) غړي لوی شرکتونه، انتخاب

د نړیوال بحران موخه د کوید-۱۹ کرونا ویروس په را مینځ ته کولو کې 87

شوي سیاستمداران، د ټولني اغیزناکه اکادمیک استازي، غیر دولتي سازمانونه (NGOs)، مذهبي رهبران او بېلابېلې رسنۍ پکې گډون کوي او د نړېوال کېدلو (کلوبلايژیشن)، نړېوالو د پانگو بازارونو، د پانگو مدیریت او د چاپیریال ستونزو په اړه سره خبرې کوي، اجنداوي، پروگرامونه او ډول ډول نقشي د نړۍ خلکو لپاره جوړوي. شتمن کسان او د ټولني نفوذ لرونکي کسان چې د نړېوال اقتصادي ټولني سازمان (WEF) غړیتوب لري هغوی دا دي: بیل گیتس سره د سازمان یې (د بیل او میلیندا گیتس سازمان) په نوم، موکیش امباني هندي میلیاردر، د انگلستان شاهي کورنۍ، د سعودي عربستان شاهي کورنۍ، کاتولیک پاپان د واتیکان، د بېلابېلو رسنیو مالکان او یو شمېر خبریالان پدې سازمان کې غړیتوب لري.

په ۲۰۱۷م کال کې یو سازمان د نويټوب یوځای تباری د ساري ناروغیو لپاره (Coalition for Epidemic Preparedness Innovations = CEPI) په نوم د نړېوال اقتصادي ټولني سازمان (WEF) لخوا جوړ شو او موخه یې له جوړولو پخپله وپنا یې د ساري او ټولنیونکو ناروغیو مخنیوی، واکسین جوړول او د نړېوالو ساري ناروغیو د له مینځه وړلو لپاره دی. دا پروژه یې د خصوصي او دولتي پانگې اچوونکو د مالي ملاتړ په مرسته پیل شوه، د جرمني (آلمان) دولت په (۴۶۰) میلیونه ډالرو، جاپان، ناروې او د بیل او میلیندا گیتس سازمان په پانگې اچوونې سره دې سازمان (نويټوب یوځای تباری د ساري ناروغیو لپاره - CEPI) کار یې خپل پیل کړی دی. د ۲۰۲۰م کال د جنورۍ میاشت له ۲۰ - ۲۴مې نېټې د کوید-۱۹ کرونا ویروس ناورین په لومړیو کې د (نويټوب یوځای تباری د ساري ناروغیو لپاره - CEPI) سازمان د مډرنا شرکت سره یوځای ناستې یې د کوید-۱۹ کرونا ویروس د واکسین جوړولو په اړه د ډاواس په سیمه کې ترسره کړې. د دې ناستې څخه ۶ شپږ ورځې وروسته د روغتیا نړېوال سازمان (WHO) کړکيچن یا اضطراري حالت او د روغتیايي نړېوال ناورین اعلان یې د کوید-۱۹ کرونا ویروس له امله وکړ.

د ۲۰۲۰ م کال په می میاشت کې د نړېوال اقتصادي ټولني سازمان (WEF) او د ویلز شهزاده یوه پنځه مخې پروژه د لویې بیاځل جوړونې (The Great Reset) په نوم را مینځته کړه، پخپله وېنا موخه یې لدې پروژې څخه د نړېوالو اقتصادي بازارونو ښه کېدل وروسته د کویډ-۱۹ کرونا ویروس له ناوړین څخه ده. د ۲۰۲۱ م کال د اګسټ میاشت په ناسته کې د نړېوال اقتصادي ټولني سازمان (WEF) اصلي موضوع او اجنډا یې د لویې بیاځل جوړونې (The Great Reset) پروژه ده. د دې پروژې او پروګرام په اړه به درته په بل سرلیک کې لا ډیر مالومات درکړل شي.

په ۱۹۹۰ م کې د نړېوال اقتصادي ټولني سازمان (WEF) ناستې (جلسې) د (۷) لویو اقتصادي هیوادونو (G7) سره او د هغو هیوادونو سره چې اټومي (هستوي) وسلې لري، نړېوال بانک (World Bank)، سوداګریز نړېوال سازمان (World Trade Organization) او د پیسو بین المللي سازمان (International Monetary Fund = IMF) سره د نړېوال کېدلو (ګلوبالیزیشن) د نظریې ضد فعالانو د کلک انتقاد او څرګون لاندې راغلل او هغوی پدې باور وو چې پانګولۍ یا سرمایه داری (کپیتالیزم) نظام او نړېوال کېدل (ګلوبالیزیشن) د فقر او غریبۍ د زیاتېدو او د نړېوال او چاپیریال نظم د له مینځه تللو لامل کیږي. څو کاله مخکې نږدې لس زره (۱۰۰۰۰) لاریون کوونکو د آسټرالیا په ملبورن ښار کې د نړېوال اقتصادي ټولني سازمان (WEF) د سیمه ایزې ناستې مخنیوی یې د آسټرالیا په هیواد کې وکړ. پدې وروستیو کلونو کې لاریونونه د نړېوال اقتصادي ټولني سازمان (WEF) د ناستو پر ضد د سویس په بازل ښار کې او په یو شمیر ښارونو کې د نورو هیوادونو ترسره شوي دي. یو شمیر منتقدین او مخالفان د نړېوال اقتصادي ټولني سازمان (WEF) د کلنیو ناستو ترسره کولو سره د ډاواډ په سیمه کې مخالف او پر ضد یې دي؛ ځکه خطر د

۱- د ډیرو مالوماتو لپاره د نړېوال اقتصادي ټولني سازمان په اړه کولای شئ په انټرنټ کې لټون وکړئ او پروګرامونو د لیدلو لپاره یې کولای شئ ویب پاڼې ته یې لار شئ.

د نړیوال بحران موخه د کوید-۱۹ کرونا ویروس په را مینځ ته کولو کې 89

نړیوال او عمومي امنیت ته ده، د یوې سرمایه داري (پانګه والو) دلې او د نه لاسرسی ټولني لامل شوې ده، د پرېکړو او تصمیمونو نیول د خلکو د رضایت پرته او د شفافیت نه شتون په مالي او اقتصادي چارو کې په نړۍ کې لامل یې شوې دی.

- لویه بیاځل جوړونې نظریه (The Great Reset) او نوی عادي حالت (The New Normal):

هغه کسان او سازمانونه چې د دې پروګرامونو او اجنډاوو شاته دي په څنډه وایي چې هغه ژوند چې د کوید-۱۹ کرونا ویروس له ناورین څخه

مخکې یې شتون درلود هیڅکله به شتون ونلري او د ژوند نوې بڼه د نوي عادي حالت (The New Normal) په نوم به په نړۍ کې حاکمه وي، له همدې امله د بېلابېلو رسنیو او هر ډول وسایلو څخه کار اخلي او د نوي عادي حالت (The New Normal) او د لویې بیاځل جوړونې (The Great Reset) نظریې په اړه خلکو ته اعلانونه خپروي او خپل پیغام ورته رسوي. نړیوال اقتصادي ټولني سازمان (WEF) هر کال د جنورۍ په میاشت کې د سویس هیواد په ډاواس سیمه کې ناستې ترسره کوي، د دې ناستې غړي خپلو ځانونو ته یوه اصطلاح د ډاواس سړی (Davos Man) په نوم او د شتمنی غوره کسان (Global Elites of Wealthy) ځانونو ته کاروي؛ چې په رښتیا سره پدې اصطلاح کې یو شمېر شتمن کسان او یو شمېر متعصب میلیاردران، د وایتیکان کاتولیک پاپان، شهزادگان او شاهي کورنۍ، سیاستمداران او سیاسي رهبران د هیوادونو پکې شاملیږي چې هر کال د ډاواس په سیمه کې سره لیدنه کوي او د خلکو د آیندې لپاره نقشې جوړوي. د ۲۰۲۱م کال د ډاواس ناسته د نورو ناستو په پرتله توپیر یې درلود، نړیوال اقتصادي ټولني سازمان (WEF)، د ملل متحد سره، د پیسو بین المللي

سازمان سره، په زرگونو نړېوالو لویو شرکتونو سره، د شتمنو او ځواکمنو کسانو سره او د سیاسي رهبرانو سره راټولېږي؛ او د ټکنالوژۍ لویو شرکتونو

څخه په استفادې سره، طرفداره مدني فعالان یې په آنلاین (پرلیکه) ډول، هغه دولتونه یې چې تر امر لاندې په سیمه ایزه توګه او په بین المللي توګه یو پروګرام یې پخپله اصطلاح د لویې بیاځل جوړونې (The Great Reset) په نوم د نړۍ خلکو ته معرفي کړ. د کویډ-۱۹ کرونا ویروس ډار او وېره یې په نړۍ کې پلمه نیولې ده او هود او تصمیم لري او غواړي چې ټول قوانین او اقتصاد د نړۍ د هیوادونو بیاځل ورته بڼه ورکړي، او د کپیټالیزم (سرمایه داری) یوه نوې بڼه را مینځته کړي چې د پانګې (سرمایې) بهر وتل پکې صفر ته رسېږي. د لویې بیاځل جوړونې (The Great Reset) د پروګرام د معرفي کولو لپاره په انګلستان، اروپا او امریکا کې له مخکې بازارموندنه ترسره شوې ده؛ په لویو

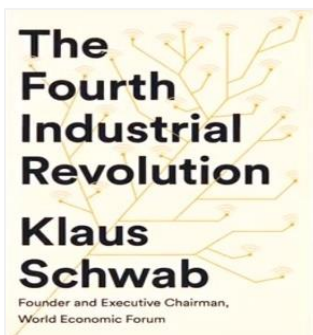

ډیجیټلي لوجو او ډول ډول پوسټرونو کې دا پروګرام یې معرفي کړی وو. یو د بازارموندنې له شعارونو څخه د لویې بیاځل جوړونې پروګرام

لپاره یې دا دی چې: تاسو به د هېڅ شي مالک نه یاست خو بیا هم خوښ به یاست! پلان لري چې کوچنۍ او خصوصي سوداګرۍ په لویو سوداګریو او لویو

د نړیوال بحران موخه د کوید-۱۹ کرونا ویروس په را مینځ ته کولو کې 91

ټکنالوژیکي شرکتونو تبدیل کړي، فردي او ټولنیزه خپلواکۍ غواړي له مینځه یوسي او ډیکټاتورې او له ظلمه ډک دولتونه د کنټرول سره غواړي ځای پر ځای کړي. دا پروګرام یې لویه بیاځل جوړونه (The Great Reset) نه، بلکې یوه لویه دسیسه ده. د نړۍ د خلکو حقونه او خپلواکۍ اخلې او په قصدي توګه د کوید-۱۹ کرونا ویروس ناورین د یوې پلمې او عذر په توګه کاروي تر څو خپلې شومې او ډول ډول بدې موخې په نړۍ کې پلي (تطبیق) کړي، د نړۍ خلکو ته تبلیغ کوي چې ژوند به عادي حالت ته د کوید-۱۹ کرونا ویروس ناورین څخه مخکې حال ته ونه ګرځي او یو نوی حالت به یې ځای ونیسي. د لویې بیاځل

جوړونې پروګرام او نوي عادي حالت په اړه د نړېوال اقتصادي ټولنې سازمان (WEF) رئیس، عمومي منشي د ملل متحد او د ویلز (انګلستان) شهزاده جالبې خبرې وکړې او د نړۍ خلکو ته یې دا پروګرام او موخې یې معرفي کړې. د نړېوال اقتصادي ټولنې سازمان (WEF) رئیس کلاز شواب یو کتاب د

څلورم اقتصادي انقلاب (The Fourth Industrial Revolution) په نوم یې لیکلی؛ او د ۲۰۱۷م کال په چاپ کې دې سړي په خپل کتاب کې لیکلي دي: چې د نړۍ لوی قدرتونه (واکونه) د کوید-۱۹ کرونا ویروس ناورین به د مخکې

92 د کويډ-۱۹ کرونا وېروس پټ رازونه

آزماینښت او امتحان په توګه د یو حکومت جوړولو لپاره په نړۍ کې، یوه پېسه په نړۍ کې او یو دین په نړۍ کې به ترې استفاده وکړي او د نړۍ خلکو حقونه او خپلواکۍ به ترې واخیستل شي. نورې موضوعګانې لکه د دجال راتګ، بیولوژیکي بدلونونه، ټکنالوژیکي بدلونونه، مصنوعي هونښیارتیا (ذکاوت)، د چاپیریال بدلونونه، اقلیمي بدلونونه، جنسیتي موضوعګانې، اقتصادي او مالي

deep dive into the coming "Global Reset" and how we are witnessing a "controlled demolition of the "Old World Order" to reset for the "New World Order":

I want to talk with you about how what I see as the pre-planned, even staged events, that we're witnessing today are bringing about a coming global reset.

After the Rapture, the Antichrist will be revealed, and a powerful delusion with lawlessness will ensue. I'll take it a step further and suggest that as Paul says in 2 Thessalonians 2, the mystery of lawlessness is already at work.

*This is what I want to talk about; it's creating the perfect storm for the Antichrist and his complete totalitarian control. By "totalitarian," I mean a global system that is both centralized and dictatorial, requiring a complete subservience to the Antichrist who will control a **one-world** economy, a **one-world** government, and a **one-world** religion.*

I am of the belief that we today are witnessing an orchestrated dismantling or, if you prefer, controlled demolition of the "Old World Order" to reset for the "New World Order." It's important to understand that this agenda, and that's what it is an agenda, has been in the works for decades. But now, today, it is reaching its final stage.

If you would like to learn more about the "Great Reset" and how it relates to Bible Prophecy, read JD Farag's article in full - [Here](#)

بدلونونه، سیاسي او ټولنیز بدلونونه په ټوله نړۍ کې پدې کتاب کې لیکل شوي دي. د لویې بیاځل جوړونې پروګرام د شومو او بدو موخو سره هیڅکله نه یې پټوي، بلکې په ډیره څرګنده او ښکاره توګه دا پروګرام د نړۍ خلکو ته معرفي کوي. د نړېوال اقتصادي ټولنې سازمان (WEF) په ویب پاڼه کې پدې اړه لیکل شوي دي: یوازینی د حل لاره او د منلو وړ ځواب د کويډ-۱۹ کرونا وېروس ناورین لپاره ^۱لویه بیاځل جوړونه زمونږ د اقتصادونو، زمونږ د سیاستونو او زمونږ د ټولنو ده.

۱- د لویې بیاځل جوړونې او نوي عادي حالت په اړه کولای شئ په انټرنټ کې لټون وکړئ ډیر مالومات شته دي چې رښتیاوي یې ویلي دي. د هغې ویډیو لینک چې دا موضوعګانې پکې یادې شوي دي د کتاب په ماخذونو کې شته ده کولای شئ وبې کورنۍ تر څو خپله وګورئ او واورئ او په رښتیاوو پوه شئ.

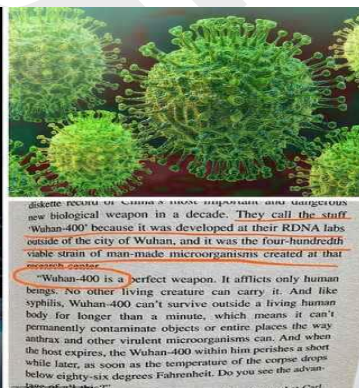
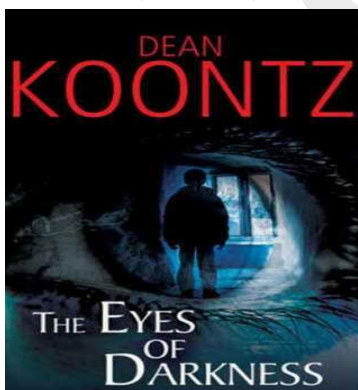

پنځم څپرکی

له مخکې وړاندوېنې د کویډ-۱۹ کرونا ویروس د څپریدو په اړه

کتابونه او لیکل شوې کیسې د کویډ-۱۹ کرونا ویروس د څپریدو په اړه:

د کویډ-۱۹ کرونا ویروس د ناورین پر مهال د آخرالزمان کیسې او خیالي کیسې او داستانونه داسې ښکارېدې چې په رښتیا بدلې شوي دي او په همدې وخت کې پېښ شوي دي. یو شمېر کتابونه او خیالي کیسې او داستانونه چې د ویروس یا مشابه ناروغۍ د کرونا ویروس سره پکې شتون یې درلود د ځینو

لیکوالانو لخوا لیکل شوي دي. یو له کتابونو څخه چې د کویډ-۱۹ کرونا ویروس ناورین پر مهال د رسنیو پام یې واړاوه او بحثونه یې را مینځته کړل؛ هغه کتاب د "تیارې سترګې" (The Eyes of Darkness) په نوم وو چې د ډین کونټز (Dean Koontz) په نوم د یو سړي پواسطه نږدې ۴۰ کاله مخکې په ۱۹۸۱م کال کې لیکل شوی وو. د ۱۹۸۱م کال په اصلي چاپ کې یې یو وژونکی ویروس د (ګورکي-۴۰۰) په نوم پکې یاد شوی دی چې په روسیه کې جوړ شوی

له مخکې وړاندوېنې د کويډ-۱۹ کرونا ویروس د خپریدو په اړه ۹۵

وي. د نوي چاپ سره يې په ۱۹۸۹م کال کې د دې ویروس نوم يې (واهان-۴۰۰) ته تبدیل کړی دی. د (واهان-۴۰۰) وژونکی ویروس چې پدې کتاب کې يې یادونه شوې ده د چین په واهان څيړنيز او روغتيايي مرکز کې جوړ شوی وي، د بيولوژيکي وسلې په توګه چې د ستونې ټوله او پښتورګي له مينځه وړي او هيڅ تداوي نلري پدې ډول دا ویروس پکې یاد شوی دی. د کتاب په يوه برخه کې راغلي دي چې د (واهان-۴۰۰) وژونکی ویروس د چین واهان ښار څخه بهر په څيړنيزو او آر دی ان ای (R-DNA) روغتيايي مرکزونو کې جوړ شوی دی او ۴۰۰م بريالی ویروس دی چې د انسانانو په لاس په لابراتوارونو کې جوړېږي. يو شمېر خلک پدې باور دي چې د دې کتاب په ناول (ژمان) کې د چین د ویروس پيژندنې موسسې او بيولوژيکي وسلو لابراتوارونو ته پکې اشاره شوې ده. د (واهان-۴۰۰) ویروس لکه څنګه چې پدې کتاب کې له خطره ډک یاد شوی دی له نيګمرغه د کويډ-۱۹ کرونا ویروس اصلاً داسې نه وو او ډير توپير يې درلود. د خلکو او رسنيو تر مينځ دا بحثونه روان ول چې ډين کونټز (۴۰) کاله مخکې د کويډ-۱۹ کرونا ویروس وړاندوېنه يې کړې وه. وړاندوېنه يوازې هغه څوک کولای شي چې غيبي علم ولري د ځمکې پر مخ اوس مهال داسې څوک نشته چې څرګند او ښکاره غيبي علم ولري. د آمريکا دولت، سازمانونه او هغه ډلې چې شومې او بدې موخې د آمريکا او د نړۍ خلکو لپاره يې لري او خپلې پټې اجنډاوې په خپل لاس جوړوي او کتابونه، کيسې او فيلمونه د سرچينې يا مرجع په توګه يادوي تر څو د خلکو په ذهنونو کې، روح او روان کې ښه ځای ونيسي تر څو دوی خپلو شومو او بدو موخو ته ورسېږي. دلته به درته يو شمير نور کتابونه هم ياد شي چې اصلي موضوع او متن د کتابونو ویروس، ناروغي او ټولنيوونکې (ساري) ناروغۍ دي.

نور کتابونه. . د وېروسونو او نړيوالو وباوو (ناروغيو) د خپرېدو په اړه:

يو شمير کتابونه چې اصلي موضوع يې نړېوال ساري (ټولنيوونکي) وېروسونه او ناروغۍ دي او په تېرو پخوانيو کلونو کې ليکل شوي دي درته به يې يادونه وشي:

۱- درېدېنه (**The Stand**): دا وېروونکي او د آخرالزمان داستان (کيسه) د استيون کينگ پواسطه ليکل شوی او پکې د يوې ټولني کيسه ده چې په تصادفي ډول د انفلونزا وېروس پکې خپرېږي او دا ياد شوی وېروس د بيولوژيکي وسلې (سلاح) په توګه لاسوهنه پکې شوي وي.

۲- زي نړيواله جګړه (**World War Z**): دا کتاب د مکس بروکس پواسطه ليکل شوی او د دې کتاب ليکل شوی داستان (کيسه) د يو وېروس په اړه ده چې خلک وروسته له اخته کېدو په زامبيانو بدليږي او لومړی اخته يا ناروغ يې يو ځوان د چين له هيواد څخه وي.

۳- د آندرومدا وېروس ډول (**The Andromeda Strain**): دا کتاب د مايکل کريکټون پواسطه په ۱۹۶۹م کال کې ليکل شوی، پدې کتاب د يو شمېر پوهانو داستان (کيسه) ده چې غواړي د يو وژونکي او طبيعي وېروس د خپرېدو لامل په آريزونا کې پيدا کړي.

۴- تګ (**The Passage**): دا کتاب د جاسټين کروين پواسطه ليکل شوی، پدې کتاب کې يو داستان (کيسه) ده چې يو خطرناکه وېروس انسانان له ډير زور سره په وينې څښوونکي او زامبيانو بدلوي.

۵- دوزخ (**Inferno**): دا کتاب د ډان براون پواسطه ليکل شوی، او هغه داستان (کيسه) چې پدې کتاب کې ده هغه دا ده چې يو وېروس په تصادفي ډول فعالېږي او د خلکو په ډي ان اي (DNA) کې داسې بدلونونه را مينځ ته کوي چې د فکرونو د خرابېدو او د بې باوري لامل کېږي او درېمه برخه د نړۍ خلکو (بشر) پرې اخته کېږي.

له مخکې وړاندوېنې د کويډ-۱۹ کرونا ویروس د خپریدو په اړه 97

- ۶- طاعون (La Peste): دا کتاب د آلبر کامو پواسطه په ۱۹۴۹م کې خپور شو؛ او پکې د یو طاعون خپرېدل د الجزائر په وهران ښار کې ځای لري.
- ۷- یوولسم پته ځای یا ایستگاه (Station Eleven): دا داستان د امیلی سینټ جان منلېل پواسطه لیکل شوی، د دې کتاب داستان (کیسه) داسې ده چې په امریکا کې د انفلونزا یو ډول د جورجیا انفلونزا په نوم خپرېږي او وروسته بیا ټوله نړۍ کې خپرېږي او د نړۍ ډیر خلک له مینځه وړي.
- ۸- زه مسافریم (I am Pilgrim): دا کتاب ترې هیز لیکلی، د دې کتاب داستان (کیسه) داسې ده چې یو په لاسونو جوړ شوی ژنیتیکي ویروس د واکسین په مقابل کې قوي وي او له مینځه نه ځي او یو تروریست غواړي چې دا ویروس د بیولوژیکي وسلې (سلاح) په توګه وکاروي.
- ۹- زه داستان (کیسه) یم (I am Legend): دا د آخرالزمان کتاب د ریچارد ماتیسن پواسطه لیکل شوی، او د رابرت نویل داستان (کیسه) پکې ده او داسې ښکاري چې یوازینی پاتې کس د یوې ساري (ټولنیوونکې) ناروغۍ یا ویروس څخه وي، دې ویروس د نړۍ ډیر خلک له مینځه وړي او پاتې خلک یې په وینې څښوونکي ژویو (موجوداتو) باندې بدل کړي وي. د دې کتاب څخه د هالیوود سینما یو فیلم هم ورڅخه جوړ کړی دی.
- ۱۰- د گبرا پېښه (The Cobra Event): دا کتاب ریچارد پرستون لیکلی، دې کتاب کې د یو بیو- تروریستي برید داستان (کیسه) پکې ده چې د یو ډول ویروس څخه جوړ شوی وي چې گبرا پکې ښيي. دا ویروس د خطرناکه زکام او یو ډول بل ویروس له برخو او ترکیب څخه جوړ وي چې د یوې مغزي ناروغۍ لامل کیږي.

فیلمونه د ویروسونو او نړیوالو وباوو (ناروغیو) د خپریدو په اړه:

هغه کتابونه چې په تېر سرلیک او عنوان کې یاد شول له هغو څخه یو شمېر فیلمونه جوړ شوي دي، سربېره پر دې یو شمېر نور فیلمونه هم د ویروسونو او نړیوالو ټولنیوونکو ناروغیو په اړه جوړ شوي دي چې درته به یاد شي. د کویډ-۱۹ کرونا ویروس په را مینځته کولو، خپرولو او په لاره اچولو کې یې لدې علمي تخیلي (خیالي) فیلمونو څخه یې الهام اخیستی وو؛ سربېره پر دې چې بېلابېلې موخې یې د کویډ-۱۹ کرونا ویروس تر شا درلودې؛ د یوې سرگرمۍ او مستی په توګه یو خیالي او آن غیر ممکن کار یې هم د نړۍ په ټولو هیوادونو کې عملي کړ. هغه لیست د فیلمونو د مفهوم او موضوع سره به دلته درته یاد شي:

۱- **سحر وپښودونکي (The Daybreakers):** دا له وېرې ډک فیلم په ۱۹۹۳م کال کې جوړ شوی او پکې یو طاعون یا ټولنیوونکې ناروغي په انځور کې راغلې ده چې هر کس پرې اخته شي په وینې څښوونکي موجود بدلیږي. د انسان د نسل ژوندي پاتې کېدو او د انسان د وینې د بدیل هڅه پکې کیږي.

۲- **دولس بیزوکاني (12 Monkeys):** دا فیلم په ۱۹۹۵م کال کې د یوې ناروغۍ په اړه جوړ شوی چې ټوله نړۍ یې نیولي وي، یو معجم (تورن) کس هغې سیمې ته چې پکې ناروغي شتون لري لیږل کیږي تر څو مالومات د انسان جوړو شویو ناروغیو په اړه راټول کړي.

۳- **خپرېدل (Outbreak):** په ۱۹۹۵م کال کې دا فیلم جوړ شوی او پکې یو ساري ناروغي د بیزو پواسطه له یو بل براعظم څخه امریکا ته لیږدول کیږي، یو بشپړ ښار په کالفورنیا کې نیسي او نظامي ډاکټران پکې زیار باسي چې د ویروس درملنه پیدا کړي.

۴- **فاکولته (The Faculty):** دا فیلم په ۱۹۹۸م کال کې جوړ شوی، پدې فیلم کې وروسته له څو ناسمو او نامعلومو پېښو د هارنګتون پوهنتون زده کړیالان (محصلین) پخپلو ښوونکو (استادانو) شک من کیږي چې په کوم نامعلوم او غیر معمولي څیز باندې اخته شوي دي او د فضايي (آسماني) موجوداتو څخه د نړۍ د ژغورلو په لټه کې کیږي.

له مخکې وړاندوېنې د کويډ-۱۹ کرونا ویروس د خپریدو په اړه 99

۵- **ځایي بلا یا شیطان (Resident Evil):** په ۲۰۰۲م کال کې دا فیلم جوړ شوی، پدې فیلم کې یو شرکت د چترۍ (The Umbrella Corporation) په نوم د زامبیانو یا وینې څښوونکي او خرابوونکي موجودات په نړۍ کې خوشې کوي او هغه څوک (میرمن) چې د دې فیلم مرکزي رول لري او د زامبیانو سره جکړه کولای شي او د زامبیانو یا د وینې څښوونکو موجوداتو مخنیوی کولای شي هغه پتوي یا یې بندوي او نږدې د نړۍ ټول انسانان په زامبیانو بدلېږي. د دې فیلم څخه (۶) جلا فیلمونه شتون لري او د دې فیلم جوړول یې د ځایي بلا ویدیويي لوبو (Resident Evil Video Games) څخه یې اخیستی دی.

۶- **۲۸ ورځې وروسته (28 Days Later):** دا له وپړې ډک فیلم په ۲۰۰۲م کال کې جوړ شوی، پدې فیلم کې یو نامعلوم ویروس ټول انګلستان نیسي او نږدې ټول خلک اخته کوي؛ یو کم شمېر خلک روغ پاتې کېږي او لدې ویروس سره مقابله کوي او اخته کېدو څخه یې مخنیوی کوي.

۷- **د مرګ پېل (Dawn of the Dead):** دا فیلم؛ د ۱۹۷۸م کال بیاځل جوړول په ۲۰۰۴م کال کې دی، دا فیلم د یوې ټولنیوونکې ناروغۍ د پاتې کسانو په اړه دی چې هر کس یې پرې اخته کېږي په زامبي یا وینې څښوونکي موجود بدلېږي.

۸- **د بشر (انسان) ځامن (Children of Men):** دا فیلم په ۲۰۰۶م کال کې جوړ شوی؛ پدې فیلم کې یو طاعون د ۱۸ کالو په دوام تر ۲۰۲۷م کال پورې د فیلم داستان له مخې، هیڅ د انسانانو زیږېدل یا پیدا کېدل پدې نړۍ کې نه ترسره کېږي خو په پای کې یو ماشوم نړۍ ته راځي.

۹- **نقاشي شوی نقاب (The Painted Veil):** دا فیلم په ۲۰۰۶م کال کې جوړ شوی؛ پدې فیلم کې یو ساینس پوه یا طبي پوه چین ته سفر کوي او هلته د یوې ټولنیوونکې کولرا ناروغۍ سره مقابله کوي.

۱۰- زه داستان یم (I am Legend): دا فیلم د ریچارد ماتیسن له کتاب څخه چې په همدې نوم دی، په ۲۰۰۷م کال کې جوړ شوی ده؛ پدې فیلم کې ټولنیوونکی ویروس یا طاعون ډیری انسانان له مینځه وړي او هغوی وینې خوړونکو ځناورو ته بدلوي؛ او یوازینی کس (ویل سمیت) چې د فیلم مرکزي رول لري په نیویارک ښار کې د ویروس سره مقابله کوي او د واکسین او تداوی په لټه کې وي.

۱۱- پېښېدونکی (The Happening): دا فیلم په ۲۰۰۸م کال کې جوړ شوی دی؛ پدې فیلم کې یو د ساینس ښوونکی د خپلې میرمنې او لور سره یو ځای له یو زهري ویروس څخه چې په هوا کې خپور شوی وي تېښته کوي. دا زهري ویروس د اخته کسانو د ځان وژنې لامل کیږي.

۱۲- قرنطین (Quarantine): دا فیلم په ۲۰۰۸م کال کې جوړ شوی؛ پدې فیلم کې د آمریکا ناروغیو د کنټرول مرکز (Center for Disease Control - CDC) د یوې ودانې اوسیدونکي قرنطین کوي چې د یو ویروس له امله په زامبیانو بدل شوي وي؛ یوه خبریاله سره د انځور اخیستونکي یې پدې ودانې کې بند پاتې کیږي. دا فیلم بیاځل جوړونه د یو اسپانیوي فیلم د ریک په نوم په ۲۰۰۷م کې دی.

۱۳- د قیامت ورځ (Doomsday): دا فیلم هم په ۲۰۰۸م کال کې جوړ شوی؛ پدې فیلم کې یو شمېر طبي ډاکټران د یو وژونکي ویروس په نوم د ریک د تداوی او واکسین د پیدا کولو لپاره اسکاټلنډ ته ځي، خو د زامبیانو پواسطه له مینځه ځي.

۱۴- لېرېدونکي (Carriers): دا فیلم په ۲۰۰۹م کال کې جوړ شوی؛ پدې فیلم کې څلور تنه ملګري په آمریکا کې له یوې ساري او ټولنیوونکې ناروغۍ څخه تېښتي خو یو له ملګرو څخه یې پدې ویروس اخته کیږي.

۱۵- لیوني (The Crazies): دا فیلم په ۲۰۱۰م کال کې جوړ شوی؛ پدې فیلم کې یو زهري ویروس په یو ښایسته او شین ښارګوټي کې د یوې الوتکې د نسکورېدو (سقوط) څخه وروسته خپرېږي، د یو پولیس او میرمنې او دوه تنو

له مخکې وړاندوېنې د کویډ-۱۹ کرونا ویروس د خپریدو په اړه 101

نورو پرته، نور ټول کسان پرې اخته کیږي. د دې ویروس اخته کسان په وژونکو او رواني جنايتکارانو بدلېږي.

۱۶- **بشپړ حس (Perfect Sense):** دا فیلم په ۲۰۱۱م کال کې جوړ شوی؛ پدې فیلم کې له یو ناروغ سرې او بنځې څخه یو حسي ساري او ټولنیوونکی ویروس نورو خلکو ته ورځي (لېږد مومي).

۱۷- **خپرېدل یا لېږد (Contagion):** دا فیلم په ۲۰۱۱م کال کې جوړ شوی؛ پدې فیلم کې بې نظمي او کډوډي ټوله نړۍ نيسي وروسته لدې څخه چې یو وژونکی ویروس یو مور او ځوی له مینځه وړي او لومړني کسان وي چې لدې ویروس څخه مري. د آمریکا ناروغېو کنترول مرکز (Center for Disease Control - CDC) کونښن کوي چې د دې ویروس له خپرېدو مخنیوي وکړي. د دې فیلم یادول په بهرنیو رسنیو کې د کویډ-۱۹ کرونا ویروس ناورین پر مهال ډیر تود وو. ډیر خلک پدې باور دي چې د کویډ-۱۹ کرونا ویروس جوړول، په لاره اچول او خپرول یې لدې فیلم څخه په الهام ډول اخیستي وو.

۱۸- **زي نړيواله جگړه (World War Z):** دا فیلم له هغه کتاب څخه چې په همدې نوم دی په ۲۰۱۳م کال کې جوړ شوی؛ پدې فیلم کې د ملل متحد یو پخوانی کارمند د خلکو د ژغورلو لپاره د وخت سره مقابله کوي، ترڅو له یو خطرناکه ویروس څخه چې انسانان په زامبیانو بدلوي او دولتونه ننګوي مخنیوی یې وکړي.

۱۹- **گرم بدنونه (Warm Bodies):** دا فیلم په ۲۰۱۳م کال کې جوړ شوی؛ پدې غیر طبیعي فیلم کې داسي زامبیان شتون لري چې د ویروس له امله داسې شوي وي؛ او یو زامبي د یو برید څخه چې په یوې انجلی (انسان) کیږي مخنیوی کوي. په نا باوره توګه انسان او زامبي د یو بل په خبرو پوهیږي.

۲۰- **زکام (Flu):** دا فیلم په ۲۰۱۳م کال کې په جنوبي کوریا کې جوړ شوی؛ پدې فیلم کې یو ډول ویروس د اچ ۱۵ان H5N1 ډول څخه اخته کسان په ۳۶ ساعتونو کې له مینځه وړي، دا ویروس په هوا کې خپرېږي، د سیول په ۲۰ کیلو مټري کې یو ښار په ټولیزه توګه اخته کوي.

۲۱- مګي (Maggie): په ۲۰۱۵م کال کې دا فیلم جوړ شوی؛ پدې فیلم کې یوه ځوانه انجلی. د مګي په نوم په یو ساري او ټولنیوونکي ناروغۍ (ویروس) اخته کیږي، د دې ناروغۍ اخته کسان په غوښې خوړونکو زامبیانو بدلیږي، خود مګي پلار پدې فیلم کې آرنولد سچوارزینګر د خپلې لور د اخته کېدو سره پدې ویروس بیا هم څنګ ته یې پاتې کیږي.

۲۲- په شپه کې راځي (It Comes At Night): دا فیلم په ۲۰۱۷م کال کې جوړ شوی؛ پدې خطرناکه فیلم کې وروسته لدې چې پاتې کم کسان د یوې ناروغۍ (ویروس) له امله چې ټوله نړۍ ننگوي، دوه کورنۍ دې ته اړ کیږي چې په یو کور کې یو ځای واوسېږي تر څو د بهرنیو بلاګانو څخه په امن کې پاتې شي او پدې دوه کورنیو کې چې څوک بلا ده هغه هم وپېژندل شي.

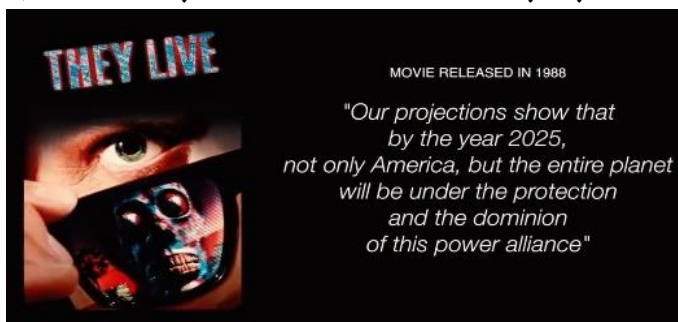
۲۳- روغ شوی (The Cured): دا فیلم په ۲۰۱۷م کال کې جوړ شوی؛ پدې فیلم کې وروسته له کلونو راهیسې چې یو طاعون د اروپا خلک یې په زامبیانو بدل کړي وي، خلک کوبنس او مقابله کوي چې مخکینې زامبیان تداوي کړي او هغوی بیاخلي انسانانو ته بدل کړي.

۲۴- چوپ (خاموشه) ځای (The Quiet Place): دا فیلم په ۲۰۱۸م کال کې جوړ شوی؛ پدې فیلم کې یو طاعون ټوله نړۍ یې خرابه کړي وي او یوه کورنۍ پاتې وي په خاموشۍ کې هغوی ځانونه یې پټ کړي وي له یو ویروس او ناروغۍ څخه چې د هر ډول غږ سره په خلکو برید کوي او خلک اخته کوي.

۲۵- ویروس (Virus): دا فیلم په ۲۰۱۹م کال کې په هندوستان کې جوړ شوی؛ پدې فیلم کې یوه ساري ناروغي او ویروس په ډیرې چټکتیا سره خپریږي، یو شمېر خلک خپل ژوند په خطر کې اچوي تر څو د ویروس له خپرېدو څخه مخنیوی وشي.

له مخکې وړاندوېنې د کویډ-۱۹ کرونا ویروس د خپریدو په اړه 103

هغه فیلمونه چې پکې د کویډ-۱۹ کرونا ویروس په اړه یې اشاره ورته کړې وه:

په ۱۹۸۸م کال کې په یو فیلم کې د *هغوی ژوند کوي (They Live)* په نوم د ناورینونو جوړولو موخو ته لکه د کویډ-۱۹ کرونا ویروس ناورین او د نړۍ ټولو خلکو کنټرول ته پکې اشاره شوې وه. دا جملې او متن د دې فیلم څخه اخیستل شوي دي. ”زمونږ وړاندوینې ښيي چې تر ۲۰۲۵م کال پورې نه یوازې امریکا بلکې ټوله ځمکه (نړۍ) به د یو ملاتړ او ولکې او متحد قدرت لاندې وي“

په ۲۰۱۱م کال کې په یو بل فیلم کې د * لومړی غیچ اخیستونکی - د امریکا کپتان (The First Avenger - Captain America)* په نوم فیلم

کې د ویروس انځورونه، کرونا ویروس (د تاج په څیر سمبول د کویډ-۱۹ کرونا ویروس) او د ماسک انځورونه په لوحو او بورډونو کې د نیویارک په ښار کې پکې ښودل شوی وو؛ چې ډیری خلک پدې باور دي چې دا کار یې د کویډ-۱۹ کرونا ویروس ته یوه اشاره وه.

د اقتصادپوه (The Economist) په نوم يوه مجله ده چې هر کال يو پټ مانا لرونکی انځور (تصوير) پخپله لومړنی پانه کې خپروي چې د هماغه کال يا څو کلونو پېښې پکې ښيي. آيا دا مجله يا د دې مجلې مالکان غيبي علم لري چې د يو کال يا څو کلونو پېښو وړاندوېنې کوي؟ نه! هر څه له مخکې جوړوي؛ او د مالي، اقتصادي، صحي پلوه او نړېوالې پټې اجنډاوې د هيوادونو او دولتونو په سطحه جوړوي او وروسته يې د پټ مانا لرونکي انځور په بڼه يې د دې مجلې او نورو بېلابېلو رسنيو له لارې خلکو ته ښيي. ځينو خلکو ته دا کارونه يې جالبه او د يوې سرگرمۍ او مستۍ په شان ښکاري، ځينې خلک له رواني پلوه په وېره کې اچوي، او ځينې خلک هوسياروي کله چې لتون کوي رښتياوو باندې پوهېږي او د پټو موخو او اجنډاوو څخه يې خبرېږي. بايد ياد شي چې دې مجلې (دي اکونوميست - The Economist) د ۲۰۲۰م کال د وړاندوېنې لپاره يو پټ مانا لرونکی انځور خپور کړی وو چې د ۲۰۲۰م کال لومړنی شپږ مياشتې يې په سور رنگ او له خطرې ډک او د ځينې څاروېو (حيواناتو) سره يې ښودلې وې: چې اشاره يې حتماً د کويډ-۱۹ کرونا وېروس ناورين ته د خپرېدو په وخت کې وه. د ۲۰۲۰م کال شپږ وروستۍ مياشتې يې په شين رنگ ښودلې وې: چې حتماً اشاره يې د کويډ-۱۹ کرونا وېروس ناورين کمېدو او د کويډ-۱۹ کرونا وېروس واکسين جوړېدو ته وه؛ البته د واکسين په جوړولو کې هم ميليارډونه او تريليونونه ډالره د گټې موخې او اجنډاوې پرته دي.

د سمپسونونو (Simpsons) په نوم کارتون فيلم هم شتون لري، هيله ده چې املا مې ورته سمه ليکلې وي، دا کارتون فيلم برخې، برخې جوړېږي او په نړې کې چې کومې پېښې واقع کېږي پکې ښودل کېږي. آيا دا کارتون فيلم خپله جوړېږي؟ نه! دا فيلم يو شرکت او د دې شرکت کارکوونکي يې جوړوي. د منلو وړ ده چې پټې اجنډاوې او موخې د نړۍ خلکو ته يې جوړوي په يوه بڼه نه يوه بڼه خلکو ته يې ښيي تر څو عام خلک د نړۍ په هيوادونو کې ورسره ډير نابنده نه وي. هغه وړاندوېنې چې پدې کارتون فيلم کې شوي يو ليست به يې درته ياد

له مخکې وړاندوېنې د کويډ-۱۹ کرونا ویروس د خپریدو په اړه ۱۰۵

شي: د دې کارتون فیلم په یوه برخه کې یو ویروس د کويډ-۱۹ کرونا ویروس په خپرېدو کې او د نړۍ خلک پرې اخته کېږي چې دا برخه یې د کويډ-۱۹ کرونا ویروس له پېښېدو څخه مخکې جوړه شوې او خپره شوې وه. لویه چاودنه په یو ښار کې؛ د دې کارتون فیلم په یوه برخه کې یوه لویه چاودنه ترسره کېږي چې هغه ټول ښار له مینځه وړي چې دا چاودنه په رېښتوني توګه په یو عربي هیواد کې واقع شوه. په لبنان هیواد کې دا لویه چاودنه ترسره شوه، چې ډیر زیات وړانسی او خرابوالی یې درلود او نږدې ډیره برخه د بیروت ښار یې وړان کړ او په مالي او ځاني ډول خلکو ته یې زیان ورساوه. نورې وړاندوېنې یې هم په امریکا کې د اوسکار جایزو ورکولو په پروګرام کې د هالیوود سینما لوبغاړو جایزو ګټلو په اړه وې چې په رېښتوني توګه هم همداسې وشول. یوه جالبه وړاندوېنه چې د دې کارتون فیلم په یوه برخه کې یې شتون درلود د امریکا مخکیني رئیس جمهور (ډونالډ ټرمپ) وژل کېدل د ۲۰۲۰م کال په پای کې وو؛ خو دا پېښه په رېښتوني توګه ترسره نه شوه خو د دویم ځل ریاست جمهورۍ څخه لېرې شو؛ په امریکا کې ډیری وخت (نږدې ۹۰٪) هر رئیس جمهور چې د لومړي ځل لپاره وټاکل شي د دویم ځل لپاره بیا هم د رئیس جمهور په توګه ټاکل کېږي، خو د ډونالډ ټرمپ سره داسې و نه شول. کېدای شي د دې کارتون فیلم وړاندوېنه د هغه دویم ځل نه ټاکل یې د رئیس جمهور په توګه، د هغه د مرګ (مړینې) سره تشبیه کړي وي.

شپږم څپرکی

پایله اخیستل

پایله اخیستل او په هوښیاری سره د کویډ-۱۹ کرونا ویروس سره مقابله:

د کویډ-۱۹ کرونا ویروس سره د مقابلي لپاره اړتیا نشته چې په ډار او وېره کې واوسو، تبلیغات او پورو پاکند د بېلابېلو رسنېو له لوري او عجیبي او غریبي لارښوونې د روغتیا نړېوال سازمان له لوري لکه د لاسونو مینځل د ۲۰ ثانیو دوام سره، د کټو او د لاسونو هره برخه تاوول او پټول، د ځانګړو کالیو او خولۍ اغوستل چې خپله د وېرې لامل کیږي، د یو متر او دوه متره واټن مراعت کول، د عفونت ضد مایع کارول په اړینه توګه، ماسک لړل په هر ځای کې په جبري توګه دا ډول بېلګې د کویډ-۱۹ کرونا ویروس د ناوړین پر مهال خلکو ته لارښوونه او توصیه کېدل، چې دا ډول کارونه روغ کس ته وسواس او تشویش پیدا کوي چې هغو سازمانونو او ډلو چې د کویډ-۱۹ کرونا ویروس یې په لاره اچولای وو په قصدي توګه دا لارښوونې یې د نړۍ خلکو ته کولې تر څو خپلې اجنداوې پلي (تطبيق) کړي او خپلو موخو ته ورسېږي. د پاکوالي او نظافت مراعت کول لکه د لاسونو مینځل په صابون باندې او د عفونت ضد مایع باندې بد کار ندی، بلکې ښه کار دی خو نه دا ډول پلان شوی او د نړۍ ټولو خلکو ته یو شان او په یو وخت

پایله اخیستل 107

کې چې د وسواسو، تشویشونو، روحي او راوني تکلیفونو لامل د نړۍ خلکو ته شي. د کرونا ویروس په طبیعي توګه آن په مورګانو چې ډیر واره ژوي (موجودات) دي اغېزه نلري او د مړینې لامل یې نشي کیدلای، کرونا ویروس په طبیعي توګه د انسانانو د بدن د ویروسونو ناقل (لیږدونکي) سره هیڅ مطابقت نلري که چیرې په طبیعي توګه د انسانانو بدن ته انتقال هم شي بیا هم د انسانانو د مړینې لامل نشي کېدلای. د کویډ-۱۹ کرونا ویروس شتون یې درلود او لري یې خودا ویروس طبیعي نده بلکې په لابراتوارونو کې دا ویروس یې ځواکمن، ټولنیوونکی او ساري کړی او په یوه بڼه یې په لاره اچولې او خپور کړی یې دی او په ذهني، روحي او رواني توګه د بېلابېلو رسنیو په مرسته، د اخته کسانو کچې ښودلو او تبلیغاتو سره یې وکولای شو دا ویروس ډیر د خطر ډک او وژونکی وښيي. د کویډ-۱۹ کرونا ویروس ناوړین او تود بازار پر مهال پدې کارونو کې یې په ډیره بریالۍ توګه عمل وکړ. د افغانستان هوبنیار او پوه خلک له نیګمرغه سم پوه شول چې د پردې تر شا پلانونه او اجنداوې شته دي. په افغانستان کې له نیګمرغه د کویډ-۱۹ کرونا ویروس ناوړین ډیر زیات بحراني او اغیزناک نه وو، که څه هم په لومړیو کې یو څه ډار او وېره، روغتیايي اغیزې، مالي او اقتصادي اغیزې یې درلودې. د یو کال او څو میاشتو وروسته د کویډ-۱۹ کرونا ویروس له ناوړین څخه تر اوسه هم په نورو هیوادونو او په افغانستان کې د روغتیا نړېوال سازمان او بېلابېلو رسنیو پواسطه تبلیغات او اعلانونه د کویډ-۱۹ کرونا ویروس لپاره ترسره کېږي. کویډ-۱۹ کرونا ویروس وایي: چې ډیر له خطر ډک دی، یوه نوې خبره هم کوي: چې لومړی موج (څپه) د ویروس پای ته رسېدلې ده، دویم موج (څپه) د ویروس په ټولو هیوادونو کې خپور شوی ده، پدې وروستيو کې وایي: چې د کویډ-۱۹ کرونا ویروس درېمه څپه یا موج په نړۍ کې خپور شوی ده؛ د خپلې وېنا پر بنسټ یې د کویډ-۱۹ کرونا ویروس درېم موج (څپې) ته بازار موندنه او تبلیغات کوي. کله چې د لومړي موج، دویم موج او درېم موج د کویډ-۱۹ کرونا ویروس خبرې کوي: هر ځل وایي چې درېم موج (څپه) یې له دویم موج (څپې) څخه

خطرناکه او دوپم موج (خپه) یې له لومړي موج (خپې) څخه خطرناکه دی. لدې خبرو څخه یې معلومېږي چې د کویډ-۱۹ کرونا ویروس یې په لابراتوارونو کې جوړ کړی ده، ډول ته یې وده ورکوي هر ځل د مخکیني ډول څخه یې ځواکمن، ساري او ټولنیوونکی کوي او په لاره یې اچوي او وروسته بیا د روغتیا نړېوال سازمان، بېلابېلې رسنۍ او د ټولو هیوادونو دولتونه ورته تبلیغات او بازارموندنه کوي تر څو پټې موخې او اجنداوې چې لري غواړي هغو ته ورسېږي. د کویډ-۱۹ کرونا ویروس د لومړي موج، دوپم موج او درېم موج د مطلب پوهېدلو لپاره کولای شو ووايو: که چیرې یو پروگرام یا سافتوېر د کمپیوټر یا موبایل په نظر کې ونیسو یو ځل جوړ شي او لومړۍ نسخه یې یو خاص کار سرته رسوي؛ دوپمه نسخه یې او په همدې ډول درېمه نسخه یې او نورې یې د دې پروگرام یا سافتوېر د لومړنيو نسخو څخه یې پرمختللي او قوي وي. لدې بېلګې سره کولای شو لومړی موج، دوپم موج او درېم موج د کویډ-۱۹ کرونا ویروس سره تشبیه کړو. کویډ-۱۹ کرونا ویروس ته په لابراتوارونو کې وده ورکوي او د هر ځل ودې سره یې قوي کوي او د لومړي موج، دوپم موج او درېم موج په نوم یې یادوي. د هندوستان په هیواد کې د کویډ-۱۹ کرونا ویروس درېم موج پخپله وېنا یې ډیر خطرناکه وو او د ډیرو زیاتو خلکو د اخته کېدو او مړینې لامل شوی دی او په بېلابېلو رسنیو کې د نړۍ ټولو هیوادونو خلکو ته وېنډل شو. د هندوستان هیواد ځکه چې میلیاردي نفوس لري د کویډ-۱۹ کرونا ویروس په لاره اچول او خپرول یا درېم موج یې پدې هیواد کې د کویډ-۱۹ کرونا ویروس د واکسین پلورلو (خرڅولو) په موخه او په میلیاردونو ډالره ګټې لاسته راوړل ډیره بده هم نه ښکاري او نه لاسته راوړونکي موخه یې نده. په اروپایي هیوادونو، امریکا او یو شمېر د نړۍ نورو هیوادونو کې د کویډ-۱۹ کرونا ویروس د درېم موج آوازي شتون لري. پدې ورستېو کې یو شمېر رسنېو کې وویل شول چې ۴۸ پرمختللي ډولونه د کویډ-۱۹ کرونا ویروس په نړۍ کې خپاره شوي دي او په هندوستان کې د کویډ-۱۹ کرونا ویروس ډول ته هندي کرونا وايي. لېږې نده چې دا ویروس به

پایله اخیستل 109

نور په کومو نومونو یاد کړي؟ څه لوبې، اجنداوې او بېلابېلې موخې د کویډ-۱۹ کرونا ویروس په نوم او پلمې به یې تعقیب او تطبیق کړي؟ په پایله کې باید ووايو: چې الله (ج) د نړۍ ټولو انسانانو ته یې ژوند ورکړی دی، هغه د نړۍ ټولو انسانانو ژوند په وخت او ترتیب سره یې ترې اخلي، څه کرونا ویروس وي یا که نه وي د انسانانو عمر او ژوند یوه ورځ د ناروغېو یا نورو لاملونو له امله بلاخره پای ته رسېږي. هره آسماني یا طبیعي وبا (ناورین) د تاریخ په اوږدو له ۴۰ ورځو څخه یې زیات دوام ندی کړي، گورو چې د کویډ-۱۹ کرونا ویروس له یونیم کال څخه زیات وخت کېږي چې دوام لري، لدې ځایه معلومیږي چې دا ناورین طبیعي نه بلکې په لاره اچول شوی ده. د دې موضوع څخه سترگې نشي پټېدلای چې د کویډ-۱۹ کرونا ویروس شتون نلري، د کویډ-۱۹ کرونا ویروس شتون لري او شته دی خو په طبیعي بڼه نده بلکې د انسانانو په لاس په لابراتوارونو کې جوړ شوی او په لاره اچول شوی ده. په پای کې باید یاد شي: چې هر څه چې مونږ له خلکو، سازمانونو، بېلابېلو رسنیو او دولتونو څخه اورو (۱۰۰٪) سل سلنه رېښتیا نه وي. له ډار، وېرې، پرېکړې او پټو سترگو قضاوت څخه مخکې؛ مونږ پخپله باید د خپل ژوند مسائلو په اړه لټون او څارنه وکړو تر څو په رېښتیاوو پوه شو. د ذهنونو کنټرول، فکرونه او د ژوند واک مو باید په خپل لاس کې وي. له بده مرغه^۱ زموږ خلک (د افغانستان خلک) ډیری وخت سمدستي او سمدلاسه قاضیان دي د موضوعاتو د نه پوهېدو سره قضاوت کوي او ژر پرېکړه کوي او ځیني وختونه ډېر د بدو او ناسمو پایلو لامل کېږي.

پای

۱- یوه د سمدستي قضاوت پېښه، چې په پټو سترگو او په بې شعوري سره زموږ خلکو (د افغانستان خلکو) ترسره کړه، کولای شو په کابل ښار کې د شهید فرخندي په بې رحمۍ او ظلم سره وژل یې یاد کړو. په سلگونو او زرگونو نوري پېښې په افغانستان کې واقع شوي دي چې د سمدلاسه او پټو سترگو قضاوت له امله ډیرې بدې، ناسمې او خطرناکې پایلې یې درلودلې دي.

سرچینې او ماخذونه:

یادونه:

لینکونه او آدرسونه چې لاندې لیکل شوي دي؛ ډیری مالومات او ویدیوگانې اوس مهال شته دي؛ یو څه اندازه یې له مینځه وړي دي، او پاک شوي دي، که چېرې تاسو د دې مالوماتو او ویدیوگانو غوښتونکي یاست کولای شئ دې ایمیل آدرس (برېښنالیک) ته (rasheedsamadi.najab@protonmail.com) یو ایمیل راولیرئ او د مالوماتو غوښتنه مو وکړئ ټول مالومات او ویدیوگانې به درته ولیږل شي.

https://en.m.wikipedia.org/wiki/coronavirus_disease_2019

<https://www.medscape.com/answers/2500114->

[197401/what-is-covid-19](https://www.medscape.com/answers/2500114-197401/what-is-covid-19)

<https://www.healthline.com/health/coronavirus-types>

[https://www.globalresearch.ca/covid-19-further-evidence-](https://www.globalresearch.ca/covid-19-further-evidence-virus-originated-us/5706078)

[virus-originated-us/5706078](https://www.globalresearch.ca/covid-19-further-evidence-virus-originated-us/5706078)

<https://www.youtube.com/user/drbutter>

<https://www.askdrbutter.com/ask>

<https://www.askdrbutter.com/join-iadfw-2/join-iadfw-va/>

---> Invitation Code: 24091

<https://www.advancedmedicine.com/>

<https://www.youtube.com/watch?v=oyijHfL-W7w&t=237s>

<https://www.brucelepton.com>

<https://www.youtube.com/user/biologyofbelieve>

<https://www.youtube.com/RTuf7OfZ-yY>

111 سرچینې او ماخذونه

https://www.youtube.com/HaVRnxhf_OI

<https://www.youtube.com/manifestyourself>

<https://www.drjoedispenza.com/>

<https://www.youtube.com/watch?v=2eiw2CRdQ98&t=577s>

<https://www.youtube.com/GreggBradenOfficial>

<https://www.greggbraden.com/>

<https://www.londonreal.tv/butter>

<https://www.londonreal.tv/episodes>

<https://www.londonreal.tv/latest>

<https://www.globalresearch.ca/planetary-hysteria->

[manufactured-covid-19-health-crisis-pushes-humanity-](https://www.globalresearch.ca/planetary-hysteria-manufactured-covid-19-health-crisis-pushes-humanity-)

[global-society-total-shutdown/5707607](https://www.globalresearch.ca/planetary-hysteria-manufactured-covid-19-health-crisis-pushes-humanity-global-society-total-shutdown/5707607)

<https://www.worldometers.info>

<https://www.youtube.com/user/SheikhImranHosain>

<https://www.youtube.com/watch?v=uczcq18RdxI>

<https://www.seratnews.com/fa/فراماسونری چیست؟.html>

مالومات د اؤنجلیزم په اړه د بې شعورۍ له کتاب څخه اخیستل شوي دي.

<https://www.youtube.com/watch?v=i5kpCMz8yXk>

<https://www.youtube.com/watch?v=KvC4r2SuvGk>

<https://www.globalresearch.ca/video-plandemic->

[documentary-hidden-agenda-behind-covid-19/5712013](https://www.globalresearch.ca/video-plandemic-documentary-hidden-agenda-behind-covid-19/5712013)

<https://www.globalresearch.ca/the-real-coronavirus->

[victims-relations-between-people/5712970](https://www.globalresearch.ca/the-real-coronavirus-victims-relations-between-people/5712970)

<https://www.globalresearch.ca/video-corona-virus-economic-and-social-collapse-bankruptcy-debt-and-poverty/5709883>

https://www.youtube.com/watch?v=MjNUA8I3W_g

<https://www.youtube.com/watch?v=AbUANMU4H8>

<https://www.youtube.com/watch?v=3kntCEsU70Y>

<https://youmatter.world/en/definition/difinitions-globalization-difinition-benfits-effects-examples/>

<https://www.investopedia.com/terms/g/globalization.asp>

<https://www.youtube.com/watch?v=XdSrY9-viEA>

<https://www.youtube.com/watch?v=ymmuc15ayNI>

<https://www.youtube.com/watch?v=bGk5usgRrao>

<https://www.youtube.com/watch?v=kW4ZiucARH8>

<https://www.youtube.com/watch?v=27OmXHr6Zm0>

Go to → Dr. Rashid Buttar YouTube Channel you will find more information. **[If you want]**.

<https://www.youtube.com/watch?v=lrg2yjUImqc>

https://www.youtube.com/watch?v=yfthWQ_-8eQ

<https://iranintl.com/جامعه/آیا-شیوع-کرونا-۴۰-سال-قبل-پیش-بینی-شده-بود؟/>

https://en.wikipedia.org/wiki/World_Economic_Forum

<https://www.youtube.com/watch?v=JQuIGSF18OM>

<https://edition.cnn.com/2020/01/30/entertainment/contagion-and-pandemics-in-movies/index.html>

113 سرچيني او ماخذونه

<https://gulfnews.com/photos/entertainment/pandemic-films-25-movies-people-are-watching-during-the-coronavirus-outbreak-1.1585481864446?slide=15>

APSN

**Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library**